

GMINA WARNICE

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

do projektu planu ogólnego gminy Warnice

Opracował: Tomasz Jaksina

Szczecin, 2026 r.

Spis treści:

1. Wprowadzenie	3
1.1. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami.....	3
1.2. Metodyka wykonywania prognozy oraz wykorzystane materiały	6
1.3. Metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.....	8
1.4. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.....	9
1.5. Podstawa prawna opracowania.....	9
2. Charakterystyka stanu środowiska oraz jego potencjalne zmiany w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.....	10
2.1. Obecne użytkowanie terenu	10
2.2. Położenie i rzeźba terenu	12
2.3. Budowa geologiczna.....	16
2.4. Warunki glebowe, gruntowo-wodne i złoża surowców naturalnych	17
2.5. Flora i fauna.....	25
2.6. Warunki klimatyczne.....	39
2.7. Walory krajobrazowe i kulturowe	40
2.8. Ochrona przyrody.....	43
2.9. Proponowane formy ochrony przyrody.	47
2.10. Obszary i obiekty prawnie chronione.....	49
2.11. Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji zapisów planu ogólnego.....	50
3. Stan i jakość środowiska na obszarze opracowania	51
3.1. Zanieczyszczenie powietrza i hałas	51
3.2. Stan jakości powierzchni ziemi, wód powierzchniowych i podziemnych.....	54
4. Analiza i ocena ustaleń projektu planu ogólnego.....	61
4.1. Realizacja zapisów planu a obszary chronione na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody	61
4.2. Proponowane formy ochrony przyrody.	67
4.3. Realizacja zapisów planu a cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym	68
4.4. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko.....	69
5. Rozwiązania planistyczne mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji zapisów planu	80
6. Rozwiązania alternatywne.....	80
7. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	80
8. Załączniki:	85

1. Wprowadzenie

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko jest elementem procedury sporządzenia projektu planu ogólnego gminy Warnice. Akt woli o sporządzeniu planu ogólnego został wyrażony uchwałą Nr L/278/2023 Rady Gminy Warnice z dnia 29 grudnia 2023 r.

Przystąpienie do sporządzenia planu ogólnego podyktowane jest zmianą prawodawstwa w zakresie systemu planowania przestrzennego w Polsce. Zgodnie ze znowelizowaną ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która weszła w życie 24 września 2023 r. Od 1 lipca 2026 roku tracą moc studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin. W miejsce studium, ustawa wprowadza nowy dokument planistyczny szczebla gminnego, jakim jest plan ogólny. W odróżnieniu od studium, plan ogólny stanowi akt prawa miejscowego. Plan ten będzie stanowił podstawę do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Ustalenia planu ogólnego muszą uwzględniać m.in. uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy, politykę przestrzenną zawartą w strategii rozwoju gminy lub strategii rozwoju ponadlokalnego, ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa, rozmieszczenie istniejących i planowanych obiektów infrastruktury społecznej, transportowej i technicznej wraz z obowiązującymi dla nich ograniczeniami w zagospodarowaniu, rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym, krajobrazy priorytetowe oraz zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową w gminie. Ponadto (co stanowi decydującą przesłankę dla opracowania niniejszego dokumentu), plan ogólny musi uwzględniać wnioski z opracowania ekofizjograficznego, zgodnie z wymaganiami określonymi art. 72 ust. 1–3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska.

1.1. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

Głównym założeniem planu ogólnego jest określenie, na terytorium całej gminy, stref planistycznych oraz wprowadzenie gminnych standardów urbanistycznych. Ponadto plan może określić obszary uzupełnienia zabudowy oraz obszary zabudowy śródmiejskiej (jeżeli na terenie gminy znajduje się obszar miejski). Ustawa szczegółowo wskazuje katalog stref planistycznych:

1. Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną;
2. Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną;
3. Strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową;
4. Strefa usługowa;
5. Strefa handlu wielkopowierzchniowego;
6. Strefa gospodarcza;
7. Strefa produkcji rolniczej;
8. Strefa infrastrukturalna;
9. Strefa zieleni i rekreacji;
10. Strefa cmentarzy;
11. Strefa górnictwa;
12. Strefa otwarta;
13. Strefa komunikacyjna.

Dla każdej strefy określa się profil funkcjonalny danej strefy oraz m.in. wartości maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy oraz wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej.

Dodatkowo, gmina może fakultatywnie określić gminne standardy dostępności infrastruktury społecznej, które obejmują m.in. zasady zapewnienia dostępu do obiektów infrastruktury społecznej, takich jak szkoły podstawowe oraz obszary zieleni miejskiej, przez ustalenie maksymalnej długości drogi dojścia do w/w obiektów. Ponadto gmina może określić zasady zapewnienia dostępu do: przedszkola, żłobka, ambulatorium podstawowej opieki zdrowotnej, biblioteki, domu kultury, domu pomocy społecznej, urządzonego terenu sportu, przystanku publicznego transportu zbiorowego, placówki pocztowej, apteki oraz posterunku policji lub posterunku jednostki ochrony przeciwpożarowej.

Szczegółowy sposób zagospodarowania terenu gminy określa się przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w którym to uwzględnia się zapisy planu ogólnego. Natomiast na obszarach nie objętych planami miejscowymi, zasady zagospodarowania określa się w drodze decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu – dla której plan ogólny stanowi podstawę prawną.

Projekt planu ogólnego musi uwzględniać obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Na terenie gminy Warnice obowiązują poniższe plany:

1. Uchwała Nr X/48/99 Rady Gminy w Warnicach z dnia 29 września 1999 r. sprawie zmian w planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Warnice – obejmujące tereny zabudowy mieszkaniowej zagrodowej.
2. Uchwała Nr XX/124/2000 Rady Gminy w Warnicach z dnia 29 grudnia 2000 r. w sprawie zmiany w planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Warnice – dotyczącej wyznaczenia terenów zaplecza komunikacyjnego, na obszarze położonym w obrębie geodezyjnym Wierzbno – część działki nr 501/4.
3. Uchwała Nr XX/125/2000 Rady Gminy w Warnicach z dnia 29 grudnia 2000 r. w sprawie zmiany w planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Warnice – dotyczącej wyznaczenia terenów rekreacyjno-turystycznych z usługami towarzyszącymi, na obszarze położonym w obrębie geodezyjnym Wierzbno – działka nr 489.
4. Uchwała Nr VII/46/2003 Rady Gminy w Warnicach z dnia 27 czerwca 2003 r. w sprawie zmiany w planie ogólnym zagospodarowanie przestrzennego gminy Warnice – obejmującej teren pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną – działka nr 282/6, obręb geodezyjny Warnice.
5. Uchwała Nr VII/47/2003 Rady Gminy w Warnicach z dnia 27 czerwca 2003 r. w sprawie zmiany w planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Warnice – obejmującej teren pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną na działkach nr 193/9 i cz. 193/22 obrębu geodezyjnego Warnice.
6. Uchwała Nr XVII/80/04 Rady Gminy w Warnicach z dnia 30 czerwca 2004 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – obejmującego teren pod cmentarz wraz z obsługą komunikacyjną na działce nr 172 obrębu geodezyjnego Wierzbno, gmina Warnice.
7. Uchwała Nr VII/37/2015 Rady Gminy Warnice z dnia 31 marca 2015 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Warnice w zakresie lokalizacji zespołu elektrowni wiatrowych.

Zgodnie z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 późn. zm.), przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania

na środowisko jest obowiązkowe dla planów ogólnych gminy, dla których sporządza się prognozę oddziaływania na środowisko.

Art. 51 ust. 1 wskazanej ustawy stanowi, że organ opracowujący projekt planu ogólnego gminy sporządza prognozę oddziaływania na środowisko.

Celem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, której instrumentem jest prognoza oddziaływania na środowisko, jest identyfikacja potencjalnych i rzeczywistych zmian, jakie mogą wystąpić w środowisku, w związku z realizacją przewidzianych zamierzeń oraz późniejszym wykorzystywaniem powstałych obiektów i infrastruktury.

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko została sporządzona w zakresie wynikającym z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, oraz udziale społeczeństwa w ochronie środowiska. W kwestii formalnej zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- oświadczenie autora, a w przypadku, gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy,
- datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku, gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów.

W warstwie merytorycznej prognoza oddziaływania na środowisko winna określać, analizować, oceniać i przedstawiać:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;
- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru;
- rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru

albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Dokument prognozy ma za zadanie:

- zidentyfikować pojawiające się zagrożenia w konkretnych warunkach środowiskowych,
- ustalić, czy prawidłowo uwzględniono lokalne uwarunkowania środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- ocenić skutki, które mogą wyniknąć ze zmiany warunków, w stosunku do obowiązującego planu,
- sprawdzić na ile zmiana ustaleń planu pozwoli na zachowanie istniejących wartości zasobów środowiska oraz w jakim stopniu nowe ustalenia mogą spotęgować istniejące zagrożenia lub je osłabić,
- ustalić w jakim stopniu proponowana zmiana sposobu wykorzystania terenu naruszy zasady prawidłowej gospodarki zasobami wynikające z polityki gminnej i regionalnej, w tym kierunki ochrony zasobów przyrodniczych.

Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie mówi, iż zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko należy uzgodnić z właściwymi organami.

Szczegółowość opracowania wynika także z dostępnych lub możliwych do uzyskania informacji o środowisku (np. opracowanie ekofizjograficzne i obserwacje terenowe) oraz odpowiada szczegółowości planu, jak i szczegółowości wymaganej w ustawie. Szczegółowość prognozy jest większa tam, gdzie wynika to ze specyfiki analizowanego terenu (np. występowanie wartości przyrodniczych lub zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi).

Prognozę wykonano w zakresie i stopniu szczegółowości uzgodnionym z:

- Regionalną Dyрекcyj Ochrony Środowiska w Szczecinie (WOPN.411.39.2025.AM);
- Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Pyrzycach (ZNS.9022.3.10.2025).

Część opisowa prognozy omawia aktualny, wynikający z dotychczasowego sposobu użytkowania zagospodarowania terenu, stan środowiska przyrodniczego w gminie, analizuje skutki realizacji postanowień projektowanego dokumentu dla poszczególnych komponentów środowiska oraz formułuje wnioski i zalecenia, wynikające z przeprowadzonej analizy.

Część graficzna prognozy została przedstawiona na mapach znajdujących się w rozdziale nr 8 – załączniki.

Szczegółową analizę środowiska, w tym ocenę jego stanu wraz z identyfikacją zagrożeń, przeprowadzono dla opracowania ekofizjograficznego wykonanego na potrzeby projektu planu ogólnego.

Proponowane w projekcie planu ogólnego rozwiązania przestrzenne dostosowane są do uwarunkowań przyrodniczych terenu, wynikających z opracowania ekofizjograficznego. Ustalenia projektu planu ogólnego w zakresie ochrony środowiska są zgodne z wytycznymi ekofizjograficznymi.

1.2. Metodyka wykonywania prognozy oraz wykorzystane materiały

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko została sporządzona w oparciu o informacje zawarte w opracowaniu ekofizjograficznym, wykonanym dla obszaru gminy Warnice. Ponadto przeprowadzono rozpoznanie terenowe w celu zidentyfikowania miejsc charakteryzujących się ponadprzeciętnymi wartościami przyrodniczymi, które mogą zostać potencjalnie dotknięte ustaleniami projektu planu ogólnego.

Na podstawie opracowania ekofizjograficznego oraz projektu ustaleń planu ogólnego wykonano prognozę oddziaływania na środowisko, w której przeanalizowano oddziaływanie realizacji tych ustaleń

na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego oraz na prawne i proponowane formy ochrony przyrody w obszarze opracowania.

Wykorzystano materiały kartograficzne, planistyczne, inwentaryzacyjne i studialne, oraz informacje zawarte w literaturze oraz opracowaniach i dokumentach prawnych:

1. *Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby Planu ogólnego gminy Warnice*, Jaksina T., Szczecin: listopad 2024.
2. *Opracowanie ekofizjograficzne dla potrzeb zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Warnice*, Skrzyszowska-Jaksina I., Szczecin: grudzień 2020.
3. *Opracowanie ekofizjograficzne dla terenu gminy Warnice wykonane na potrzeby projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Warnice na podstawie uchwały NR XXXIV/177/2017 Rady Gminy Warnice z dnia 30 czerwca 2017 r.*, Zakrzewski W., Szczecin: grudzień 2017.
4. *Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Warnice*, Skrzyszowska-Jaksina I., Szczecin: marzec 2021.
5. *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Warnice przyjęte uchwałą NR XXVII/157/2021 Rady Gminy Warnice z dnia 25 czerwca 2021 roku*, Warnice, 2021.
6. *Farma wiatrowa Dolice. Raport z przedrealizacyjnych badań przyrodniczych Marzec 2024 r. – kwiecień 2025 r.* Ambiens Sp. z o.o., Aleksandra Mikołajczyk, Monika Gąsior
7. *Strategia Rozwoju Gminy Warnice na lata 2016-2025*, ECD Europejskie Centrum Doradcze, Klityński D., Szczecin: kwiecień 2016.
8. *Program Rewitalizacji Gminy Warnice na lata 2016-2026*, ECD Europejskie Centrum Doradcze, Klityński D., Szczecin 2017.
9. *Gminny program opieki nad zabytkami gminy Warnice na lata 2014-2018*, Gotyk Sp. z o.o., Szczecin: grudzień 2013.
10. *Waloryzacja Przyrodnicza Województwa Zachodniopomorskiego*, Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie, Szczecin 2010.
11. *Stan środowiska w województwie zachodniopomorskim. Raport 2020*, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Szczecinie, Szczecin 2020.
12. *Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2023*, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Szczecin 2024.
13. *Mapa geologiczna Polski w skali 1:50 000, arkusz 268 – Dolice (N-33-103-A) wraz z objaśnieniem*, Centralna baza danych geologicznych – PIB, PIB.
14. *Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50 000, arkusz 268 – Dolice (N-33-103-A) wraz z objaśnieniem*. Centralna baza danych geologicznych – PIB, PIB.
15. *Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50 000, arkusz 268 – Dolice (N-33-103-A) – pierwszy poziom wodonośny – wrażliwość na zanieczyszczenie*, Centralna baza danych geologicznych – PIB, PIB.
16. *Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50 000, arkusz 268 – Dolice (N-33-103-A) – pierwszy poziom wodonośny – występowanie i hydrodynamika*, Centralna baza danych geologicznych – PIB, PIB.

17. *Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50 000, arkusz 268 – Dolice (N-33-103-A) – pierwszy poziom wodonośny – jakość wód*, Centralna baza danych geologicznych – PIG, PIB.
18. *Mapa geośrodowiskowa Polski w skali 1:50 000, arkusz 268 – Dolice (N-33-103-A) wraz z objaśnieniem*. Centralna baza danych geologicznych – PIG, PIB.
19. *Mapa geologiczna Polski w skali 1:50 000, arkusz 267 – Stare Czarnowo (N-33-102-B) wraz z objaśnieniem*. Centralna baza danych geologicznych – PIG, PIB.
20. *Mapa litogenetyczna Polski w skali 1:50 000, arkusz 267 – Stare Czarnowo (N-33-102-B)*, Centralna baza danych geologicznych – PIG, PIB.
21. *Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50 000, arkusz 267 – Stare Czarnowo (N-33-102-B) wraz z objaśnieniem*, Centralna baza danych geologicznych – PIG, PIB.
22. *Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50 000, arkusz 267 – Stare Czarnowo (N-33-102-B) – pierwszy poziom wodonośny – wrażliwość na zanieczyszczenie*, Centralna baza danych geologicznych – PIG, PIB.
23. *Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50 000, arkusz 267 – Stare Czarnowo (N-33-102-B) – pierwszy poziom wodonośny – występowanie i hydrodynamika*, Centralna baza danych geologicznych – PIG, PIB.
24. *Mapa geośrodowiskowa Polski w skali 1:50 000, arkusz 267 – Stare Czarnowo (N-33-102-B) wraz z objaśnieniem*. Centralna baza danych geologicznych – PIG, PIB.
25. *Przeglądowa mapa geologiczno – inżynierska Polski w skali 1:300000, Arkusz B1 Szczecin*, Instytut Geologiczny.
26. *Klimat Województwa Zachodniopomorskiego*, Koźmiński Cz., Michalska B., Czarnecka M., Akademia Rolnicza w Szczecinie, Uniwersytet Szczeciński, Szczecin: 2007.
27. *Geografia fizyczna Polski*, Kondracki J., PWN, Warszawa: 2001.
28. <https://geologia.pgi.gov.pl/mapy/>
29. <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>
30. <https://www.geoportal.gov.pl>
31. <https://wody.isok.gov.pl/index.html>
32. <http://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy>
33. <https://www.gov.pl/web/gios/monitoring-stanu-srodowiska>.

1.3. Metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

System monitorowania zmian zachodzących na obszarze gminy powinien opierać się na okresowej ocenie, przeglądzie oraz rejestracji zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy. Obowiązek wykonywania takiej analizy wynika z art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2024 r., poz. 1130), zgodnie z którym organ sporządzający dokument planistyczny zobowiązany jest do przeprowadzenia analizy aktualności planu ogólnego i planów miejscowych co najmniej raz w czasie kadencji rady gminy.

Dodatkowym narzędziem wspierającym ocenę stanu środowiska jest państwowy monitoring prowadzony przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, który na podstawie prowadzonych pomiarów i obserwacji lokalizuje strefy problematyczne i wdraża odpowiednie działania naprawcze.

Nie wskazuje się dodatkowych narzędzi/metod dla dokonania analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu.

1.4. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Obowiązek określenia potencjalnego transgranicznego oddziaływania planu ogólnego na środowisko wynika z Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, którą sporządzono w Espoo w dniu 25 lutego 1991 r. (Dz.U. z 1999 r., Nr 96, poz. 1110).

Obszar opracowania nie znajduje się w strefie nadgranicznej¹. Dystans dzielący obszar opracowania od granicy z Republiką Federalną Niemiec wynosi około 30 km. Na obszarze gminy nie występują ani nie planuje się przedsięwzięć lub instalacji, których oddziaływanie wykraczałoby poza granice państwa.

1.5. Podstawa prawna opracowania

Podstawą sporządzenia prognozy są obowiązujące przepisy, ustawy i rozporządzenia:

1. Dyrektywa 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (tzw. Dyrektywa Siedliskowa) (Dz.U.UE.L.1992.206.7).
2. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz.U.UE.L.2010.20.7).
3. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2024 r., poz. 1112 z późn. zm).
4. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. — Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r., poz. 54 z późn.zm).
5. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2024 r., poz. 1478 z późn.zm.).
6. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. 2024 r., poz. 82).
7. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2024 r., poz. 1130 z późn. zm).
8. Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. — Prawo wodne (Dz.U. z 2024 r., poz. 1087 z późn. zm.).
9. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. z 2024 r., poz. 1290).
10. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2023 r., poz. 1587).
11. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r., poz. 1292 z późn. zm.).
12. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2019 r., poz. 1839 z późn. zm.).
13. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także

¹ Obowiązuje rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 sierpnia 2005 r. w sprawie wykazu gmin i innych jednostek zasadniczego podziału terytorialnego państwa położonych w strefie nadgranicznej oraz tablicy określającej zasięg tej strefy (Dz.U. z 2005 r. nr 188, poz. 1580).

kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz.U. z 2014 r., poz. 1713).

14. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. z 2011 r., nr 25, poz. 133 z późn. zm.).
15. Rozporządzenie Ministra Środowiska z 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. z 2014 r., poz. 1409).
16. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z 2022 r., poz. 2380).
17. Rozporządzenie Ministra Środowiska z 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. z 2014 r., poz. 1408).
18. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2014 r., poz. 112).
19. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2022 r., poz. 2630).
20. Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2024/433 z dnia 2 lutego 2024 r. w sprawie przyjęcia siedemnastego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C (2024) 543), (Dz.U.UE L z dnia 9 lutego 2024 r.).
21. Uchwała Nr L/278/2023 Rady Gminy Warnice z dnia 29 grudnia 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Warnice.

2. Charakterystyka stanu środowiska oraz jego potencjalne zmiany w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

2.1. Obecne użytkowanie terenu

Pod względem struktury użytkowania, obszar gminy Warnice stanowi wypadkową przyrodniczych predyspozycji, które w tym przypadku określają jej wybitnie rolniczy charakter.

Podstawowe elementy fizjonomii gminy, tworzące krajobraz i określające jego sposób użytkowania oraz funkcjonowania, można podzielić na następujące kategorie:

- użytki rolne pól uprawnych, łąk i pastwisk,
- tereny zabudowy wiejskiej,
- tereny podmokłe, oczka wodne, rzeki i jeziora,
- tereny leśne, w tym aleje śródpolne i przydrożne.

Grunty rolne w gminie Warnice stanowią 84% ogólnej powierzchni (średnia wojewódzka wynosi 53%), z czego użytki rolne to około 81%. Jednocześnie przekłada się to na skrajnie niski stopień lesistości, wynoszący tylko 0,77% powierzchni gminy. Na terenie gminy, w krajobrazie pól dominują zboża, głównie pszenica. Duża część upraw tego terenu koncentruje się również na buraku cukrowym, roślinach oleistych, takich jak rzepak i rzepik, oraz kukurydzy. Te dwie ostatnie rośliny uprawiane są głównie w dużych gospodarstwach rolnych.

Rys. 1. Użytkowanie terenu (opracowanie własne na podstawie danych: Główny Urząd Geodezji i Kartografii – geoportal.gov.pl)

Klasyfikacja użytków gruntowych

R-grunty orne	B-tereny mieszkaniowe
S-sady	Ba-tereny przemysłowe
Ł-łaki trwałe	Bi-inne tereny zabudowane
Ps-pastwiska trwałe	Bp-zurbanizowane tereny niezabudowane
Br-grunty rolne zabudowane	Bz-tereny rekreacyjno-wypoczynkowe
W-grunty pod rowami	dr-drogi
Lzr-grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych	Tk-tereny kolejowe
N-nie użytki	Tp-grunty przeznaczone pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych
Ls-lasy	Wp-grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi
Lz-grunty zadrzewione i zakrzewione	Ws-grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi
	Tr-tereny różne
	granica_Warnice

Źródło: opracowanie własne na podstawie powiatowego zasobu geodezyjno-kartograficznego w Pyrzycach

Tabela 1. Zestawienie klasoużytków na terenie gminy Warnice stan na 31.12.2022 r.

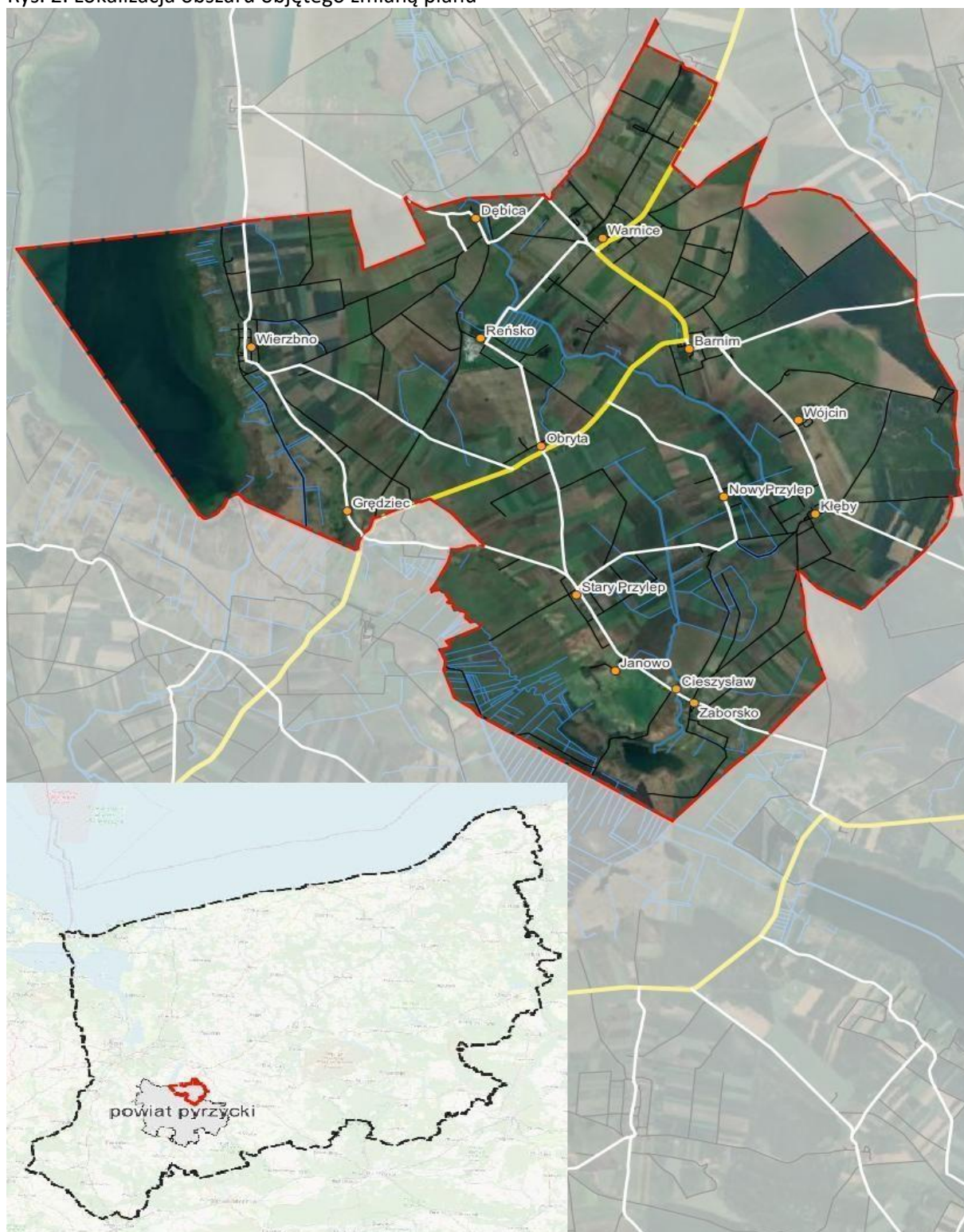
Forma użytkowania terenu		
	Pow. [ha]	Pow. [%]
Grunty rolne	7255	84,22
grunty orne	6353	73,75
łąki trwałe	450	5,22
pastwiska trwałe	184	2,14
grunty rolne zabudowane	120	1,39
nieużytki	105	1,22
grunty pod rowami	30	0,35
sady	13	0,15
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	84	0,98
lasy	66	0,77
grunty zadrzewione i zakrzewione	18	0,21
Grunty pod wodami	938	10,89
grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	923	10,72
grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	15	0,17
Grunty zabudowane i zurbanizowane	334	3,88
tereny komunikacyjne – drogi	259	3,01
tereny mieszkaniowe	34	0,39
tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	14	0,16
inne tereny zabudowane	10	0,12
tereny przemysłowe	9	0,10
tereny kolejowe	8	0,09
Tereny różne	3	0,03
RAZEM	8614	100

Źródło: Raport o stanie gminy Warnice za rok 2022, Warnice, maj 2023 r.

2.2. Położenie i rzeźba terenu

Gmina Warnice jest gminą rolniczą, położoną na terenie powiatu pyrzyckiego, w południowo-zachodniej części województwa zachodniopomorskiego. Powierzchnia gminy wynosi 86,14 km². Na jej obszarze znajduje się 14 miejscowości: Barnim, Cieszysław, Dębica, Grędziec, Kłęby, Nowy Przylep, Obryta, Reńsko, Stary Przylep, Warnice, Warnice Przysiółek, Wierzbno, Wójcin, Zaborsko, a także jedna osada bez statusu sołectwa – Janowo.

Rys. 2. Lokalizacja obszaru objętego zmianą planu

Źródło: opracowanie własne

Według podziału fizycznogeograficznego Polski (regionalizacja fizyczno-geograficzna Polski według Kondrackiego), obszar gminy należy do podpowincji Pobrzeża Południowobałtyckiego, makroregionu Pobrzeża Szczecińskiego i stanowi mezoregion Równiny Pyrzycko–Stargardzkiej.

Gmina Warnice sąsiaduje z następującymi gminami:

- od północy – z gminą Stargard,
- od wschodu – z gminą Dolice,
- od południowego wschodu – z gminą Przelewice,
- od południa oraz zachodu – z gminą Pyrzyce,
- od północnego zachodu – z gminą Stare Czarnowo (przez jezioro Miedwie).

Gmina leży w zasięgu oddziaływania dwóch ośrodków subregionalnych: Pyrzyc i Stargardu, od których oddalona jest odpowiednio o 17 i 11 km. Podstawowe połączenie z wyżej wymienionymi ośrodkami odbywa się poprzez biegunowo biegnącą drogę wojewódzką DW 106.

Pod względem geograficznym (regionalizacja fizyczno-geograficzna Polski według Kondrackiego) gmina Warnice położona jest w obrębie prowincji: Niżu Środkowoeuropejskiego (31), podprowincji: Pobrzeży Południobaltyckich (313), makroregionu: Pobrzeże Szczecińskie (313. 2/3), mezoregionu: Równiny Pyrzycko–Stargardzkiej (313.31).

Pod względem geomorfologicznym gminę Warnice można podzielić na dwie główne jednostki: równinę zastoiskową (zastoisko pyrzyckie, równina osadów zastoiskowych) oraz równinę pyrzycką (równina akumulacji jeziornej). Obie jednostki charakteryzują się niewielkim zróżnicowaniem rzeźby terenu. Po między nimi, w rejonie Grędzic i Zaborska, przebiega wyraźna granica w postaci krawędzi erozyjnej, wyznaczająca brzegi końcowej fazy zastoiska. Stoki rynny w tym miejscu porożcinane są przez współczesne wąwozy, związane z opadami atmosferycznymi. Na tle równinnego krajobrazu na obszarze całej gminy wznoszą się niewielkie pagórki kemowe i pojedyncze wały ozów. Ogólne nachylenie terenu przebiega w kierunku południowo-zachodnim, w stronę równiny jeziornej zajmowanej przez jeziora.

Największą część gminy stanowi równina zastoiskowa (zastoisko pyrzyckie). Jest to rozległa równina, na powierzchni której występują również zatopione pagóry kremowe, wały ozów oraz zagłębienia martwego lodu. Zastoiska to formy polodowcowe związane z wielkimi jeziorami, które powstawały na przedpolu topniejącego lodowca lub w zagłębieniach między wzniesieniami moren czołowych. W miarę topienia się lodowca materiał spływał do obniżen i był w nich deponowany. Z biegiem czasu wody zastoisk wytwarzały odpływ, a jeziora lodowe zanikały. Te obszary są teraz płaskie lub faliste, z zagłębieniami bezodpływowymi. Takie formy ukształtowania terenu noszą nazwę równin akumulacji zastoiskowej (równin zastoiskowych)².

Zastoisko pyrzyckie w południowej części przechodzi w równinę jeziorną. Jest to dawne dno wielkiego jeziorzyska polodowcowego. W przeszłości, w jego obrębie, znajdowały się jeziora Miedwie, Zaborsko i Płoń. W wyniku stopniowego obniżania się poziomu wód nastąpiło rozdzielanie tych jezior. Obecnie dno jeziora stanowi rozległa dolina rzeki Płoni.

Kemy to akumulacyjne formy wodnolodowcowe (fluwioglacjalne). W szczelinach między powoli topniejącymi płatami lodu tworzyły się obniżenia wypełnione wodą, do których uchodziły potoki. Osadzały one materiał, który po zaniku otaczających brył lodowych utworzył wzniesienia – dzisiejsze kemy, takie jak te w obszarze równiny zastoiskowej. Kemy są rozrzucone pojedynczo na całym obszarze gminy i występują na obszarze równiny zastoiskowej. Są one częściowo zatopione w osadach zastoiska. Tworzą owale lub wzdłużne pagórki o wysokościach względnych, dochodzących do kilkunastu metrów ponad powierzchnię otoczenia. Największe kemy znajdują się w strefie krawędziowej w rejonie Zaborska (rezerwat „Stary Przylep”) i Grędzic na obszarze rezerwatu „Brodogóry”. Ten ostatni jest zarazem najwyższym punktem gminy wynoszącym 47,3 m n.p.m. Osady kemów w wielu miejscach były

² <https://zywaplaneta.pl/zastoiska/>

eksploatowane jako kruszywo. Największym z tych kemów jest Lipia Góra, znajdująca się na wschodniej granicy gminy.

Fot. 1. Wyróbisko (Lipna Góra)

Inną formą polodowcową, wyróżniającą się w równinnym krajobrazie, są wały ozowe. Oz to akumulacyjna forma wodnolodowcowa (fluwioglacjalna). Pod pokrywą lodowca, w czasie jego ustępowania, płynące rzeki (wody roztopowe) niosły w swojej masie dużo materiału okruchowego. Gromadził się on w szczelinach, a po stopnieniu lodu pojawiały się podłużne wzniesienia i wały – czyli ozy. Oz zbudowany jest z piasków i żwirów, natomiast w południowej części jest przykryty glinami zwałowymi. Podobnie jak kemy, ozy były i są eksploatowane jako żwirownie.

Fot. 2. Dawne wyrobisko przy granicy z gminą Dolice

2.3. Budowa geologiczna

Obszar opracowania, według arkusza *Mapa geologiczne Polski w skali 1:50 000, arkusz 268 – Dolice (N-33-103-A) wraz z objaśnieniem* oraz *Mapa geologiczne Polski w skali 1:50 000, arkusz 267 – Stare Czarnowo (N-33-102-B) wraz z objaśnieniem*, pokryty jest w całości utworami czwartorzędowymi. Osady starsze, plejstoceny, związane z działalnością lodowca, oraz młodsze, holoceny, w których następowała sedimentacja osadów jeziornych, w tym kredy jeziornej.

W profilach osady o najstarszym datowaniu to plejstoceny gliny zwałowe. Występują one w obrębie równiny zastoiskowej, tworząc płaskie powierzchnie. Największe połacie występują w okolicy miejscowości: Warnice, Obryta, Stary Przylep i Reńsko. Miąższość osadów waha się w granicach 1-8 m. Nieco młodsze są piaski oraz piaski pyłowato-żwirowate i piaski lodowcowe.

Pochodzenia plejstoceny są również kemy i ozy, zbudowane z piasków i żwirów, a miejscami także z glin zwałowych. Są to dobrze przemyte piaski z domieszką żwirów. Utwory występujące w obszarze zastoiska były i są eksploatowane.

Największe połacie na obszarze gminy tworzą piaski, mułki i ility zastoiskowe. Utwory te należą do najmłodszych, jakie zostały zdeponowane w rozległym zbiorniku zastoiska pyrzyckiego (nie licząc holoceny osadów kredy jeziornej w dolinie Gowienicy przecinającej równinę zastoiskową). Związane są z ostatnią fazą deglacjacji obszaru, czyli zaniku lodowca, która miała miejsce w plejstocenie. Miąższość osadów jest zmienna, przy brzegach zastoiska wynosi 0,5–2,0 m, a w części centralnej wzrasta do 15,0 m.

Najstarsze osady holoceny znajdują się na zboczach dolin i w obniżeniach. Są to piaski i gliny związane z procesami deluwialnymi (wymywanie) i soliflukcją (spływ powierzchniowy).

Holocen właściwy reprezentowany jest przez kredę jeziorną zdeponowaną w zastoisku jeziornym, charakterystycznym dla jeziora Miedwie i Doliny Płoni. Kreda tworzy pokłady o różnej miąższości, które wahają się od 1 do 8 m.

Kreda jeziorna wypełnia również dolinę rzeki Gowienica, która przecina gminę Warnice z południowego wschodu na północny zachód.

W niewielkich oczkach wodnych rozrzuconych na obszarze zastoiska pyrzyckiego, zwłaszcza na zachód od Wójcina, w których nie zaistniały warunki do tworzenia się torfów, zalegają piaski humusowe zagłębień bezodpływowych i okresowo przepływowych. Są to utwory piaszczyste, zawierające miejscami znaczną domieszkę substancji organicznej oraz piasków różnoziarnistych. Miąższość tych osadów jest nieznaczna, przeważnie nie przekracza 2,0 m.

Najmłodsze osady stanowią rozległe pokłady torfu niskiego. Są to torfy trzcinowe, turzycowe, olchowe i turzycowo-mszyste. Występują głównie w dolinie Płoni (kanał Płoński). Osiągają miąższość od 1 do 3,2 m.

2.4. Warunki glebowe, gruntowo-wodne i złoża surowców naturalnych

Gleby

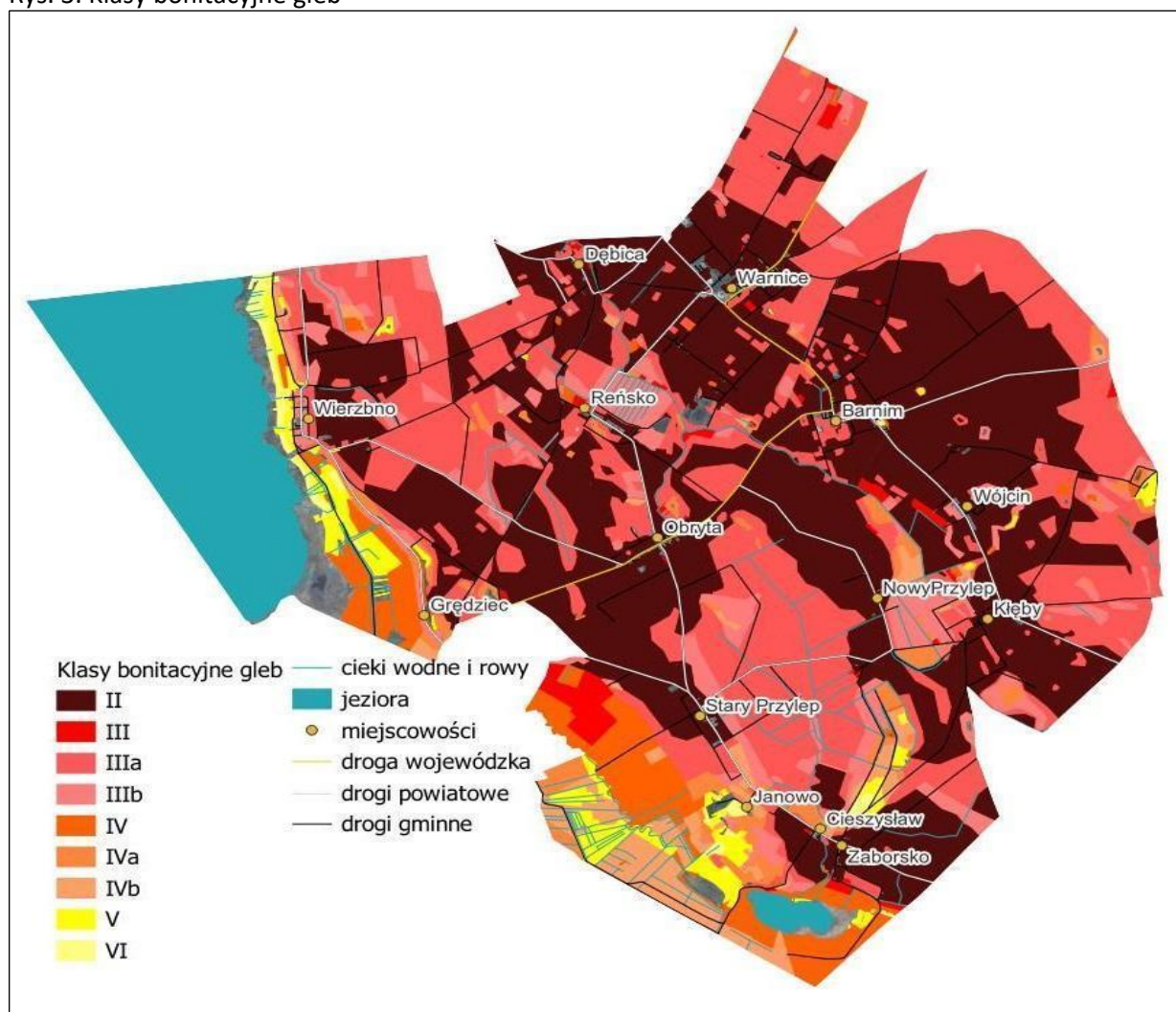
Gleby gminy Warnice charakteryzują się najlepszymi parametrami w województwie zachodniopomorskim. Użytki rolne zajmują około 81% jej powierzchni, z tego 86% to grunty orne, a 14% użytki zielone. Wśród gruntów ornyczych udział gleb bardzo dobrych i dobrych stanowi 95% powierzchni, w tym 53 % zajmują gleby II klasy bonitacyjnej. Jest to największa powierzchnia gleb tej klasy wśród gmin całego województwa. Wśród użytków zielonych największy udział stanowią użytki średnie – 76% powierzchni użytków zielonych.

Największe obszary gminy zajmują gleby najwyższej jakości, jakimi są czarne ziemie. Ciągną się one pasmowo z północnego zachodu na południowy wschód w centralnej części gminy. Wytworzyły się z glin i ilów różnego pochodzenia, z utworów pyłowych oraz z utworów pyłowych pochodzenia wodnego. Są określane czarnymi ziemiami pyrzyckimi i odznaczają się wysoką urodzajnością. Są to gleby o bardzo dobrej strukturze i żyzności, zasobne w węglan wapnia i wysoko oceniane pod względem ich wartości użytkowej³. Nad nimi, w kierunku północnym, zalegają gleby brunatne (właściwe, wyługowane i kwaśne). Są to gleby o dobrych właściwościach fizycznych (przewiewne, ciepłe, nie zaskorupiające się), bogate są w składniki pokarmowe i łatwe do uprawy. Dalej na północ rozpościera się pas gleb biellicowych i pseudobiellicowych. Na dnie doliny Płoni i wzdłuż jeziora Miedwie znajdują się gleby torfowo-mułowe i mułowo-torfowe a nad nimi gleby murszowo-mineralne i murszowate.

Gleby o najwyższej przydatności rolniczej klasy bonitacyjnej I-III znajdują się pod ochroną.

³ Opracowanie ekofizjograficzne dla potrzeby zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Warnice. Pro Digital GIS Consulting&Solutions. dr Wojciech Staszek, mgr Kazimierz Niecikowski, Marcin Telepski. Gdynia, luty 2013.

Rys. 3. Klasy bonitacyjne gleb

Źródło: opr. własne na podstawie <https://www.geoportal.gov.pl/pl/usluga/uslugi-przegladania-wms-i-wmts/>

Warunki gruntowo-wodne

Obszar opracowania znajduje się w dorzeczu Odry, a wody z terenu gminy odprowadzane są do Odry poprzez system trzech zlewni niższego rzędu. Są to, odpowiednio od północy:

- Mała Ina od Dopływu spod Pomietowa do ujścia (RW600016198699) Kod i nazwa JCWP w poprzednim cyklu planistycznym 2016-2021 – RW600024198699,
- Gowienica (RW600016198699) Kod i nazwa JCWP w poprzednim cyklu planistycznym 2016-2021 – RW600025197672,
- Płonia od jeziora Płoń do jeziora Żelewko (RW6000181974329119).

Dodatkowo, wieś Wierzbno znajduje się w bezpośredniej zlewni jeziora Miedwie (LW11034)

Sieć hydrologiczna gminy jest zróżnicowana. Naturalne i sztuczne zbiorniki zajmują około 11% powierzchni gminy. Wody powierzchniowe w gminie Warnice obejmują:

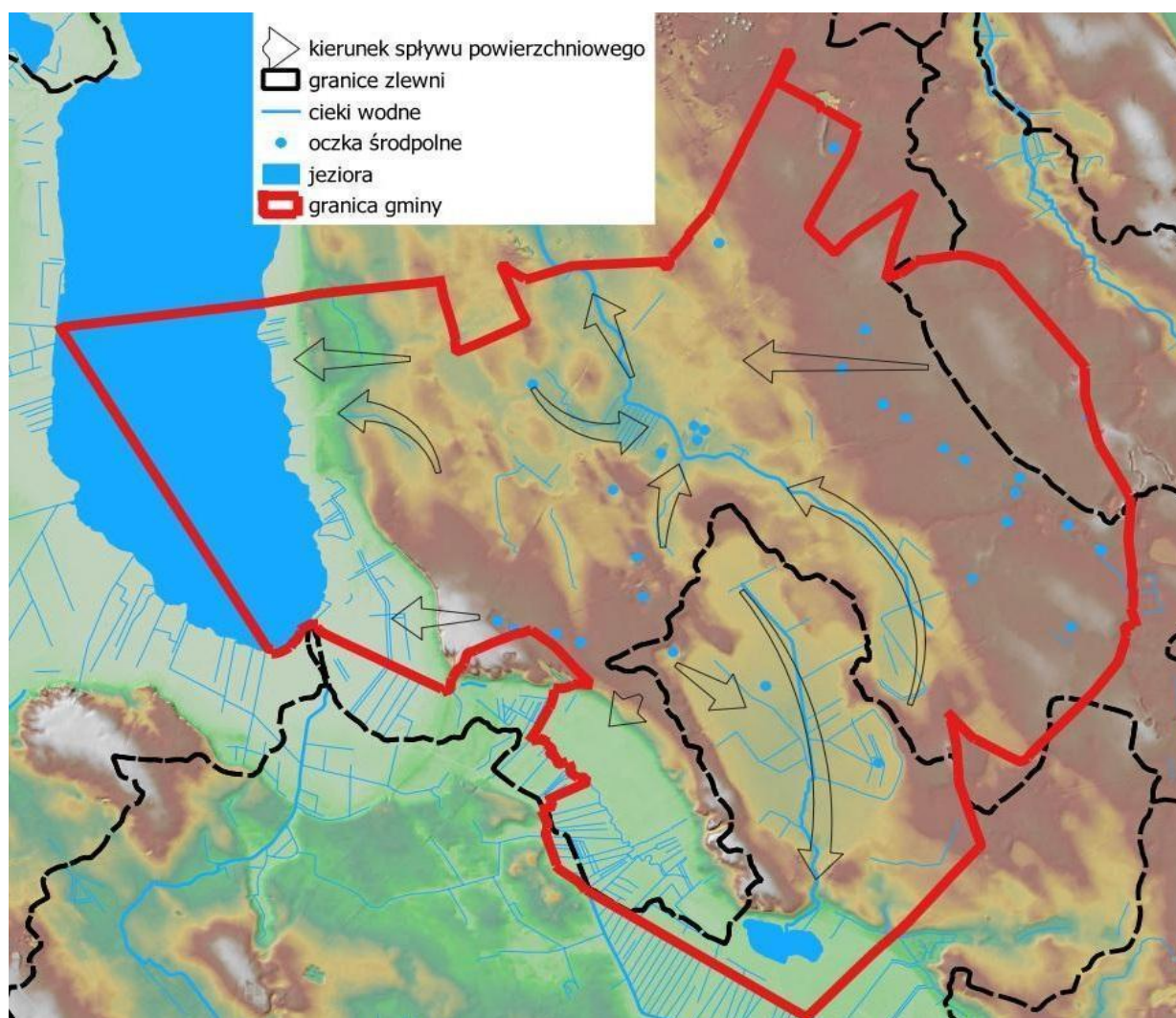
- jezioro Miedwie (wschodni brzeg),
- jezioro Zaborsko Płońskie,
- odcinki rzek Płoni (kanał Płoński) i Gowienicy Miedwiańskiej,

- rowy melioracyjne w dolinie Płoni, nad jeziorem Miedwie oraz w centralnej części gminy w rejonie Zaborsko-Nowy Przylep oraz Reńsko,
- wyrobiska poeksploatacyjne kruszyw naturalnych wypełnione wodą, głównie Warnice B oraz Reńsko,
- stawy wiejskie (Obryta, Kłęby, Wierzbno) i parkowe (Barnim),
- śródpolne oczka wodne i okresowe zbiorniki bezodpływowe.

Choć Gowienica Miedwiańska jest niewielkim ciekim, to jego zlewnia zbiera najwięcej wody z terenu gminy. Rzeczka Gowienica (Miedwiańska) uchodząca do jeziora Miedwie, stanowi czuły punkt w sieci hydrograficznej.

Bardzo ważną rolę w lokalnym ekosystemie pełnią sieci rowów i oczek śródpolnych. W wybitnie rolniczym krajobrazie są one często enklawą bioróżnorodności. Dodatkowo, rowy melioracyjne obsadzone są roślinnością wysoką i podrostami, tworząc miejsca osłonięte, sprzyjające bytowaniu mniejszych ssaków.

Rys. 4. Wody powierzchniowe

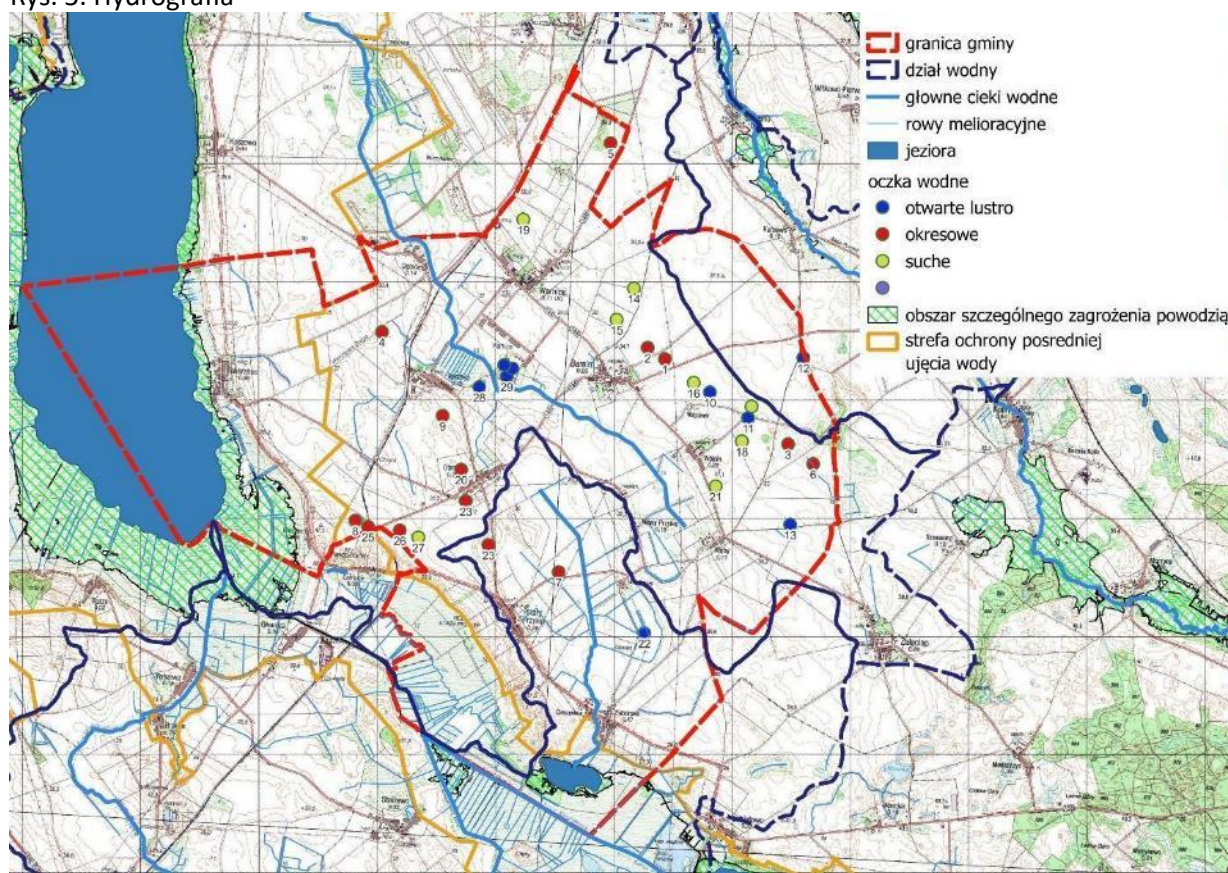

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.geoportal.gov.pl>

Oczka wodne i bezodpływowe zbiorniki sezonowo wypełniane wodą są charakterystyczne dla północnej części gminy. Skupione są głównie na północ od linii Barnim, Wójcin, Kłęby. Towarzyszy im

zazwyczaj zadrzewienie śródpolne z dużą domieszką podrostów i krzewów. Zgodnie z „Waloryzacją przyrodniczą województwa zachodniopomorskiego” śródpolne oczka wodne o dużym znaczeniu biocenotycznym zostały wskazane do objęcia ochroną pod postacią użytku ekologicznego. W przeszłości były to oczka wodne z otwartym lustrem wody i zbiorowiskami szuwarowymi na brzegu, pełniące funkcję miejsce rozrodu płazów. Z przeprowadzonej wizji lokalnej wynika, że z dziewięciu oczek wodnych wymienionych w waloryzacji, tylko dwa posiadają stałe lustro wodny. Pozostałe są epizodyczne lub trwale wyschły, o czym świadczy brak roślin szuwarowych.

Rys. 5. Hydrografia

Źródło: opracowanie własne

Według rozporządzenia Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie z dnia 1 lutego 2017 r. w sprawie określenia wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszaru szczególnie narażonego, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć wynika, że wszystkie trzy zlewnie na terenie gminy Warnice znajdują się w zasięgu wód powierzchniowych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych.

Zgodnie z art. 16 pkt 34 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne, przez obszary szczególnego zagrożenia powodzią rozumie się:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, stanowiące działki ewidencyjne,
- pas techniczny.

Według Informatycznego Systemu Osłony Kraju (ISOK), opartego na danych z Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, część gminy Warnice znajduje się w zasięgu obszaru szczególnego zagrożeniu powodzią. Obszar obejmuje mokradła przy ujściu Płoni do jeziora Miedwie, przedpole Wierzbna oraz teren wokół jezioro Zaborsko. Wszystkie wymienione lokalizacje nie stanowią obszarów zamieszkałych ani użytkowanych.

Biorąc powyższe pod uwagę, w projekcie planu powinny się znaleźć odpowiednie regulacje uwzględniające ograniczenia w zakresie zabudowy i sposobów zagospodarowania obszaru opracowania.

Głównym użytkowym poziomem w obrębie obszaru jest międzyglinowy poziom wodonośny (górnny), zbudowany z piasków średnioziarnistych ze żwirem i piasków drobnoziarnistych, związanych z utworami fluwioglacjalnymi. Wody są o zwierciadle swobodnym (lokalnie napiętym), stabilizującym się na poziomie do 26,5 m n.p.m. w Warnicach. Podatność pierwszego poziomu wodonośnego (PPW) na zanieczyszczenia została określona od bardzo niskiego do wysokiego. Ze względu na intensywne rolnictwo w centralnej części, w rejonie doliny Gowienicy, stopień zagrożenia ustalono jako wysoki.

Na terenie Gminy Warnice eksploatowane są 4 uję00000cia wody pitnej (w miejscowościach: Warnice, Cieszysław, Wójcin i Wierzbno) oraz 1 zakładowe ujęcie wody pitnej w Reńsku, stanowiące własność Spółdzielczej Agrofirmy Witkowo, zaopatrujące od stycznia 2023 r. w wodę tylko Zakład Rolny Reńsko. Wszystkie wodociągi przeznaczone do zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia czerpią ją z ujęć podziemnych, z pokładów wodonośnych dobrze izolowanych. W związku z tym, w bieżącej eksploatacji nie stosuje się stałej dezynfekcji wody. Natomiast, wody tego typu wymagają najczęściej odżelaziania i odmanganiania, usuwania związków amonowych oraz zmniejszenia poziomu mętności. Woda jest uzdatniana w tradycyjnej technologii. Po napowietrzeniu woda jest filtrowana w filtrach ciśnieniowych z naturalnymi złożami. W razie konieczności, woda jest dezynfekowana z zastosowaniem podchlorynu sodu. W 2022 r. nie zastosowano zmian w technologii uzdatniania wody⁴

Północna część gminy Warnice, w niewielkim fragmencie, znajduje się w granicy Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP 123 – zbiornik międzymorenowy Stargard – Goleniów. Dla wymienionego zbiornika opracowano w 2004 r. przez Przedsiębiorstwo Geologiczne „PROXIMA” S.A. we Wrocławiu „Dokumentację hydrogeologiczną dla ustalenia obszarów ochronnych GZWP nr 123 – zbiornik międzymorenowy Stargard – Goleniów”, przyjętą przez Ministra Środowiska zawiadomieniem z dnia 28.06.2005 r., znak DG/kdh/ED/489-6516a/2005. Następnie, w 2011 r., sporządzono „Dodatek do dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 123 Zbiornik międzymorenowy Stargard – Goleniów”, przyjęty zawiadomieniem Ministra Środowiska z dnia 15.12.2011 r., znak: DGiKGhg4731- 40/6898/55527/11/MJ. W 2015 r. na zlecenie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie sporządzono pracę pt. „Oszacowanie kosztów ustanowienia obszaru ochronnego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 123 – Zbiornik międzymorenowy Stargard - Goleniów”, w której zweryfikowano granice projektowanego obszaru ochronnego.

Ochrona wód podziemnych na tym obszarze powinna być realizowana z uwzględnieniem zapisów powyższych dokumentacji dotyczących zagospodarowania przestrzennego.

Zgodnie z Przeglądową mapą geologiczno–inżynierską Polski w skali 1:300000 teren gminy Warnice został podzielony na kilka obszarów, na których panują zróżnicowane warunki budowlane. Są to, w kolejności od największych powierzchni:

- obszar gruntów, na których warunki budowlane zostały określone jako złe lub dostateczne, uzależnione od poziomu wód gruntowych,

⁴ Raport o stanie gminy Warnice za rok 2022, Warnice, maj 2023 r.

- obszar gruntów ilasto-pylastych zastoiskowych, na których warunki budowlane zostały określone jako dostateczne lub złe, uzależnione od poziomu wód gruntowych - są to tereny między miejscowościami: Wierzbno, Reńsko, Obryta i Grzędzic,
- obszar torfów i gruntów bagiennych, na których warunki budowlane zostały określone jako złe lub bardzo złe - są to głównie tereny w miejscowości Grzędzic oraz obszary nad kanałem Płoni,
- obszary gruntów piaszczysto-madowych tarasów niższych (poniżej 4-6 m), gdzie warunki budowlane zostały określone jako przeważnie złe - są to tereny nad brzegiem Miedwia oraz w dolinie Gowienicy i na terenach zmeliorowanych między Nowym Przylepem a Zaborskiem,
- obszary gruntów piaszczysto-żwirowych tarasów wyższych (powyżej 4-6 m), gdzie warunki budowlane zostały określone jako dobre i polepszające się w miarę obniżania się poziomu wód gruntowych - są to tereny między Starym Przylepem a Zaborskiem, rejon Lipiej Góry,
- obszar glin zwałowych wysoczyzn morenowych o nachyleniu zboczy powyżej 3%, gdzie warunki budowlane zostały określone jako dobre, uzależnione od morfologii i zawodnienia.

Złoża kopalin

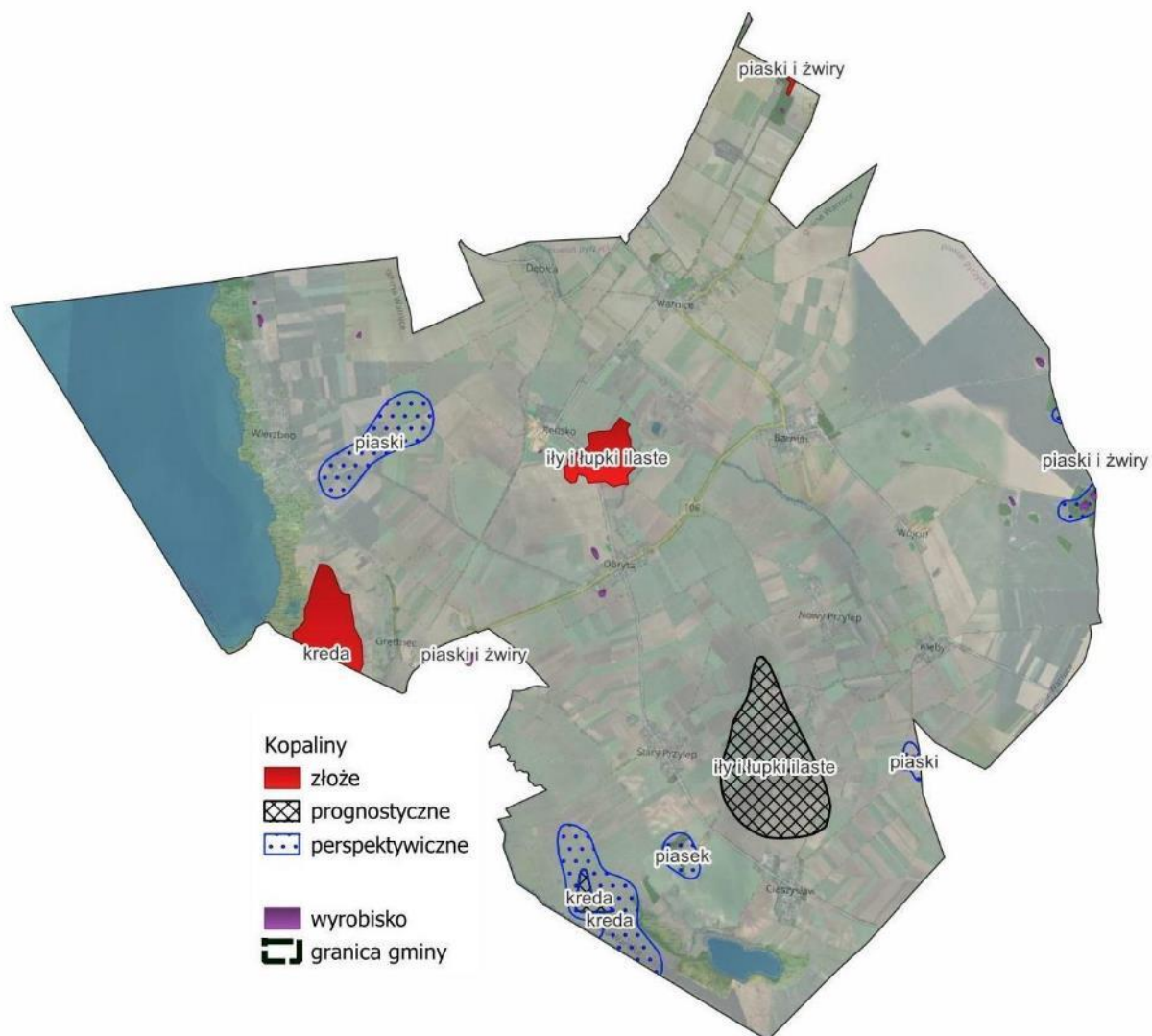
Na obszarze opracowania znajdują się trzy udokumentowane złoża, z których tylko jedno jest eksploatowane. Są to:

- złoża piasku i żwiru „Strzyżno” (nr 12213), położone na styku gminy Warnice i gminy Stargard, z przeważającą częścią na terenie gminy Stargard; powierzchnia udokumentowanego złoża wynosi 8,55 ha; obszar i teren górniczy „Strzyżno” nr 8234, w kategorii C1,
- złożo surowców ilastych do produkcji ceramiki budowlanej „Kluczewo – blok 2”, położone pomiędzy Reńskiem a Warnicami, w ilości 127 tys. m³ - surowiec średniej jakości, z możliwością wykorzystania dla potrzeb lokalnych; obecnie eksploatacja złoża została zaniechana,
- złożo kredy jeziornej „Wierzbno”, położone na tarasie jeziornym Miedwia pomiędzy Wierzbnem-Grzędzicem, a Ryszewem – posiada zasoby określone w kategorii C2 na 3 061,5tys. Mg, możliwe wykorzystanie dla celów rolniczych, ze względu na położenie, ochronę zasobów wodnych jeziora Miedwie i projektowane obszary chronione, nie kwalifikuje się wstępnie rozpoznanego złoża do eksploatacji.

Dodatkowo na użytkach zielonych między Zaborskiem a Nowym Przylepem znajduje się prognostyczne⁵ złożo iłu i łupków ilastych o zweryfikowanych granicach. Ponadto na terenie całej gminy występują perspektywiczne złoża, głównie piasków i żwirów.

⁵ Bilans perspektywicznych zasobów kopalin Polski wg. stanu na 31.12.2018 r. Państwowy Instytut Geologiczny. Praca zbiorowa pod redakcją: Krzysztofa Szamałka, Marcina Szuflickiego, Włodzimierza Mizerskiego, Warszawa.

Rys. 6. Kopaliny

Źródło: opracowanie własne na podstawie PIG

Fot. 3. własny opis

W Polsce stosowany jest podział zasobów nieudokumentowanych na domniemane (hipotetyczne), perspektywiczne i prognostyczne. Te trzy etapy związane są z pracami poszukiwawczymi, po których następuje rozpoznanie złoża i jego dokumentowanie.

- **Domniemane (D3)** złoża i zasoby – przewidywane na podstawie pośrednich i bezpośrednich przesłanek ich występowania bez określenia położenia ewentualnego złoża.
- **Perspektywiczne (D2)** złoża i zasoby – przewidywane na podstawie zlokalizowanych oznak występowania złoża, jednoznacznie zinterpretowanych anomalii geofizycznych lub geochemicznych, odosobnionych punktów stwierdzenia kopaliny lub produktów jej wietrzenia oraz geologicznych, petrograficznych albo mineralogicznych wskaźników jej bliskiego występowania. Granice prawdopodobnego złoża i zasoby szacowane są na podstawie ogólnych danych geologicznych, interpretacji badań geofizycznych i metodą analogii.
- **Prognostyczne (D1)** złoża i zasoby – szacowane na podstawie nielicznych, rzadkich wyrobisk lub odsłonień naturalnych, w których stwierdzono występowanie kopaliny, oraz na podstawie danych geologicznych lub danych geofizycznych pozwalających na określenie w przybliżeniu możliwego obszaru występowania złoża oraz rodzaju i jakości kopaliny. Prawdopodobne granice złoża określa się metodą interpolacji lub ekstrapolacji. Prawdopodobny błąd oszacowania zasobów może wynosić ponad 40%. W przypadku sporządzenia dokumentacji geologicznej złoża określa się je jako zbadane w kategorii D.

Eksploatacja przedmiotowych kruszyw jest możliwa po wykonaniu odpowiedniego rozpoznania wskazanych terenów oraz wykonaniu badań geologicznych gruntu. Wszelkie nowe inwestycje związane

z eksploatacją kruszyw powinny posiadać dokumentację geologiczną złoża oraz wykonaną ocenę oddziaływania inwestycji na środowisko, a także projekt zagospodarowania złoża.

W wielu miejscach gminy stwierdzono okresową, dziką eksploatację kruszywa naturalnego, piasków i piasków ze żwirem dla potrzeb lokalnych. Wydobycie okresowe prowadzone jest w wyrobiskach na wschód od Wójcina (Lipia Góra), na południe od Kłębów, a także na północ od Wierzbna i w Reńsku.

2.5. Flora i fauna

Zgodnie z podziałem na rejony geobotaniczne Polski według Matuszkiewicza (*Regionalizacja Geobotaniczna Polski*, J. M. Matuszkiewicz, 2008), analizowany obszar leży w granicach Prowincji Środkowoeuropejskiej, Podprowincji Południowobałtyckiej, w Dziale Pomorskim (A), Krainie Szczecińskiej (A.3.), okręgu Myśliborskim (A.3.2.), Podokręgu Pyrzyckim (A.3.2.i).

Określenie potencjalnych siedlisk różnych formacji roślinnych pozwala wskazać charakter szaty roślinnej jaka wystąpiłaby, gdyby przyroda mogła rozwijać się samorzutnie, bez ingerencji człowieka.

Według mapy *Potencjalna roślinność naturalna Polski* Matuszkiewicza (IGiPZ PAN, Warszawa, 2008), na obszarze opracowania potencjalnymi naturalnymi zbiorowiskami roślinnymi są:

- niżowy łęg wiązowo-dębowy (Ficario-Ulmetum chrysosplenietosum),
- grąd subatlantycki, seria żyzna (Stellario-Carpinetum).

Jednakże roślinność tego obszaru ma bardzo wyraźny, indywidualny charakter, kształtowany przez szereg czynników naturalnych (w tym geologicznych), ukształtowanie terenu, a przede wszystkim szybka sukcesja naturalna, a także silne oddziaływania antropogeniczne.

W obszarze opracowania wyróżniono pięć charakterystycznych typów obszarów przyrodniczych:

- zbiorowiska leśne i zadrzewione,
- zbiorowiska wodne, szuwarowe i torfowiskowe,
- zbiorowiska kserotermiczne krawędzi doliny Płoni,
- zbiorowiska łąk i pastwisk,
- zbiorowiska segetalne.

Zbiorowiska leśne i zadrzewione

Są to zbiorowiska roślinne, w których zasadniczą rolę w kształtowaniu zależności międzygatunkowych i oddziaływaniu na abiotyczną część środowiska odgrywają drzewa. Ich korony tworzą najwyższą warstwę roślinności, o różnym stopniu zwartości, decydują o strukturze, fizjonomii i dynamice zbiorowiska. Gmina Warnice odznacza się na tle województwa wybitnie niską lesistością. Związane jest to z występowaniem bardzo dobrych gleb, które predysponowane są pod wysokowydajne uprawy rolne. Tym samym obecny drzewostan, choćby pod względem gatunkowym, odgrywa istotną rolę w ekosystemie gminy. Biocenoza lasów na tle rolniczego krajobrazu stanowi schronienie i miejsce żerowania największych ssaków oraz gniazdowania ptaków. Liczne aleje, czy to przydroże czy zadrzewienia śródpolne odgradzające poszczególne pola, stanowią osłonę dla migrujących zwierząt. Na terenie gminy Warnice występują niewielkie, zwarte kompleksy leśne, zlokalizowane:

- na północ od Warnic C, w sąsiedztwie kopalni kruszywa „Strzyżno” (góra Sybir) – dominują: klon, jawor, buk, lipa, topola kanadyjska, robinia akacjowa, jesion wyniosły, brzoza brodawkowa. Północna część obszaru porośnięta jest głównie trawami i nasadzeniami młodych świerków. Ponadto stwierdzono również występowanie takich gatunków jak:

- trzcinnik piaskowy (*Calamagrostis epigejos*) – gatunek pospolity na nieużytkach, odłogach,
- nawłóć kanadyjska (*Solidago canadensis*) – roślina inwazyjna, gatunek charakterystyczny dla zespołu *Rudbeckio-Solidaginetium*,
- krwawnik pospolity (*Achillea millefolium*) – gatunek charakterystyczny dla zbiorowisk łąkowych,
- przymiotno białe (*Erigeron annuus*),
- pokrzywa zwyczajna (*Urtica dioica*),
- kupkówka pospolita (*Dactylis glomerata*).

Fot. 4. Lipia Góra

Fot. 5. Park w Warnicach

- na wschód od Wójcina (Lipia Góra) – na wyniosłościach występuje głównie sosna zwyczajna; w niższych partiach przeważają drzewa liściaste: dąb szypułkowy, brzoza i świerk.
- nad jeziorem Zaborsko – na terenach podmokłych występują gatunki typowe dla siedliska olsu jesionowego: olcha, jesion, fragmentarycznie występuje dąb szypułkowy. Krawędzie doliny porastają wiązy. Lasy dookoła jeziora Zaborsko znajdują się w strefie pośredniej ochrony ujęcia wody powierzchniowej „Miedwie” z jeziora Miedwie. Lasy te, zarządzane przez Lasy Państwowe, znajdujące się na południowym brzegu, zostały wyłączone z gospodarczego wykorzystania i pełnią funkcję ochronną wód.

Pozostałością po dworsko-folwarcznej przeszłości obszaru są założenia parkowo-dworskie. Na terenie gminy Warnice parki dworskie zachowały się w Warnicach, Cieszystawiu, Barnimiu, i Wójcinie. Naturalna sukcesja roślinności stopniowo zniekształca pierwotne założenia parkowe, które stają się coraz mniej wyraźne.

Na uwagę zasługują dość liczne aleje drzew, zlokalizowane wzdłuż głównych dróg gminy:

- aleja lipy drobnolistnej przy drodze Wierzbno – Obryta Stacja,
- aleja dębu szypułkowego przy drodze Warnice – Dębice,
- aleja dębu szypułkowego przy drodze Wójcun – Kłęby,
- aleja klonu jawor przy drodze Wójcin – Barnim.

W Waloryzacji Przyrodniczej Województwa Zachodniopomorskiego z 2010 r. wyżej wymienione aleje zostały wskazane jako warte ochrony pod postacią pomnikowych alei.

Fot. 6. Aleja lipowa Wierzbno-Obryta Stacja

Fot. 7. Las Olszowy na jez. Zaborsko (siedlisko)

Siedliskami leśnymi są również licznie występujące zadrzewienia śródpolne, które najczęściej pojawiają się w sąsiedztwie zagłębień okresowo wypełnianych wodą. W krajobrazie rolniczym pełnią one szczególną rolę jako schronienie dla zwierząt. Drzewostan tych zadrzewień tworzą głównie:

- jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*),
- dąb szypułkowy (*Quercus robur*),
- klon jawor (*Acer pseudoplatanus*),
- lipa (*Tilia sp.*),
- topola szara (*Populus × canescens*),
- wierzba biała (*Salix alba*).

W warstwie krzewów stwierdzono występowanie następujących gatunków: wiąz (*Ulmus sp.*), jesion (*Fraxinus excelsior*), głóg jednoszyjkowy (*Crataegus monogyna*), bez czarny (*Sambucus nigra*) i róża dzika (*Rosa canina*).

Południowe lasy znajdują się w granicach obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty – Natura 2000 „Dolina Płoni i Jezioro Miedwie” (PLH320006), a także w strefie specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 – „Jezioro Miedwie i okolice” (PLB320005). Na tym obszarze występuje siedlisko przyrodnicze 91E0: łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe. Gospodarka prowadzona poza obszarem siedlisk musi koncentrować się przede wszystkim na zachowaniu dobrej jakości wód gruntowych i powierzchniowych, nie naruszając przy tym naturalnego poziomu wód gruntowych ani naturalnej dynamiki zalewów. Prowadzenie jakiegokolwiek gospodarki leśnej w tak wilgotnych warunkach jest trudne, a zrównoważona ekonomicznie, wielofunkcyjna gospodarka leśna jest problematyczna, ze względu na dużą wrażliwość siedliska. Lasy siedliska 91E0 są wrażliwe na osuszenie m.in. przez pobór wód gruntowych. Poważnym zagrożeniem są też powodzie niosące zanieczyszczoną wodę. Siedlisko stanowi własność prywatną i według ewidencji prowadzonej przez Lasy Państwowe (LP), dominuje na nim funkcja gospodarcza. Lasy we władaniu LP, znajdujące się na przeciwległym brzegu jeziora, pełnią funkcję ochronną wód powierzchniowych.

Zbiorowiska wodne, szuwarowe i torfowiskowe

Są to zbiorowiska roślin bagiennych, głównie traw, turzyc, pałek, oczeretów, występujące w strefie przybrzeżnej zbiorników wodnych lub na torfowiskach niskich lub przejściowych. Główne rejony występowania to: brzegi jezior Miedwie i Zaborsko, brzegi kanału Płoni, śródpolne oczka wodne oraz zbiorniki powyrobiskowe surowców ilastych pod Reńskiem.

Na terenie gminy Warnice występuje kilkanaście śródpolnych oczek wodnych, tzw. zbiorników astatycznych. Śródpolne oczka wodne pełnią wiele funkcji ekologicznych, a ich zróżnicowana struktura roślinna zapewnia obfitą bazę pokarmową oraz miejsce bytowania i schronienia dla wielu grup zwierząt. Cechą charakterystyczną tych zbiorników są duże wahania poziomu wód – wielokrotnie dochodzi do ich całkowitego wyschnięcia i wówczas następuje wymiana roślinności – z szuwarowo-bagiennej na łąkową, i odwrotnie.

Zbiorniki eutroficzne astatyczne jakie można zaobserwować na omawianym obszarze to:

- zbiorniki zarastające roślinnością szuwarową (otwarte lustro wody),
- zbiorniki nieregularne, z często zmieniającym się poziomem wody, wysychające z przewagą roślinności łąkowej (suche),
- podmokłe zagłębienia terenu z roślinnością nitrofilną i łąkową (okresowe).

Roślinność, zakrzewienia oraz zadrzewienia charakterystyczne i przeważające w strefie szuwar i oczek wodnych to:

- pałka szerokolistna, rogoża (*Typha latifolia*),
- trzcina pospolita (*Phragmites australis*),
- turzyca zaostrowana (*Carex acuta*),
- sit rozpierzchły (*Juncus effusus*),
- pokrzywa zwyczajna (*Urtica dioica*),
- wierzba szara (*Salix cinerea*),
- wierzba pospolita (*Salix alba*),
- topola kanadyjska (*Populus × canadensis*),
- topola osika (*Populus tremula*),
- śliwa tarnina (*Prunus spinosa*),
- głóg jednoszyjkowy (*Crataegus monogyn*),

Fot. 8. Pałka szerokolistna

Fot. 9. Pokrzywa zwyczajna

Zbiorowiska szuwarowe zlokalizowane są nad jeziorem Miedwie oraz w szerszym zakresie – w dolinie Płoni (w rejonie jeziora Przyborsko i kanału Płoni). W strefie brzegowej jeziora, występują szuwały trzcinowe (*Phragmitetum australis*) i szuwały pałki szerokolistnej (*Typhaetum latifoliae*).

Fot. 10. Jezioro Miedwie

Fot. 11. Rezerwat "Stary Przylep"

Zbiorowiska kserotermiczne krawędzi doliny Płoni znajdują się w południowej części gminy, na południowych stokach doliny Płoni. Murawy kserotermiczne to ciepłolubne zbiorowiska trawiaste o charakterze stepowym. Uznawane są za jedno z najbogatszych siedlisk roślinnych pod względem florystycznym.

Gatunki występujące na tych siedliskach pochodzą głównie z obszaru śródziemnomorskiego, osiągając w Polsce północną granicę naturalnego zasięgu⁶. W gminie Warnice panują dogodne warunki do rozwoju tego typu siedlisk, m.in. z uwagi na występowanie stromych zbocz, pagórków morenowych, gleb zasobnych w węglan wapnia oraz odpowiednią ekspozycję stoków, która sprawia, że w okresie letnim temperatura przy gruncie może dochodzić do 50°C.

Roślinność muraw kserotermicznych jest stabilizowana oraz w dużej mierze kształtowana, w wyniku ekstensywnej gospodarki łąkarskiej i pasterskiej. Po zaprzestaniu użytkowania, zbiorowiska przekształcają się w drodze sukcesji wtórnej, w zarośla, a następnie w las. Na terenie Polski murawy kserotermiczne występują już tylko fragmentarycznie. O wyjątkowości tego siedliska świadczy fakt, że na terenie gminy Warnice występują jedynie dwa rezerваты przyrody tj. rezerwat „Stary Przylep” oraz „Brodogóry”. Obydwa stanowią rezerваты stepowe, czyli rezerwat przyrody, w którym przedmiotem ochrony jest kserotermiczna roślinność stepowa.

Fot. 12. Rezerwat "Brodogóry"

Zbiorowiska łąk i pastwisk występują przede wszystkim w dolinie Płoni, a także wzdłuż Gowienicy i brzegów jeziora Miedwie. Zgodnie z *Waloryzacją Przyrodniczą Województwa Zachodniopomorskiego* (2010 r.), na terenie gminy Warnice – w dolinie rzeki Płoni – fragmentarycznie znajdują się siedliska

⁶ <https://www.wigry.org.pl/siedliska/6210.htm>

przyrodnicze o kodzie 6510 – niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie. Tworzą one mozaikowy układ z torfowiskami niskimi. Rozwój i trwałość tego typu siedlisk uzależnione są przede wszystkim od żyzności oraz odpowiedniego uwilgotnienia podłoża.

Fot. 13. Dolina Płoni

Fot. 14. Rezerwat „Stary Przylep”

Zbiorowiska segetalne zajmują blisko 80% powierzchni gminy. Dominują tam głównie uprawy zbóż oraz buraków cukrowych. W krajobrazie można zaobserwować arealty roślin oleistych, takich jak rzepak i rzepik, a w dolinie Płoni – kukurydzę. Uprawom towarzyszą inne rośliny segetalne, tworzące ugrupowania chwastów, w tym trawy, z dominującym perzem właściwym (*Elymus repens*) oraz trzcinnikiem piaskowym (*Calamagrostis epigejos*), a także rośliny dwuliścienne, w tym pospolite gatunki bylin, takie jak: byllica pospolita (*Artemisia vulgaris*), przymiotno (*Erigeron sp.*), szczaw kędzierzawy (*Rumex crispus*).

Gatunki chronionych roślin

Rośliny zielone: miłek wiosenny, sasanka łąkowa, zawilec wielokwiatowy, ostrołódka kosmata, goryczka krzyżowa, goryczka błotna, wężymord stepowy, pajęcznica liliowata, ostnica włoskowata, storczyk szerokolistny, storczyk trójzębny, storczyk błotny, kruszczyk błotny, listera jajowata, lipiennik Loesela.

Gatunki podlegające częściowej ochronie:

Drzewa: cis pospolity

Krzewy i krzewinki: porzeczka czarna, wilżyna ciernista, kruszyna pospolita, kalina koralowa
Rośliny zielone: pierwiosnka lekarska, centuria pospolita, marzanka wonna, kocanki piaskowe

Fauna

W granicach omawianego terenu występuje szereg ekosystemów, takich jak grunty orne, jeziora i cieki wodne, oczka wodne, stawy, szuwały, zadrzewienia, zakrzaczenia, zbiorowiska roślinności synantropijnej i leśne. Są to miejsca korzystne dla przedstawicieli fauny, zapewniające odpowiednie warunki bytowania i rozrodu szeregu gatunków.

Na omawianym obszarze oraz w jego otoczeniu ma swoje stałe miejsce bytowania wiele gatunków ptaków, ssaków, płazów i owadów. Zaobserwowane gatunki to m.in. sarna, zając szarak, bażant. Zaobserwowano również zamieszkałą norę borsuka.

W rejonie jeziora Zaborsko słyszalny był klangor żurawia. Natomiast na jeziorze Miedwie zaobserwowano łabędzia niemego. Występują również miejsca żerowania dzików. Obszar ten stanowi dogodne miejsce do swobodnego bytowania i przemieszczania się zwierząt, które pojawiają się przede wszystkim w obrębie lasu.

Spośród płazów stwierdzono występowanie: żaby trawnej (*Rana temporaria*), żaby jeziorkowej (*Rana lessonae*), żaby moczarowej (*Rana arvalis*), ropuchy szarej (*Bufo bufo*). W sąsiedztwie stwierdzono również także takie gatunki jak kumak nizinny.

Gady reprezentowane były przez trzy gatunki: jaszczurkę zwinłą (*Lacerta agilis*), jaszczurkę żyworodną (*Lacerta vivipara*) oraz zaskronieca (*Natrix natrix*).

Jak wynika z *Waloryzacji przyrodniczej Województwa Zachodniopomorskiego*, na terenie gminy Warnice zaobserwowano 72 stanowiska 31 gatunków zwierząt. W większości obserwowane były w rejonie jeziora Miedwie, w zasięgu obszaru Natura 2000⁷.

⁷ Obszary Natura 2000 wraz z ich przedmiotami ochrony omówione zostały w dalszej części opracowania

Tabela 2. Gatunki występujące na terenie gminy Warnice

Lp.	Nazwa Polska	Nazwa łacińska	Natura_oso_nazwa	Natura_soo_nazwa
1	Sarna	<i>Capreolus capreolus</i>	Jeziro Miedwie i okolice	Dolina Płoni i Jezero Miedwie
2	Głowienka	<i>Aythya ferina</i>	Jeziro Miedwie i okolice	Dolina Płoni i Jezero Miedwie
3	Czernica	<i>Aythya fuligula</i>	Jeziro Miedwie i okolice	Dolina Płoni i Jezero Miedwie
4	Wąsatka	<i>Panurus biarmicus</i>	Jeziro Miedwie i okolice	Dolina Płoni i Jezero Miedwie
5	Cyranka	<i>Anas querquedula</i>	Jeziro Miedwie i okolice	Dolina Płoni i Jezero Miedwie
6	Błotniak stawowy	<i>Circus aeruginosus</i>	Jeziro Miedwie i okolice	Dolina Płoni i Jezero Miedwie
7	Pokląska	<i>Saxicola rubetra</i>	Jeziro Miedwie i okolice	Dolina Płoni i Jezero Miedwie
8	Perkoz dwuczuby	<i>Podiceps cristatus</i>	Jeziro Miedwie i okolice	Dolina Płoni i Jezero Miedwie
9	Krzyżówka	<i>Anas platyrhynchos</i>	Jeziro Miedwie i okolice	Dolina Płoni i Jezero Miedwie
10	Płaskonos	<i>Anas clypeata</i>	Jeziro Miedwie i okolice	Dolina Płoni i Jezero Miedwie
11	Bąk	<i>Botaurus stellaris</i>	Jeziro Miedwie i okolice	Dolina Płoni i Jezero Miedwie
12	Kszyk	<i>Gallinago gallinago</i>	Jeziro Miedwie i okolice	Dolina Płoni i Jezero Miedwie
13	Rycyk	<i>Limosa limosa</i>	Jeziro Miedwie i okolice	Dolina Płoni i Jezero Miedwie
14	Kulik wielki	<i>Numenius arquata</i>	Jeziro Miedwie i okolice	Dolina Płoni i Jezero Miedwie
15	Błotniak łąkowy	<i>Circus pyargus</i>	Jeziro Miedwie i okolice	Dolina Płoni i Jezero Miedwie
16	Ohar	<i>Tadorna tadorna</i>	Jeziro Miedwie i okolice	Dolina Płoni i Jezero Miedwie
17	Gągoł	<i>Bucephala clangula</i>	Jeziro Miedwie i okolice	Dolina Płoni i Jezero Miedwie
18	Kropiatka	<i>Porzana porzana</i>	Jeziro Miedwie i okolice	Dolina Płoni i Jezero Miedwie
19	Brodziec krwawodzioby	<i>Tringa totanus</i>	Jeziro Miedwie i okolice	Dolina Płoni i Jezero Miedwie

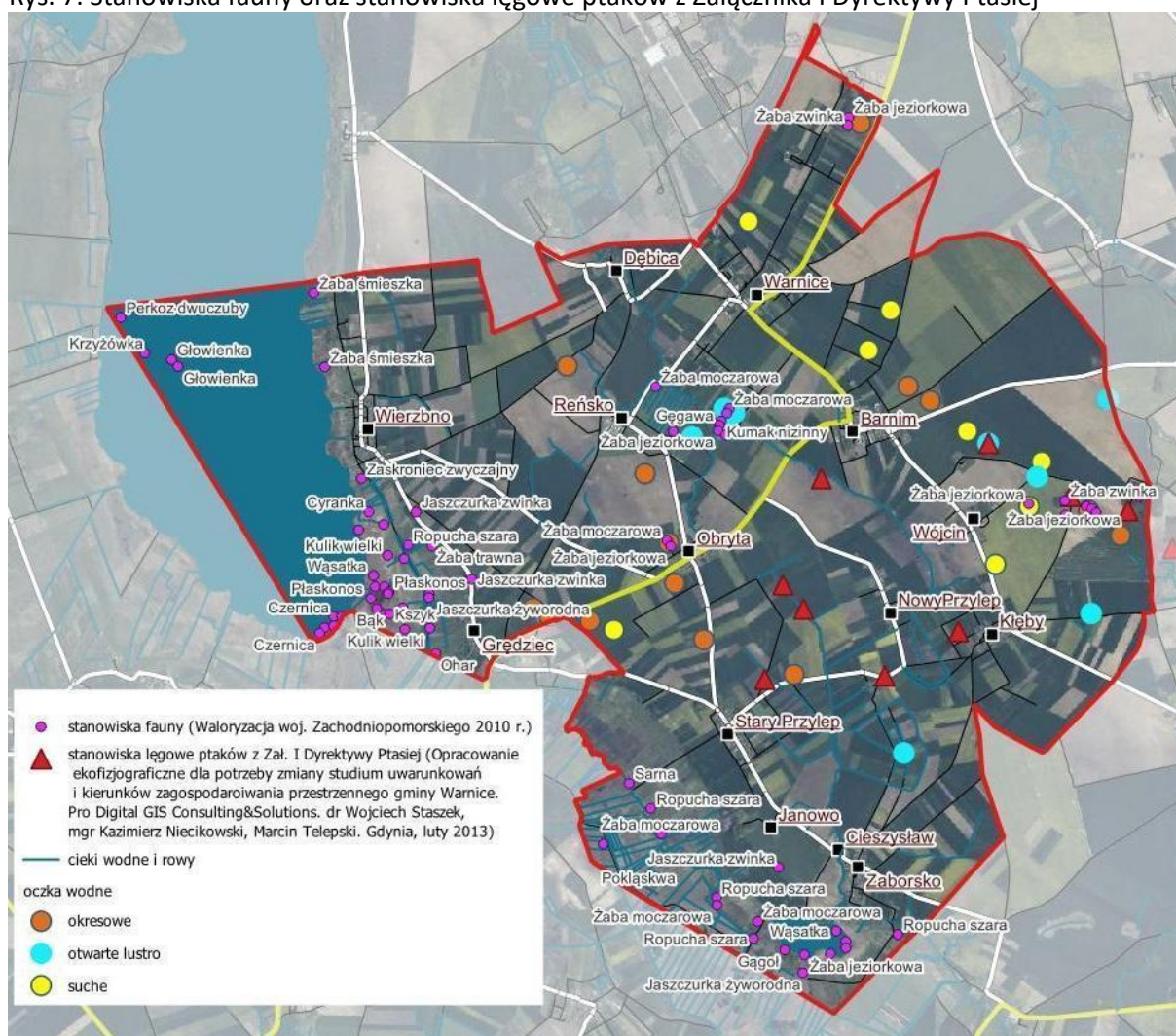
20	Gęgawa	<i>Anser anser</i>	Brak	Brak
21	Jaszczurka żyworodna	<i>Lacerta vivipara</i>	Jeziro Miedwie i okolice	Dolina Płoni i Jezero Miedwie
22	Zaskroniec zwyczajny	<i>Natrix natrix</i>	Jeziro Miedwie i okolice	Dolina Płoni i Jezero Miedwie
23	Jaszczurka zwinka	<i>Lacerta agilis</i>	Jeziro Miedwie i okolice	Dolina Płoni i Jezero Miedwie
24	Ropucha szara	<i>Bufo bufo</i>	Jeziro Miedwie i okolice	Dolina Płoni i Jezero Miedwie
25	Ropucha zielona	<i>Bufo viridis</i>	Brak	Brak
26	Kumak nizinny	<i>Bombina bombina</i>	Brak	Brak
27	Żaba zwinka	<i>Rana dalmatina</i>	Brak	Brak
28	Żaba jeziorkowa	<i>Rana lessonae</i>	Jeziro Miedwie i okolice	Dolina Płoni i Jezero Miedwie
29	Żaba moczarowa	<i>Rana arvalis</i>	Jeziro Miedwie i okolice	Dolina Płoni i Jezero Miedwie
30	Żaba śmieszka	<i>Rana ridibunda</i>	Jeziro Miedwie i okolice	Dolina Płoni i Jezero Miedwie
31	Żaba trawna	<i>Rana temporaria</i>	Jeziro Miedwie i okolice	Dolina Płoni i Jezero Miedwie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie *Waloryzacji przyrodniczej Województwa Zachodniopomorskiego*

Na potrzeby zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Warnice, w celu uchwalenia planu miejscowego Nr VII/37/2015 Rady Gminy Warnice z dnia 31 marca 2015 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Warnice, w zakresie lokalizacji zespołu elektrowni wiatrowych, w lutym 2013 roku sporządzono opracowanie ekofizjograficzne⁸. Teren opracowania obejmował obszary, które są najbardziej charakterystyczne dla gminy, czyli rozległe grunty orne wraz z zadrzewieniami śródpolnymi i oczkami wodnymi.

⁸ Opracowanie ekofizjograficzne dla potrzeby zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Warnice. Pro Digital GIS Consulting&Solutions. dr Wojciech Staszek, mgr Kazimierz Niecikowski, Marcin Telepski. Gdynia, luty 2013

Rys. 7. Stanowiska fauny oraz stanowiska lęgowe ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Waloryzacji województwa Zachodniopomorskiego* oraz *Opracowanie ekofizjograficzne dla potrzeby zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Warnice*. Pro Digital GIS Consulting&Solutions. dr Wojciech Staszek, mgr Kazimierz Niecikowski, Marcin Telepski. Gdynia, luty 2013

Sam teren objęty był jak dotąd dwoma pełnymi rocznymi badaniami monitoringowymi ptactwa. Wyniki tych badań zawarte są w opracowaniach:

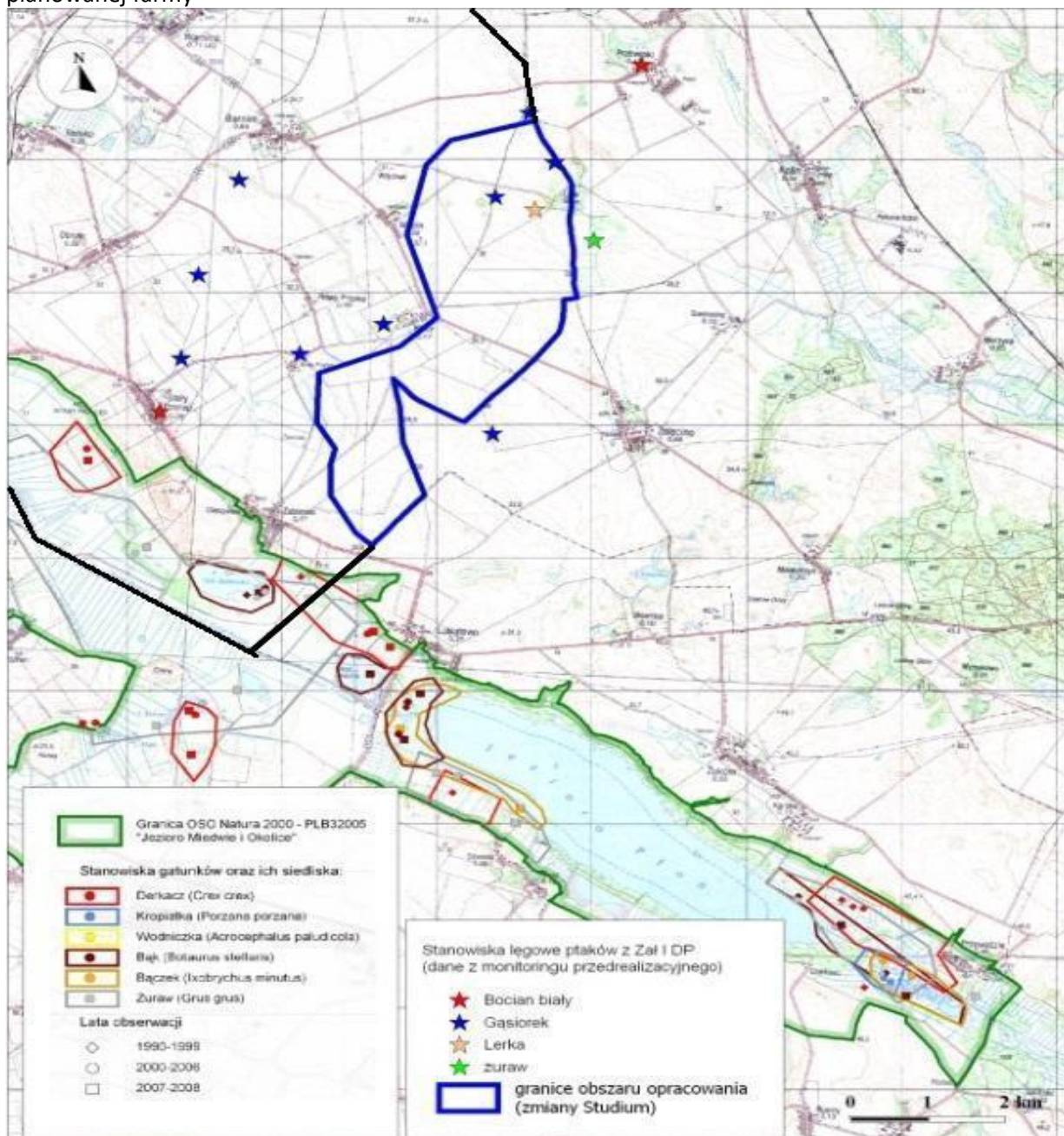
- *Raport podsumowujący roczny przedinwestycyjny monitoring awifauny na obszarze projektowanego Parku Wiatrowego „Kłęby – Lubiatowo”, ECO-EXPERT, Szczecin, luty 2010.*
- *Raport podsumowujący roczny przedinwestycyjny monitoring ornitologiczny (grudzień 2009 – listopad 2010) przeprowadzony na terenie projektowanego Parku Wiatrowego „Kłęby – Lubiatowo” (II rok monitoringu), ECO-EXPERT, Szczecin 2011.*

Ponadto w opracowaniu ekofizjograficznym wykorzystano wyniki z projektu planu ochrony obszaru Natura 2000 PLB 320005 „Jezioro Miedwie i okolice” (2008), w którym zawarte są istotne dane dotyczące rozmieszczenia stanowisk lęgowych i rewirów ptaków, będących przedmiotem ochrony ostoi.

W trakcie monitoringu na badanej powierzchni stwierdzono 133 gatunki ptaków, z czego 21 wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej. Spośród tych ostatnich były to głównie gatunki notowane jako przelotne. W okresie lęgowym na całej powierzchni objętej monitoringiem stwierdzono

występowanie 61 gatunków lęgowych lub prawdopodobnie 11 lęgowych, spośród których 5 wymienionych jest w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej.

Rys. 8. Obszar opracowania na tle stanowisk, siedlisk i rewirów pozostałych gatunków z Zał. I Dyrektywy Ptasiej zinwentaryzowanych w ramach przygotowania planu ochrony obszaru Natura 2000 PLB 320005 „Jezioro Miedwie i okolice” oraz wykazanych w wynikach monitoringu przedrealizacyjnych dla planowanej farmy

Źródło: *Opracowanie ekofizjograficzne dla potrzeby zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Warnice*. Pro Digital GIS Consulting&Solutions. dr Wojciech Staszek, mgr Kazimierz Niecikowski, Marcin Telepski. Gdynia, luty 2013

Rys. 9. Obszar opracowania na tle stanowisk, siedlisk i rewirów kluczowych gatunków ptaków szponiastych zinwentaryzowanych w ramach przygotowania planu ochrony obszaru Natura 2000 PLB 320005 „Jezioro Miedwie i okolice” oraz wykazanych w wynikach monitoringu przedrealizacyjnych dla planowanej farmy

Źródło: *Opracowanie ekofizjograficzne dla potrzeby zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Warnice*. Pro Digital GIS Consulting&Solutions. dr Wojciech Staszek, mgr Kazimierz Niecikowski, Marcin Telepski. Gdynia, luty 2013

Jak wynika z przytoczonego dokumentu, na terenie gminy Warnice zlokalizowano co najmniej trzy stanowiska łąkowe, które są wymienione w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej. Należą do nich:

- gąsiorek (*Lanius collurio*),
- łąka (*Lullula arborea*),
- błotniak stawowy (*Circus aeruginosus*).

Wnioski i konkluzje płynące z obu monitoringu w rzeczonyj ekofizjografii są następujące:

- stwierdzono dwa ważne obszary dla fauny lęgowej, zlokalizowane w sąsiedztwie gminy Warnice: na wschód od niej Jezioro Ukiernica wraz z okolicznymi oczkami wodnymi oraz lasy na północ i wschód od Moskorzyna wraz z przylegającymi do nich polami;
- w szerszym otoczeniu stwierdzono występowanie gniazd 2 par orlika krzykliwego i 3 par bielika w odległości ok 3 km na wschód od granicy gminy;
- dla fauny przelotnej najważniejszym obszarem są łąki w dolinie Płoni;
- ze względu na możliwość negatywnego wpływu planowanych elektrowni wiatrowych na obszar OSO PLB 320005 „Jezioro Miedwie i okolice”, konieczne jest zrezygnowanie z budowy turbin w korytarzu ekologicznym doliny Płoni oraz na obszarach cennych dla awifauny lęgowej (położone poza granicami opracowania ekofizjograficznego).

Nietoperze (na podstawie Farma wiatrowa Dolice. Raport z przedrealizacyjnych badań przyrodniczych Marzec 2024 r. – kwiecień 2025 r. Ambiens Sp. Z o.o., Aleksandra Mikołajczyk, Monika Gąsior).

Na obszarze wskazanych pod lokalizacje turbin wiatrowych prowadzony był przed inwestycyjny monitoring. Prowadzony był od marca 2024 r. do kwietnia 2025 r. przez doświadczonych przyrodników: Magdalenę Bartoszewicz, Pawła Baranowskiego, Weronikę Baranowską oraz Grzegorza Okołowa. Ze względu na znaczące narażenie na oddziaływanie farm wiatrowych szczególną uwagę poświęcono ptakom i nietoperzom.

Łącznie podczas rocznych badań stwierdzono 6 oznaczonych gatunków nietoperzy, 3 grupy gatunków o podobnych głosach echolokacyjnych oraz kilka j.a. nieoznaczonych. Wszystkie gatunki nietoperzy w Polsce podlegają ochronie ścisłej, a spośród zarejestrowanych gatunków jeden – mopek zachodni – wymieniony jest w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej. Najliczniej rejestrowano aktywność karlika malutkiego i drobnego oraz borowca wielkiego, gatunków stosunkowo pospolitych na terenie kraju. Mopek zachodni rejestrowany był w głównie w południowo-wschodniej części obszaru badań, położonego przy drodze śródpolnej ze szpalerem drzew, w pobliżu rowów melioracyjnych i cieków wodnych. Nie stwierdzono obecności dużych kolonii rozrodczych ani zimowisk na obszarze badań. Odnaleziono jedynie lokalizacje, w których potencjalnie mogą znajdować się niewielkie kolonie nietoperzy. Istotnym miejscem zimowania tej grupy zwierząt może być teren dawnego lotniska w Kluczewie, gdzie znajduje dużo zasypanych pomieszczeń podziemnych, studzienek i innych miejsc, które są niedostępne lub wejście wiąże się z niebezpieczeństwem wypadku, a które zapewniają właściwe warunki do zimowania nietoperzy. Lotnisko to znajduje się jednakże ponad 2 km od planowanych lokalizacji elektrowni wiatrowych, a niska aktywność w okresach opuszczania zimowisk oraz ostatnich przelotów, początku hibernacji nie wskazuje na intensywne wykorzystanie terenu badań w tych okresach.

W okresach migracji zarejestrowano podwyższoną aktywność jedynie w przypadku karlika malutkiego, gatunku, który odbywa dalekodystansowe migracje. Jego aktywność była jednakże bardzo wysoka także w okresie rozrodu u rozpadu kolonii rozrodczych, co może świadczyć o wykorzystywaniu fragmentów badanego terenu głównie w celu żerowania i przelotów lokalnych, a nie dalekich migracji. Nie obserwowano dziennej migracji borowca wielkiego.

Aktywność nietoperzy podczas badań była zmienna, okresowo osiągając wartości wysokie lub bardzo wysokie. Średni indeks aktywności osiągał wartości bardzo wysokie na większości punktów i transektów, przy czym aktywność na tym poziomie nie była rejestrowana na żadnym z nich przez cały okres badań. W ujęciu miesięcznym najwyższe indeksy aktywności zarejestrowano od lipca do września, czyli w czasie odchowywania młodych oraz opuszczania kolonii rozrodczych.

2.6. Warunki klimatyczne

Polska, a tym samym Pomorze Zachodnie, leży w strefie klimatów umiarkowanych, w typie ciepłym przejściowym. Istotną cechą klimatu jest bardzo duża zmienność i nieregularność. Decyduje o tym przede wszystkim położenie Polski w średnich szerokościach geograficznych oraz usytuowanie pomiędzy Oceanem Atlantyckim a zwartym lądem Eurazji. Na pogodę w Polsce i jej zmienność wpływają głównie docierające do nas masy powietrza, których ruch wynika z rozmieszczenia stałych ośrodków barycznych, takich jak Wyż Azorski i Niż Islandzki, jak również ośrodki wyżowe nad Afryką Północną i Półwyspem Azji Mniejszej oraz Wyż Grenlandzki. Dodatkowo sezonowo oddziaływanie mają Wyż Wschodnioazjatycki zimą i Niż Południowoazjatycki latem. Brak większych przeszkód orograficznych sprzyja swobodnemu przemieszczaniu i mieszaniu się mas powietrza. Do zachodniej Polski docierają głównie masy powietrza:

- podzwrotnikowo morskie, ciepłe i na ogół bardzo wilgotne, napływające w okresie całego roku z nad basenu Morza Śródziemnego i Azorów,
- podzwrotnikowo kontynentalne, ciepłe i suche, napływające głównie latem i jesienią z nad północnej Afryki, Azji południowo-wschodniej i Europy południowej,
- polarno-morskie, chłodne i wilgotne, napływające z nad północnego Atlantyku, z rejonu Islandii i Grenlandii,
- polarno-kontynentalne, zimne i suche, napływające z nad Europy północno-wschodniej i Syberii,
- arktyczno-morskie, zimne i wilgotne, o dużej przejrzystości, napływające z nad rejonów Arktyki, głównie w okresie zimowym,
- umiarkowanie kontynentalne, suche, napływające w czasie lata z nad Europy wschodniej⁹.

Obszar opracowania ekofizjograficznego leży w granicach Krainy VI – Pyrzycko – Goleniowskiej. Kraina ta obejmuje Nizinę Szczecińską i obszary położone na zachód od Szczecina. Teren tej krainy wznosi się przeciętnie od 20 do 60 m n.p.m. Średnia roczna suma usłonecznienia rzeczywistego wynosi od 1500 do 1550 godzin. Południkowy przebieg izoterm średniej rocznej temperatury powietrza (8,0 - 8,5°C) świadczy o ocieplającym wpływie Oceanu Atlantyckiego, co jest szczególnie widoczne podczas trwania chłodnych pór roku. W styczniu izoterma -1,0°C dzieli krainę na dwie części: zachodnią, cieplejszą, ze średnią temperaturą od -1,0°C do -0,6°C oraz wschodnią, chłodniejszą, w której temperatura waha się od -1,0°C do -1,2°C. W lipcu temperatura wzrasta z północnego wschodu na południowy zachód, od 17,4°C do 17,8°C. Ostatnie przymrozki wiosenne z wysokości 200 cm n.p.g. zanikają między 25 a 30 kwietnia, a tylko we wschodniej części krainy nieco później, przed 3 maja.

Terminy pierwszych przymrozków jesiennych przypadają pomiędzy 17 a 25 października. Okres gospodarczy wydłuża się od około 248 dni we wschodniej części krainy do około 256 dni w części zachodniej. Okres wegetacyjny trwa przeciętnie o około 30 dni krócej, a jego długość wykazuje niewielkie przestrzenne zróżnicowanie, od 222 do 225 dni.

Warunki fizjograficzne nie sprzyjają występowaniu dużych opadów. W województwie zachodniopomorskim kraina ta wyróżnia się najmniejszymi rocznymi sumami opadów. Opady o sumie dobowej co najmniej 1 mm notuje się przeciętnie w czasie 100-115 dni. Roczne sumy opadów wynoszą od około 490 do około 610 mm.

⁹ Klimat Województwa Zachodniopomorskiego, Akademia Rolnicza w Szczecinie, Uniwersytet Szczeciński, Koźmiński Cz., Michalska B., Czarnecka M. Szczecin, 2007

2.7. Walory krajobrazowe i kulturowe

Na podstawie art. 7 pkt 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami obowiązują następujące formy prawnej ochrony zabytków:

- wpis do rejestru zabytków,
- wpis na Listę Skarbów Dziedzictwa,
- uznanie za pomnik historii,
- utworzenie parku kulturowego.

Na terenie gminy Warnice występują zabytki podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, które zostały wpisane do rejestru Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Są to:

Tab. 3. Obszary i obiekty wpisane do Rejestru zabytków nieruchomości w gminie Warnice.

Lp.	Miejscowość	Obszar / obiekt	Nr rej.	Data wpisu	Nr dec.
1	Barnim	kościół Narodzenia NMP	455	1963-12-16	Kl.20/87/63
2	Obryta	kościół MB Łaskawej	1099	1989-06-26	Kl.3-5340/65/89
3	Obryta	cmentarz przykościelny	1099	1989-06-26	Kl.3-5340/65/89
4	Stary Przylep	kościół św. Michała Archanioła	535	1965-12-22	Kl.20/7/65
5	Warnice	kościół NMP Matki Kościoła	465	1963-12-16	Kl.20/97/63
6	Wierzbno	kościół św. Józefa	467	1963-12-16	Kl.20/99/63
7	Zaborsko	kościół św. Jana Chrzciciela	468	1963-12-16	Kl.20/100/63

Źródło: Gminny Program Opieki Nad Zabytkami Gminy Warnice na lata 2014-2018.

Ponadto w rejestrze zabytków archeologicznych gminy Warnice figuruje jeden zabytek archeologiczny, pod postacią grodziska i osady z wczesnego średniowiecza w Starym Przylepie.

Tab. 4. Obiekty archeologiczne znajdujące się w rejestrze zabytków.

L.p.	Miejscowość	Nr stanowiska	Nr AZP	Nr rej.	Data wpisu	Nr dec.
1	Stary Przylep	1	(AZP: 35-09/85)	593	1968-12-16	Kl.I.6801/21/68

Źródło: Gminny Program Opieki Nad Zabytkami Gminy Warnice na lata 2014-2018.

Ochrona zabytków w planie ogólnym gminy Warnice sprowadza się do wyodrębnienia obiektów ujętych w rejestrze w strefach usług (SU) dla kościołów i strefach cmentarzy (SC). Ustawa w art. 13c wskazuje konkretne strefy planistyczne i nie ma wśród nich strefy dedykowanej obiektom sakralnym. Zawsze muszą one być przypisane do jednej ze stref, np. wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową wielorodzinną i jednorodziną, wielofunkcyjnej z zabudową zagrodową czy usługowej. Rozporządzenie precyzuje profil funkcjonalny w danej strefie planistycznej. Zgodnie z tymi przepisami obiekty sakralne należy ująć w terenie usług (SU). Funkcja ta występuje w kilku typach stref, w tym w profilu podstawowym jak i dodatkowym. W planie ogólnym gminy Warnice tereny kościołów, niezależnie czy zabytkowych czy pozostałych, ujęto w wyodrębnionych dla nich strefach usług – SU, obejmujących również w swoich granicach cmentarze przykościelne. Takie podejście uznane zostało za lepiej oddające odmiennosć sposobu zagospodarowania nieruchomości i wyróżnienie w warstwie graficznej stref. Cmentarze położone poza działkami kościelnymi zostały ujęte w ramach stref cmentarzy – SC. W celu ochrony jedynego archeologicznego stanowiska znajdującego się w rejestrze zabytków, wskazano w jego granicach strefę otwartą (44SO) i przyjęto następujące parametry: wysokość zabudowy - 0 m, maksymalny udział powierzchni zabudowy - 0 %, oraz minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej wynoszący 100 %.

Zgodnie z art. 21 ustawy ewidencja zabytków jest podstawą do sporządzania programów opieki nad zabytkami przez województwa, powiaty i gminy. Wójt prowadzi gminną ewidencję zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomości z terenu gminy.

W skład zasobu gminnej ewidencji zabytków wchodzi:

- zabytki nieruchome wpisane do rejestru;
- inne zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków;
- inne zabytki nieruchome wyznaczone przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Tab. 5. Obszary i obiekty ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków.

L.p.	Miejscowość	Obszar / obiekt
1	Barnim	cmentarz przykościelny z ogrodzeniem
2	Barnim	cmentarz
3	Barnim	budynek mieszkalny Wójcin nr 20 (willa)
4	Barnim	obora, magazyn w zespole folwarcznym
5	Barnim	zespół folwarczny
6	Barnim	stajnia, magazyn w zespole folwarcznym
7	Barnim	gołębnik w zespole folwarcznym
8	Barnim	zespół folwarczny
9	Barnim	budynek mieszkalny nr 47
10	Cieszysław	cmentarz
11	Cieszysław	dwór, Cieszysław 1
12	Dębica	Cmentarz ewangelicki
13	Dębica	Cmentarz przykościelny
14	Grzędzic	Cmentarz ewangelicki
15	Kłęby	Cmentarz ewangelicki
16	Kłęby	Cmentarz przykościelny
17	Kłęby	zespół folwarczny
18	Nowy Przylep	Cmentarz ewangelicki
19	Obryta	ogrodzenie kościoła i cmentarza
20	Obryta	dworzec kolejowy - zespół
21	Przylep	zespół folwarczny
22	Stary Przylep	cmentarz przykościelny z bramkami
23	Stary Przylep	Cmentarz komunalny
24	Warnice	Cmentarz komunalny
25	Warnice	cmentarz przykościelny
26	Warnice	budynek mieszkalny nr 60C (d. dwór)
27	Warnice	budynek mieszkalny nr 60D (d. oficyna pałacowa)
28	Warnice	budynki mieszkalne nr 11-12, 14-15, 17-18

29	Warnice	budynek mieszkalny nr 21
30	Warnice	budynki mieszkalne nr 42-48
31	Wierzбно	cmentarz przykościelny z ogrodzeniem
32	Wierzбно	Cmentarz komunalny
33	Wierzбно	plebania, ul. Główna 27
34	Wierzбно	stodoła, ul. Główna 17
35	Wójcin	budynek nr 15, d. dworków
36	Wójcin	zespół folwarczny
37	Wójcin	stajnia, chlewnia w zespole folwarcznym
38	Wójcin	zespół folwarczny / Barnim C
39	Zaborsko	cmentarz przykościelny z ogrodzeniem
40	Zaborsko	Cmentarz komunalny
41	Zaborsko	chałupa nr 19

Źródło: Wojewódzka ewidencja zabytków dla obszaru Gminy Warnice.

Na terenie gminy Warnice do rejestru zabytków ruchomych wpisanych jest 9 zabytków. Wszystkie związane są ze sferą sakralną i stanowią wyposażenie świątyń objętych ochroną.

Tabela 6. Rejestr zabytków ruchomych w gminie Warnice

L.p.	Miejscowość	Miejsce przechowywania	Obiekt	Numer	Data dec.
1	Stary Przylep	kościół św. Michała Archanioła	monstrancja	103	1990-02-19
2	Stary Przylep	kościół św. Michała Archanioła	kielich	149	1988-10-24
3	Warnice	kościół NMP Matki Kościoła	chrzcielnica	139	1988-10-24
6	Wierzбно	kościół św. Józefa	chrzcielnica	142	1988-10-28
7	Wierzбно	kościół św. Józefa	empora	171	1988-10-28
8	Zaborsko	kościół św. Jana Chrzciciela	Ołtarz ambonowy	138	1988-11-09
9	Zaborsko	kościół św. Jana Chrzciciela	chrzcielnica	137	1988-11-08

Źródło: Gminny Program Opieki Nad Zabytkami Gminy Warnice na lata 2014-2018

W czerwcu 2025 r. Zarządzeniem Nr 711/2025 Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Szczecinie włączono do wojewódzkiej ewidencji zabytków kartę obiektu nieruchomego niewpisanego do rejestru zabytków - układu ruralistycznego wsi Zaborsko.

Plan ogólny uwzględnia ochronę układu ruralistycznego i kompozycji przestrzennej miejscowości Zaborsko poprzez wyznaczenie w jej historycznie ukształtowanym obszarze stref funkcjonalnych: SZ - wielofunkcyjnej z zabudową zagrodową i SJ - wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową jednorodzinną. W ramach historycznej granicy działki kościelne wyznaczono strefę SU - usług. Parametry zabudowy takie jak maksymalna wysokość zostały ograniczone do poziomu 9,0 - 10,0 m. Maksymalna powierzchnia zabudowy została określona dla większości stref na poziomie od 20 do 35%.

Obiekty ujęte w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków oraz wpisane do Rejestru zabytków nieruchomych ujęte zostały w Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Warnice.

Obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków, zgodnie z przepisami ustawy, będą sukcesywnie obejmowane ochroną ustaleniemi planów miejscowych lub stosownych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu i innych przewidzianych prawem.

2.8. Ochrona przyrody

Obszar objęty opracowaniem obejmuje lub mieści się w granicach prawnych form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 1478 z późn. zm.). Są to:

- rezerваты przyrody:
 - „Stary Przylep”,
 - „Brodogóry”,
- obszary Natura 2000:
 - obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO) „Jezioro Miedwie i okolice” (PLB320005),
 - specjalny obszar ochrony siedlisk (SOO) „Dolina Płoni i Jezioro Miedwie” (PLH320006),
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Rezerваты przyrody

W granicach gminy Warnice znajdują się dwa stepowe rezerваты przyrody, utworzone w celu zachowania i ochrony unikalnych na terenie Pomorza Zachodniego muraw kserotermicznych:

- Rezerwat „Stary Przylep”
- Rezerwat „Brodogóry”

Rezerwat przyrody „Stary Przylep” zajmuje powierzchnię 2,13 ha i został utworzony 21 maja 1974 r. Położony jest na obszarze specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Jezioro Miedwie i okolice”. Rośliny kserotermiczne są roślinami, które wykształcają się na siedliskach bardzo nasłonecznionych, z glebami silnie nagrzewającymi się i z niewielką dostępnością wody. Teren rezerwatu sąsiaduje z terenami pól uprawnych, przez co w sezonie jesienno–zimowym może być nawet niezauważalny, porośnięty trawami, z dość monotonnym krajobrazem. Natomiast w okresie wiosenno–letnim, kiedy roślinność kwitnie, można spotkać niezwykle różnorodne gatunki chronione, takie jak ostnica włosowata, wężymord stepowy, ostrołódka kosmata czy traganek duński¹⁰. Ponadto według *Waloryzacji Przyrodniczej Województwa Zachodniopomorskiego*, znajdują się tam stanowiska takich roślin chronionych jak: sasanka łąkowa, dzwonek syberyjski, podkolan biały oraz częściowo chroniona wilżyna ciernista.

Powierzchnia rezerwatu „Brodogóry” wynosi 5,24 ha, a datę jego założenia ustala się na 16 marca 1957 r. Obecnie na terenie chronionym znajdują się stanowiska 51 gatunków roślin kserotermicznych (na 106 gatunków występujących na terenie całego Pomorza), oraz 3 stanowiska muraw stepowych. Spośród tych gatunków można wyróżnić aż 19 rodzajów roślin zaliczonych do różnych kategorii zagrożenia: 5 objętych ochroną całkowitą, 4 podlegające ochronie częściowej oraz 1 zawarty w Polskiej Czerwonej Księdze Roślin. Na zboczach i stokach można spotkać m.in. tak unikatowe rośliny jak: fiołek pagórkowaty, gorsz siny, pierwiosnek lekarski, czyściec kosmaty i prosty, dzwonek boloński i syberyjski, ostrołódka kosmata, pajęcznica liliowata (Polska Czerwona Księga Roślin). Ponadto według *Waloryzacji Przyrodniczej Województwa Zachodniopomorskiego*, znajdują się

¹⁰ <https://rowery.wzp.pl/349-pomorze-zachodnie-rezerwat-przyrody-stary-przylep>

tam stanowiska roślin chronionych takich jak: wężymord stepowy, ostnica włosowata oraz częściowo chronionych wilżyna rozłogowa, wilżyna ciernista.

Dla obu rezerwatów ustanowiony został plan ochrony, którego ustalenia należy uwzględniać w planie ogólnym, zwłaszcza w zakresie eliminacji zagrożeń egzogenicznych.

Obszary Natura 2000

Obszar planu ogólnego znajduje się w granicach obszaru Natura 2000 – obszar specjalnej ochrony ptaków „Jezioro Miedwie i okolice” (PLB320005) o powierzchni 16 511 ha, który został wyznaczony rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. Nr 229, poz. 2313), ostatecznie zmienionym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. (Dz.U. Nr 25, poz. 133), dla którego ustanowiono plan zadań ochrony, przyjęty zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 30 kwietnia 2014 r.

Przedmiotem ochrony w obszarze są następujące gatunki ptaków i ich siedliska: perkoz dwuczuby (*Podiceps cristatus*), bąk zwyczajny (*Botaurus stellaris*), bączek (*Ixobrychus minutus*), łąbędź krzykliwy (*Cygnus cygnus*), gęś zbożowa (*Anser fabalis*), gęś białoczelna (*Anser albifrons*), gęś gęgawa (*Anser anser*), ohar (*Tadorna tadorna*), krakwa (*Anas strepera*), kania czarna (*Milvus migrans*), kania ruda (*Milvus milvus*), błotniak stawowy (*Circus aeruginosus*), błotniak łąkowy (*Circus pygargus*), łyska (*Fulica atra*), żuraw (*Grus grus*), siewka złota (*Pluvialis apricaria*), czajka (*Vanellus vanellus*), rybitwa czarna (*Chlidonias Niger*), podróżniczek (*Luscinia svecica*), wodniczka (*Acrocephalus paludicola*).

W obszarze tym występuje co najmniej 25 gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C3 i C6) następujących gatunków ptaków: bąk (PCK), błotniak łąkowy i gęgawa. W stosunkowo wysokim zagęszczeniu (C7) występują: rybitwa czarna, gąsiorek i wodniczka (PCK).

W okresie wędrówek występuje tu co najmniej 1% populacji szlaku wędrówkowego (C2 i C3) następujących gatunków ptaków: gęś zbożowa oraz gęś białoczelna. W stosunkowo wysokim zagęszczeniu występują: łąbędź krzykliwy, perkoz dwuczuby, krakwa, czajka i siewka złota. Na jesiennym zlotowisku żurawie występują w wielkości przekraczającej 5 000 osobników (C5). Zimą w wysokim zagęszczeniu (C3) obserwuje się perkoza dwuczubego.

Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, co do zasady, zabrania się podejmowania działań, które – osobno lub w połączeniu z innymi działaniami – mogą znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w szczególności gdy mogą:

1. pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000,
2. wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,
3. pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Przy sporządzaniu planu ogólnego gminy należy uwzględnić zapisy planów zadań ochronnych w zakresie identyfikacji istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk, jak również działań ochronnych. Do najważniejszych działań ochronnych, w zależności od gatunku podlegającego ochronie, należy wymienić:

- zachowanie siedlisk gatunków stanowiących przedmioty ochrony i niedopuszczenie do zamiany na inne rodzaje użytkowania;
- ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe;
- utrzymanie aktualnej powierzchni mozaik trzcinowisk i łożowisk w strefie brzegowej jezior;
- utrzymanie optymalnego stanu uwodnienia podmokłych łąk i szuwarów;

- utrzymanie struktury użytkowania gruntów rolnych w okresie migracji i koczowania.

Obszar zmiany planu znajduje się w granicach obszaru Natura 2000 – specjalny obszar ochrony siedlisk „Dolina Płoni i Jezioro Miedwie” (PLH320006). Obszar został wyznaczony rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 1 grudnia 2022 r., dla którego ustanowiono plan zadań ochronnych, przyjęty zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 4 kwietnia 2014 r., zmienionym zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 4 sierpnia 2017 r.

Przedmiotem ochrony są siedliska przyrodnicze oraz gatunków roślin i zwierząt na nich występując. Na terenie gminy Warnice wskazano następujące siedliska:

1. 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic,
2. 6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe,
3. 6210 Murawy kserotermiczne,
4. 6210-2 Murawy kserotermiczne,
5. 6210-3 Murawy kserotermiczne,
6. 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe,
7. 6430 Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne ,
8. 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie,
9. 7210 Torfowiska nakredowe,
10. 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe.

3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic Charetea Siedlisko zlokalizowane jest na terenie dawnej kopalni kredy jeziornej „Wierzbno”. Siedlisko obejmuje naturalne zbiorniki wód oligo- i mezotroficznych o umiarkowanej lub wysokiej zawartości elektrolitów. Jeziora te charakteryzują się dużą przezroczystością i zazwyczaj szmaragdowo zielonym kolorem wody spowodowanym jej czystością oraz dużą ilością jonów wapnia. W ostatnich latach obserwuje się wzrost trofii wód, w konsekwencji ustępowanie łąk ramienicowych i rozwój roślinności typowej dla zbiorników eutroficznych. Dotyczy to jezior Płoń, Będogoszcz, Żelewko¹¹.

6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe występują w sąsiedztwie rezerwatu „Stary Przylep”. Murawy spotykane na suchych, piaszczystych miejscach (dawne rewy) w obrębie Niecki Miedwiańskiej, w sąsiedztwie muraw kserotermicznych, na zboczach doliny Płoni oraz na wydmie piaszczystej w dolinie Krzekny. Dominują w tych siedliskach drobno kępiaste, wąskolistne trawy (szczotlika siwa *Corynephorus canescens* i strzęplica sina *Koeleria glauca*), drobne kserofity (rozchodniki *Sedum*, jasieniec piaskowy *Jasione motana*)¹².

6210 Murawy kserotermiczne (opisane w rozdziale 2.5)

¹¹ Natura 2000, Standardowy formularz danych dla obszarów specjalnej ochrony (OSO), proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW), obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz specjalnych obszarów ochrony (SOO), Dolina Płoni i Jezioro Miedwie, PLH320006

¹² Tamże s. 7

6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe

Pojedyncze płaty zidentyfikowane zostały w rejonie Wierzbna. Dane dotyczące zasobów i rozmieszczenia siedliska w obszarze są niejednoznaczne ze względu na różnie interpretowaną przynależność do siedlisk przyrodniczych zbiorowisk roślinnych z dominacją trzęślicy, kształtujących się na glebach nakredowych. Przyjęto, że siedliska bagienne zaliczane są do siedliska 7210 „torfowiska nakredowe”, podczas gdy do siedliska 6410 włączane są łąki okresowe, ze znacznie obniżonym poziomem wód gruntowych. Przy takim podziale należą tu nieco uboższe gatunkowo zbiorowiska z dominacją trzęślicy modrej, porastającej nieco wzniesione wały dawnych rew wokół Miedwia. Tworzą mozaikę z siedliskami torfowisk nakredowych wśród wilgotnych łąk, ziołorośli i turzycowisk. Zachowane płaty zlokalizowane są na obecnie nieużytkowanych gruntach. Zarastają krzewami, drzewami i szuwarami (choć ze względu na specyficzne warunki wodne – znaczne różnice poziomu wód – nie jest to proces intensywny, wyraźnie wolniejszy od ekspansji wierzb na trwale uwodnionych siedliskach torfowisk nakredowych)¹³.

6430 Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne

Pojedynczy płat znajduje się na granicy z gminą Stargard, na północ od Wierzbna. Do najczęstszych gatunków diagnostycznych należą: chmiel zwyczajny (*Humulus lupulus*), kielisznik zaroślowy (*Calystegia sepium*), przytulia czepna (*Galium aparine*), bluszczyk kurdybanek (*Glechoma hederacea*), jeżyna popielica (*Rubus caesius*) oraz oset kędzierzawy (*Carduus crispus*). Siedlisko z natury występuje drobno powierzchniowo i punktowo, oraz liniowo. Pospolicie rośnie wzdłuż brzegów rzek, w przeważnie ubogiej florystycznie postaci (zbiorowiska z dominacją pokrzywy zwyczajnej *Urtica dioica* i kielisznika zaroślowego *Calystegia sepium*). Jedynie wzdłuż najniższej położonego odcinka Płoni (poniżej wypływu z Miedwia) pojawiają się bogatsze płaty (z mleczem błotnym *Sonchus palustris*, ożanką czosnkową *Teucrium scordium*)¹⁴.

6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie stanowią najliczniej reprezentowane siedlisko w gminie Warnice. Obejmują antropogeniczne, półnaturalne, wielokośne zbiorowiska tzw. użytków zielonych. Do najpospolitszych gatunków diagnostycznych należą: rajgras wyniosły (*Arrhenatherum elatius*), kupkówka pospolita (*Dactylis glomerata*), marchew zwyczajna (*Daucus carota*), stokłosa miękka (*Bromus hordaceus*) oraz dzwonek rozpierzchły (*Campanula patula*)¹⁵.

7210 Torfowiska nakredowe

Torfowiska nakredowe (*Cladietum marisci*, *Caricetum buxbaumii*, *Schoenetum nigricantis*). Stanowiska roślinności charakterystycznej dla tego siedliska znajdują się wzdłuż południowo-wschodnich, południowych i południowo-zachodnich brzegów jeziora Miedwie, w miejscu występowania złoża kredy jeziornej. W siedliskach tych występuje szereg osobliwości florystycznych, m.in. storczyk błotny (*Orchis palustris*), komonica skrzydlatostrąkowa (*Tetragonolobus maritimus*), centuria nadbrzeżna (*Centaurium littorale*), fiołek mokradłowy (*Viola stagnina*)¹⁶.

91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion*)

Siedlisko znajduje się na północ od Wierzbna i obejmuje nadrzeczne lasy wykształcające się najczęściej pod wyraźnym wpływem okresowych zalewów. Do gatunków diagnostycznych należą przede

¹³ Tamże s.8

¹⁴ Tamże s. 8

¹⁵ Tamże s. 8

¹⁶ Tamże s. 9

wszystkim drzewa: topole – biała (*Populus alba*) i czarna (*P. nigra*), wierzby – krucha (*Salix fragilis*) i biała (*S. alba*), olcha czarna (*Alnus glutinosa*) oraz jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*)¹⁷.

Na omawianym obszarze spośród w/w wspomnianych siedlisk cztery z nich stanowią siedliska priorytetowe. Są to

- 6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe
- 6210 Murawy kserotermiczne
- 7210 Torfowiska nakredowe
- 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe

Przy sporządzaniu planu ogólnego gminy należy uwzględnić zapisy planów zadań ochronnych w zakresie identyfikacji istniejących i potencjalnych zagrożeń, w celu zachowania właściwego stanu ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk oraz działań ochronnych. Do najważniejszych działań ochronnych, w zależności od gatunku podlegającego ochronie należy wymienić:

- niedopuszczenie do pogorszenia stanu ochrony – zbiorniki o nie powiększonym dopływie biogenów ze zlewni, z trwale zachowaną barierą biogeochemiczną wzdłuż brzegów;
- nie powiększający się udział roślinności zaroślowej i leśnej w kompleksach roślinności światłolubnej;
- przeciwdziałanie skutkom sukcesji lub zalesień;
- utrzymanie różnorodności biologicznej (organizmów różnych grup systematycznych) i arealu siedliska w warunkach tradycyjnej gospodarki kośnej i nie pogorszonych warunkach wodnych;
- utrzymania wysokiego poziomu wód umożliwiającego proces torfotwórczy i zapobiegający murszeniu gleb i poprawy jakości troficzej wód;
- lasy wolne od udziału gatunków inwazyjnych (klon jesionolistny i inwazyjne byliny – rdostowiec, niecierpki).

W stosunku do innych obszarów Natura 2000 gmina Warnice usytuowana jest w odległości:

- ok 15,6 km od obszaru specjalnej ochrony ptaków „Ostoja ińska” (PLB320008)
- ok 17,6 km od obszaru specjalnej ochrony siedlisk „Dolina Iny koło Recza” (PLH320004)
- ok 15,1 km od obszaru specjalnej ochrony ptaków „Jeziora Wełtyńskie” (PLB320018)
- ok 15,6 km od obszaru specjalnej ochrony siedlisk „Pojezierze Myśliborskie” (PLH320014)

2.9. Proponowane formy ochrony przyrody.

W *Waloryzacji Przyrodniczej Województwa Zachodniopomorskiego* zaproponowano następujące formy ochrony przyrody:

Rezerwaty przyrody:

- „Miedwiański Brzeg” – rezerwat florystyczny o powierzchni 55 ha, wzdłuż południowego brzegu jeziora Miedwie, na zachód od Grędźca. Podmokłe łąki z jednym z największych w Polsce

¹⁷ Tamże s. 10

stanowiskiem storczyka błotnego. W granicach proponowanego rezerwatu znajduje się udokumentowane złożę kredy jeziornej „Wierzbno”.

Użytki ekologiczne:

- „Reńskie Stawy” – kompleks zbiorników wodnych pomiędzy miejscowościami Reńsko i Warnice B (zachowanie obecnego sposobu użytkowania, ochrona lęgów płazów i ptaków).
- „Szuwar Miedwiański” – brzeg jeziora Miedwie od rezerwatu „Miedwiański Brzeg” w kierunku północnym (zakaz wypalania i pozyskiwania trzciny, zachowanie obecnych stosunków wodnych).
- Gowienica – kompleks zadrzewień śródpolnych wraz z przylegającymi do niego łąkami i łożowiskami, stanowiska chronionych gatunków roślin, np.: kalina koralowa.
- Oczka wodne na zachód od Reńska – oczka wodne z otwartym lustrem wody i zbiorowiskami szuwarowymi na brzegu, miejsce rozrodu płazów. Sytuacja analogiczna jak przy proponowanym rezerwacie „Miedwiański Brzeg”.
- Oczka Wodne koło Wójcina – oczka wodne z otwartym lustrem wody i zbiorowiskami szuwarowymi na brzegu, miejsce rozrodu płazów
- Oczka wodne koło Barnima – oczka wodne z otwartym lustrem wody i zbiorowiskami szuwarowymi na brzegu, miejsce rozrodu płazów

Podczas wizji lokalnej stwierdzono, że w przytoczonych propozycjach użytków ekologicznych, dwóch ostatnich pozycji, tj. oczek wodnych w rejonie Wójcina i Barnima, z 8 oczek zostały tylko dwa, które posiadały otwarte lustro wody. Pozostałe stanowią tereny podmokłe lub całkowicie wyschły.

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy:

- „Lipia Góra” – dobrze wykształcony wał ozowy o długości ponad 2000 m i szerokości 100–300 m w kształcie odwróconej litery Y, o falistym przebiegu. Zachowanie walorów krajobrazowych i przyrodniczych ciekawego obiektu geomorfologicznego. Wysokość: 42 m n.p.m., deniwelacja względem otoczenia 7 m. Wzgórze pokrywa drzewostan sosny, z domieszką świerka, brzozy i dębu. W zboczach liczne odkrywki. Miejsce lęgów puszczyka, myszołowa, kruka i innych ptaków. Pomimo braku specjalnych wartości przyrodniczych, jest proponowany do ochrony ze względu na bardzo niską lesistość gminy.

Aleje pomnikowe:

- aleja lipy drobnolistnej na drodze Wierzbno – Obryta Stacja,
- aleja dębu szypułkowego na drodze Warnice – Dębice,
- aleja dębu szypułkowego na drodze Wójcin – Kłęby,
- aleja klonu jawor na drodze Wójcin – Barnim.

W związku ze zmianą ustawy o planowaniu przestrzennym oraz ustawie o ochronie przyrody zmieniło się środowisko prawne w jakim znalazły się uchwalone plany zadań ochrony. Podstawowa zmiana dotyczy wyrugowania z porządku prawnego studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, które zostało zastąpione planem ogólnym. Według ustawy studia z mocy prawa tracą ważność z końcem 2025 roku. Do tego czasu gminy mają czas na uchwalenie planów ogólnych. Po tym czasie plany zadań ochronnych zachowują w dalszym ciągu moc, ale część opisująca *wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin* staje się bezzasadna, ponieważ w zmienionej ustawie jest napisane... *wskazania do zmian w istniejących planach ogólnych gmin* (ustawa z dnia 16 kwietnia o ochronie przyrody Art. 28

ust. 10 pkt. 5). Tym samym w/w zapisy będzie można zawrzeć dopiero w nowym planie zadań ochronnych.

Zmiana jest o tyle istotna, że w części poświęconej proponowanym zmianom w studium przywoływany jest proceder niszczenia brzegów jeziora Miedwie, związany z presją inwestycyjną i ekspansją zabudowy wzdłuż brzegów jeziora w miejscowości Wierzbno oraz przekształcanie brzegów (przekopywanie kanałów, nasypy), zabudowa i przekształcanie łąk.

2.10. Obszary i obiekty prawnie chronione

Na mocy ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2024 r., poz. 1292 z późn. zm.), ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2024 r., poz. 1130 z późn. zm), ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz.U. z 2024 r., poz. 1087 z późn. zm.), ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2024 r., poz. 1478 z późn. zm.), ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2024 r., poz. 54 z), ochronie podlegają:

1. Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków:
 - kościół MB Łaskawej w miejscowości Obryta,
 - cmentarz przykościelny w miejscowości Obryta,
 - ogrodzenie kościoła i cmentarza w miejscowości Obryta,
 - kościół św. Michała Archanioła w miejscowości Stary Przylep,
 - kościół NMP Matki Kościoła w miejscowości Warnice,
 - kościół św. Józefa kościół św. Józefa miejscowości Wierzbno,
 - kościół św. Jana Chrzciciela w miejscowości Zaborsko.
2. Zabytki ruchome wpisane do rejestru zabytków:
 - monstrancja w kościele św. Michała Archanioła w miejscowości Stary Przylep,
 - kielich w kościele św. Michała Archanioła w miejscowości Stary Przylep,
 - chrzcielnica kościele NMP Matki Kościoła w miejscowości Warnice,
 - chrzcielnica w kościele Św. Józefa w miejscowości Wierzbno,
 - empora w kościele Św. Józefa w miejscowości Wierzbno,
 - ołtarz ambonowy w kościele św. Jana Chrzciciela w miejscowości Zaborsko,
 - chrzcielnica w kościele św. Jana Chrzciciela w miejscowości Zaborsko.
3. Grodzisko i osada z wczesnego średniowiecza w Starym Przylepie (AZP: 35-09/85), znajdująca się w rejestrze zabytków archeologicznych.
4. Tereny znajdujące się w zasięgu obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.
5. Tereny znajdujący się w zasięgu strefy ochronnej ujęcia wody powierzchniowej „Miedwie”.
6. Północna część gminy Warnice, w niewielkim fragmencie znajdująca się w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP 123 – zbiornik międzymorenowy Stargard – Goleniów.

7. Złoże kopalin w tym:
 - złoże surowców ilastych do produkcji ceramiki budowlanej „Kluczewo – blok 2” położone pomiędzy Reńskiem i Warnicami,
 - złoże kredy jeziornej „Wierzbno” położone na tarasie jeziornym Miedwia pomiędzy Wierzbnem-Grędźcem,
 - złoże piasku i żwiru „Strzyżno, nr 12213 położone na styku gminy Warnice i gminy Stargard.
8. Tereny zjadające się w granicach obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Jezioro Miedwie i okolice” (PLB320005) w zakresie przedmiotu ochrony
9. Siedliska znajdujące się w granicach obszarów specjalny ochrony siedlisk Natura 2000 „Dolina Płoni i Jezioro Miedwie” (PLH320006).

2.11. Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji zapisów planu ogólnego

Wstępna prognoza dalszych zmian zachodzących w środowisku polega na określeniu kierunków i możliwości intensywności przekształceń i degradacji środowiska, które może powodować dotychczasowe użytkowanie i zagospodarowanie. Prognozowane zmiany środowiska mogą mieć podłoże naturalne lub antropogeniczne.

Kierunki przekształceń terenów w dużej mierze związane są z prawodawstwem, które określa zasady i możliwości użytkowania terenu. Na terenie opracowania obowiązują plany:

- Uchwała Nr X/48/99 rady Gminy Warnice z dnia 29 września 1999 r. sprawie zmian w planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Warnice – obejmujące tereny zabudowy mieszkaniowej zagrodowej.
- Uchwała Nr XX/124/2000 Rady Gminy w Warnicach z dnia 29 grudnia 2000 r. w sprawie zmiany w planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Warnice – dotyczącej wyznaczenia terenów zaplecza komunikacyjnego, na obszarze położonym w obrębie geodezyjnym Wierzbno – część działki nr 501/4.
- Uchwała Nr XX/125/2000 Rady Gminy w Warnicach z dnia 29 grudnia 2000 r. w sprawie zmiany w planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Warnice – dotyczącej wyznaczenia terenów rekreacyjno-turystycznych z usługami towarzyszącymi, na obszarze położonym w obrębie geodezyjnym Wierzbno – działka nr 489.
- Uchwała Nr VII/46/2003 Rady Gminy w Warnicach z dnia 27 czerwca 2003 r. w sprawie zmiany w planie ogólnym zagospodarowanie przestrzennego gminy Warnice – obejmującej teren pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną – działka nr 282/6 – obręb geodezyjny Warnice.
- Uchwała Nr VII/47/2003 Rady Gminy w Warnicach z dnia 27 czerwca 2003 r. w sprawie zmiany w planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Warnice – obejmującej teren pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną na działkach nr 193/9 i cz. 193/22 obrębu geodezyjnego Warnice.
- Uchwała Nr XVII/80/04 Rady Gminy w Warnicach z dnia 30 czerwca 2004 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – obejmującego teren pod cmentarz wraz z obsługą komunikacyjną na działce nr 172 obrębu geodezyjnego Wierzbno, gmina Warnice.

- Uchwała Nr VII/37/2015 Rady Gminy Warnice z dnia 31 marca 2015 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Warnice w zakresie lokalizacji zespołu elektrowni wiatrowych.

Zarówno obowiązujące plany, jak i również projekt planu ogólnego w dużej mierze sankcjonuje i porządkuje zastaną zabudowę.

3. Stan i jakość środowiska na obszarze opracowania

3.1. Zanieczyszczenie powietrza i hałas

Poziom stężenia zanieczyszczeń w atmosferze jest wypadkową wielkości emisji zanieczyszczeń oraz warunków meteorologicznych. Do czynników wpływających na rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń – w szczególności warunkujących ich zasięg oraz prędkość przemieszczania się – należą: kierunek wiatru, temperatura powietrza, dyfuzja i turbulencja, wilgotność względna oraz kondensacja pary wodnej i opad atmosferyczny.

Zarówno procesy naturalne, jak i działalność człowieka powodują przedostawanie się do powietrza atmosferycznego różnych substancji. Emisje zanieczyszczeń dzielą się zatem na naturalne i antropogeniczne. Podstawowe źródła emisji zanieczyszczeń do powietrza związane z działalnością człowieka to:

- emisja punktowa – pochodząca ze zorganizowanych źródeł w wyniku energetycznego spalania paliw i przemysłowych procesów technologicznych;
- emisja liniowa – pochodząca głównie z transportu samochodowego, kolejowego, wodnego i lotniczego;
- emisja powierzchniowa – pochodząca głównie z niskich emitorów, odprowadzających produkty spalania z palenisk domowych i lokalnych kotłowni węglowych¹⁸.

Stan i jakość środowiska monitoruje Główny Inspektor Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ). Oceny jakości powietrza dokonywane są dla stref, na które podzielono województwo zachodniopomorskie:

- aglomeracja szczecińska – kod strefy PL3201 – obejmuje miasto na prawach powiatu liczące 394 482 mieszkańców,
- miasto Koszalin – kod strefy PL3202 – strefa miejska powyżej 100 tys. mieszkańców,
- strefa zachodniopomorska – pozostały obszar województwa, niewchodzący w skład aglomeracji i miast powyżej 100 tys. mieszkańców, obejmujący 18 powiatów ziemskich i 1 grodzki.

Roczna ocena jakości powietrza, wykonywana przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, jest prowadzona w odniesieniu do 12 substancji:

- dwutlenek siarki (SO₂),
- dwutlenek azotu (NO₂),
- tlenek węgla (CO),
- benzen (C₆H₆),

¹⁸ Stan środowiska w województwie zachodniopomorskim. Raport 2020 r. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Szczecin, 2020

- ozon (O₃),
- pył zawieszony PM₁₀,
- pył zawieszony PM_{2,5},
- ołów (Pb) w pyłe zawieszonym PM₁₀,
- arsen (As) w pyłe zawieszonym PM₁₀,
- kadm (Cd) w pyłe zawieszonym PM₁₀,
- nikiel (Ni) w pyłe zawieszonym PM₁₀,
- benzo(a)piren (B(a)P) w pyłe zawieszonym PM₁₀.

Zgodnie z art. 89 ustawy – Prawo ochrony środowiska, kryteriami oceny i klasyfikacji stref w rocznej ocenie jakości powietrza są:

- **dopuszczalny poziom** substancji w powietrzu (z uwzględnieniem dozwolonej liczby przypadków przekroczeń poziomu dopuszczalnego, określonej dla niektórych zanieczyszczeń),
- **poziom docelowy** substancji w powietrzu (z uwzględnieniem dozwolonej liczby przypadków przekroczeń, określonej w odniesieniu do ozonu),
- **poziom celu długoterminowego** (dla ozonu).

Zgodnie z definicjami zawartymi w dyrektywie 2008/50/WE:

- **poziom dopuszczalny** oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony na podstawie wiedzy naukowej, w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który powinien być osiągnięty w określonym terminie i po tym terminie nie powinien być przekraczany.
- **poziom docelowy** oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który ma być osiągnięty tam, gdzie to możliwe w określonym czasie.
- **poziom celu długoterminowego** oznacza poziom substancji w powietrzu, który należy osiągnąć w dłuższej perspektywie – z wyjątkiem przypadków, gdy nie jest to możliwe w drodze zastosowania proporcjonalnych środków – w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska.

W zależności od średnich stężeń danej substancji w czasie (1h, 8h, 24h, rok) w stosunku do liczby przekroczeń przyjętych norm, strefy na jakie podzielono województwa kwalifikuje się do klas A lub C (dla ozonu D1 lub D2).

Według rocznej oceny jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim na rok 2024, z uwzględnieniem kryteriów przyjętych ze względu na ochronę zdrowia ludzi, żadna strefa nie otrzymała klasy C. W przypadku wszystkich badanych zanieczyszczeń każda z trzech stref województwa została sklasyfikowana jako A (A1 pod kątem pyłu zawieszonego PM_{2,5} faza II). Ocenę przeprowadzono głównie w oparciu o wyniki pomiarów prowadzonych w roku 2024, na stacjach włączonych do sieci Państwowego Monitoringu Środowiska. Jako metody uzupełniające wykorzystano dla wybranych zanieczyszczeń metody szacowania, uwzględniające modelowanie, metody szacowania wyznaczone przez analogię do stężeń uzyskanych na podstawie pomiarów w innych strefach województwa, a także informacje o lokalizacji źródeł i wielkości emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Jedynе przekroczenie (według przyjętej metodyki) dotyczyło ozonu i wiązało się z niedotrzymaniem poziomu celu długoterminowego. Przekroczenie poziomu celu długoterminowego oznacza wystąpienie wartości powyżej 120 µg/m³ przez maksymalne dobowe stężenia 8-godzinne kroczące w ciągu roku kalendarzowego. W 2024 roku, stężenia ozonu przekroczyły poziom celu

długoterminowego dla strefy zachodniopomorskiej (która obejmuje gminę Warnice) na stacji pomiarowej w Widuchowej 22 razy. W związku z powyższym, nadano klasę D2.

Jak wspomniano wcześniej, wypadkową poziomu zanieczyszczeń są warunki atmosferyczne. Za poziom zanieczyszczeń na danym obszarze, na którym nie ma znacznych emiterów, a dochodzi do przekroczeń wartości dopuszczalnych, odpowiedzialny jest najczęściej wiatr, który przywiewa zanieczyszczenia z terenów sąsiednich. W przypadku ozonu zaobserwowano w 2024 r., jak i w latach wcześniejszych, silną korelację między poziomem przekroczeń dopuszczalnych wartości, a poziomem nasłonecznienia i temperaturą powietrza¹⁹.

Program ochrony środowiska dla Powiatu Pyrzyckiego na lata 2018-2021 (z perspektywą do roku 2025) wskazuje, że głównymi źródłami zanieczyszczeń na terenie powiatu są emisja powierzchniowa (rozproszona), liniowa i punktowa. Największy udział w emisji pyłu PM10 i benzo(a)pirenu ma emisja powierzchniowa, następnie liniowa. Udział emisji punktowej w porównaniu do innych źródeł jest mało istotny.

W sąsiedztwie gminy znajduje się cukrownia Kluczewo – w okresie kampanii cukrowniczej jest ona odczuwalnym źródłem odorów na terenie całej gminy. W pewnym oddaleniu znajdują się największy emiter zanieczyszczeń pyłowych i gazowych województwa zachodniopomorskiego, jakim jest zlokalizowana w Nowym Czarnowie Elektrownia „Dolna Odra”. Dodatkowo po stronie niemieckiej, w Schwedt, funkcjonuje zakład petrochemiczny. Niewykluczone, że przy sprzyjających warunkach atmosferycznych (wiatr zachodni) zanieczyszczenia mogą docierać do obszaru opracowania, choć jak wykazał monitoring nie wiąże się to z przekroczeniem dopuszczalnych poziomów.

Gmina Warnice jest gminą o wybitnie rolniczym charakterze, z niskim wskaźnikiem uprzemysłowienia. Działają tu zakłady rolno-spożywcze, a jedyny większy zakład przemysłowy (obróbka metali) nie stanowi istotnego źródła zanieczyszczeń gazowych do atmosfery.

Zanieczyszczenia powietrza są głównie autochtoniczne, czyli pochodzą z obszaru opracowania. Głównym lokalnym źródłem zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego na obszarze opracowania są rozproszone źródła niskiej emisji gazów i pyłów terenów wiejskich związanych z eksploatacją pieców na paliwo stałe w sezonie grzewczym. W okresie grzewczym, przy niesprzyjających warunkach może dojść do przekroczeń jakości powietrza. Dzieje się to najczęściej w warunkach bezwietrznych, podczas mroźnej, bezchmurnej pogody. Zachodzi wówczas zjawisko inwersji termicznej, czyli wzrost temperatury wraz z wysokością. Jest to zjawisko odwrotne od normalnie zachodzącego rozkładu, gdzie temperatura spada wraz z wysokością. W warunkach inwersji termicznej wydobywający się dym z kominów nie może się przebić przez warstwę inwersyjną i osiada. Jeżeli jest znaczna ilość źródeł grzewczych oraz zjawisko inwersji rozciąga się w czasie, może dojść do powstania smogu.

Przez środek gminy (na osi północ-południe) przebiega tranzytowa droga wojewódzka DW 106, łącząca Pyrzyce, Stargard, Maszewo, Nowogard, Golczewo i Kamień Pomorski. Droga 106 stanowi najszybsze połączenie mieszkańców gminy oraz Stargardu z drogą ekspresową S3 oraz w okresie letnim stanowi alternatywną trasę nad morze dla mieszkańców podążających na wybrzeże z południowych stron kraju. Przekłada się to na wzmożony ruch. Wartości średniodobowego ruchu rocznego (SDRR) na DW 106 są wyższe od średniej wojewódzkiej. Ponadto w okresie zbiorów upraw rolnych notuje się wzmożony ruch samochodów ciężarowych na całym obszarze gminy.

Tabela 7. Średniodobowy ruch roczny

Lp.	Nazwa	Generalny Pomiar Ruchu
-----	-------	------------------------

¹⁹ Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2024. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Szczecinie. Warszawa 2025.

		2020/2021	2015	2010	2005
1.	DW 106 Stargard-Pyrzyce	5413	4449*	4406*	2610
2.	DW Zachodniopomorskie	3126	2358	2358	2069

Źródło: opracowanie własne na podstawie Generalnego Pomiaru Ruchu - Generalny Pomiar Ruchu w 2015 odcinek Stargard-Obryta

Zanieczyszczenia komunikacyjne w postaci pyłów powstają głównie w wyniku ścierania się hamulców, opon i nawierzchni dróg oraz zanieczyszczeń z powierzchni dróg (czyli emisja wtórna).

Główne źródła hałasu na terenie gminy związane są z transportem i pracą maszyn rolniczych. Hałas ten występuje głównie w porze dziennej i z tego względu nie jest postrzegany przez mieszkańców jako duża uciążliwość.

3.2. Stan jakości powierzchni ziemi, wód powierzchniowych i podziemnych

Potencjalnie obszary najbardziej podatne na degradację gleb to głównie obszary użytkowane rolniczo. Nadmierne nawożenie może prowadzić do skażenia metalami ciężkimi oraz innymi substancjami toksycznymi obecnymi w nawozach. Powoduje również nadmierne przedostawanie się do gleby związków azotu, potasu, fosforu. Istotnym zagrożeniem jest także intensywne zagospodarowanie użytków zielonych poprzez oranie, „meliorowanie”, obsiew szlachetnymi gatunkami traw oraz stosowanie środków ochrony roślin, co skutkuje drastycznym ubożeniem bogactwa florystycznego łąk. Małe zróżnicowanie rzeźby terenu i niewielkie spadki powodują, że gleby na obszarze opracowania, pomimo intensywnego użytkowania rolniczego, nie są podatne na denudację – zarówno naturalną (naturogeniczną), jak i wynikającą z działalności rolniczej (uprawową).

Gmina charakteryzuje się niskim poziomem uprzemysłowienia i brakiem większych zakładów przemysłowych, dzięki czemu grunty nie wykazują skażenia metalami ciężkimi.

Problemem pozostaje niedosyt wilgotności powietrza oraz intensywne wiatry, prowadzące do wietrznej erozji gleb.

Do innych form degradacji powierzchni terenu należą: czynne i nieczynne wyrobiska surowców budowlanych, cementarze, stacje benzynowe, a także liczne, związane z rolniczym charakterem obszaru, składowiska surowców rolniczych. Występują one zarówno na polach, jak i na terenach zabudowy wiejskiej w wielu gospodarstwach.

Zgodnie z *Raportem o stanie gminy Warnice za rok 2022 r.*, na jej terenie znajdowały się trzy dzikie wysypiska:

- Obryta – działka nr 38,
- Warnice – działka nr 39,
- Zaborsko – działka nr 109.

W toku prac na ekofizjografię zlokalizowano kolejne miejsce nielegalnego składowania odpadów:

- Wierzbno – działka 53.

Dzikiem wysypiska to nielegalne miejsca składowania odpadów. Znajdują się najczęściej w dawnych żwirowniach lub innych wyrobiskach po eksploatacji piasku. Składowane tam odpady nie są zabezpieczone, co skutkuje często skażeniem gleby i wód. Stanowią one siedlisko chorobotwórczych bakterii i grzybów, a także sprzyjają rozwojowi much, komarów i szczurów. Zalegające tam odpady są nierzadko źródłem nieprzyjemnych zapachów. Pomimo obowiązywania ustawy o utrzymaniu czystości

i porządku w gminach, która nakłada na właścicieli nieruchomości oraz zarządców terenów obowiązek dbania o czystość i porządek na terenie nieruchomości, to problem dzikich wysypisk istnieje nadal.

Nielegalne wysypiska – poza aspektami środowiskowymi i estetycznymi – stanowią poważny problem ekonomiczny. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, w przypadku braku możliwości ustalenia sprawcy, obowiązek usunięcia odpadów spoczywa na właścicielu terenu, co często wiąże się z koniecznością ponoszenia znacznych, nieplanowanych wydatków.

Fot. 15. Dzikie wysypisko Zaborsko-Kłebny

Fot. 16. Dzikie wysypisko Wierzbno

Fot. 17. Dzikie wysypisko Zaborsko-Kłęby

Fot. 18. Dzikie wysypisko Zaborsko-Kłęby

Najpoważniejszy problem stanowi nielegalne wysypisko zlokalizowane między miejscowościami Zaborsko a Kłębami. Wysypisko w dalszym ciągu jest „użytkowane”, o czym świadczą zdeponowane tam śmieci. Podczas wizji lokalnej wyczuwalny był wyraźnie swąd. Ponadto w dalszym ciągu prowadzona jest tam nielegalna działalność pozyskiwania piasku. Na pozostałych wysypiskach skala porzuconych śmieci jest wielokrotnie mniejsza, a częstotliwość zaśmiecania zdecydowanie rzadsza. Świadczy o tym obecność roślinności ruderalnej porastającej hałdy, co wskazuje na ich dłuższy czas zalegania bez ingerencji.

Zagrożenia dla rezerwatu

Największym zagrożeniem dla trwałości roślin do ochrony, do którego powołano oba rezerwaty, to sukcesja naturalna, czyli zarastanie przez rośliny niepożądane. Z uwagi na otoczenie rezerwatów uprawami rolniczymi, istnieje ryzyko przenikania gatunków synantropijnych. Może dojść do sukcesji roślinności ciepłolubnej (np. trzciniaaka piaskowego) lub ekspansji roślinności nitrofilnej, takiej jak pokrzywa zwyczajna. Antropopresja może przejawiać się poprzez: wypalanie traw, pozyskiwanie roślin ozdobnych, niszczenie związane z nielegalnym pozyskiwaniem piasku ze zboczy rezerwatu, zaśmiecanie.

Zagrożenia obszarów Natura 2000

Na terenie gminy Warnice obowiązują plany zadań ochronnych obu obszarów Natura 2000. Dokumenty te identyfikują również istniejące i potencjalne zagrożenia dla siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony (dyrektywa siedliskowa – obszar PLH320006.) oraz zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony (dyrektywa ptasia - PLB320005).

W zakresie głównych zagrożeń siedlisk (PLH320006) należy wymienić te wynikające z niewłaściwej gospodarki rolnej lub leśnej, zagrożenia antropogeniczne i naturalne w tym:

- niewłaściwa gospodarka rolna lub leśna polegająca na:
 - zarzuceniu pasterstwa, braku wypasu, zaniechaniu lub braku koszenia – utrata struktury siedliska i różnorodności gatunkowej poprzez zupełne zaniechanie użytkowania, prowadzące do rozwoju roślinności szuwarowej, zaroślowej i w końcu leśnej,
 - intensywnym koszeniu – utrata struktury siedliska i różnorodności gatunkowej spowodowane zbyt intensywnym koszeniem),
 - zmianie sposobu użytkowania – degradacja siedliska w wyniku zaorywania i podsiewanie *Festuca arundinacea* i innych tzw. szlachetnych traw)
 - intensyfikacji rolnictwa – degradacja siedliska i w konsekwencji ubożenie florystyczne poprzez intensywne użytkowanie: nawożenie, podsiewanie, ubijanie gleby, niskie i wielokrotne koszenie, intensywny wypas
 - nawożenie/nawozy sztuczne – degradacja siedliska i w konsekwencji ekspansja gatunków nitrofilnych kosztem gatunków charakterystycznych, spowodowana niewłaściwym użytkowaniem kośnym, tj. koszenie z pozostawieniem siana),
 - usuwaniu trawy pod grunty orne,
 - zalesianiu terenów otwartych.
- zmiana stosunków wodnych i zanieczyszczenie wód.

Główne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk, będących przedmiotami ochrony na obszarze PLB320005, wynika z wielokierunkowych działań związanych z użytkowaniem rolniczym, rekreacją, infrastrukturą techniczną.

Do największych antropogenicznych zagrożeń należy zaliczyć:

- niszczenie gniazd i piskląt spowodowane zbyt wczesnym koszeniem lub intensywnym wypasem wilgotnych łąk i pastwisk,
- niekontrolowana intensyfikacja i zwiększenie areалу pozyskania trzciny, w formie wielkoobszarowego koszenia połączonym z osuszaniem terenu,

- bezpośrednio niszczenie gniazd poprzez wypalanie łąk, nieużytków, skarp i rowów, prowadzące bezpośrednio do pożarów trzcinowisk, gdzie ptaki odbywają lęgi,
- zmniejszenie areału lub utratę siedlisk lęgowych spowodowaną:
 - zagospodarowaniem turystycznym obrzeży jezior oraz intensywnym użytkowaniem rekreacyjnym akwenów (między innymi fragmentacja strefy szuwarów poprzez budowę pomostów, sporty motorowodne),
 - presją zabudowy terenów otwartych,
 - zalesieniem terenów otwartych,
 - przekształceniem trwałych użytków zielonych w pola orne,
 - polityką przestrzenną gmin, ukierunkowaną na planowanie przekształcenia dużych obszarów rolniczych na funkcje osadnicze;
- płoszenie i niepokojenie ptaków w okresie lęgów, spowodowana penetracją ludzi (stanowiska wędkarzy, kładki, pomosty, użytkowanie sprzętu wodnego).

Niepokojącym zjawiskiem nad jeziorem Miedwie, w rejonie wsi Wierzbno, są samowolne akty niszczenia trzcinowisk poprzez kopanie kanałów od działek znajdujących się w pewnym oddaleniu od brzegu w stronę jeziora.

Rys. 10. Zjawisko niszczenia szuwar na przestrzeni lat. Zdjęcie lewe – rok 2005, zdjęcie prawe – rok 2023

Źródło: opracowanie własne

Wody:

- Mała Ina od Dopyłwu spod Pomiętowa do ujścia (RW600016198699); kod i nazwa JCWP w poprzednim cyklu planistycznym 2016-2021: RW600024198699,
- Gowienica (RW600016198699); kod i nazwa JCWP w poprzednim cyklu planistycznym 2016-2021: RW600025197672,
- Płonia od jeziora Płoń do jeziora Żelewko (RW6000181974329119),

- dodatkowo wieś Wierzbno znajduje się w bezpośredniej zlewni jeziora Miedwie (LW11034).

Wszystkie cztery jednostki, tym samym cały obszar gminy, znajduje się w terenie wód powierzchniowych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych, zgodnie z rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie z dnia 1 lutego 2017 r. w sprawie określenia wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszaru szczególnie narażonego, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć (Dz.Ur. Woj. Zachodniopomorskiego z 2017 r., poz. 608).

Tabela 8. Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)

Lp.	JCWP	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan (ogólny)
1	Mała Ina od Dopływu spod Pomietowa do ujścia	umiarkowany	brak danych	zły
2	Gowienica	słaby	poniżej dobrego	zły
3	Płonia od jez. Płoń do jez. Żelewko	słaby	poniżej dobrego	zły
4	Miedwie	zły	dobry	zły

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych zawartych w portalu <https://wody.isok.gov.pl/hydroportal.html>

Na mocy rozporządzenia nr 10/2005 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie z dnia 21 września 2005 r. (Dz.Ur. Woj. Zachodniopomorskiego Nr 80, poz. 1682), zmienionego Rozporządzeniem nr 4/2006 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie z dnia 5 czerwca 2006 r. (Dz.Ur. Woj. Zachodniopomorskiego Nr. 80, poz. 1399 z dnia 27.czerwca 2006r.), zmienionego Rozporządzeniem nr 1/2011 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie z dnia 11 stycznia 2011 r. (Dz.Ur. Woj. Zachodniopomorskiego Nr 6, poz. 223) ustanowiona została strefa ochronna ujęcia wody powierzchniowej „Miedwie” z jeziora Miedwie w miejscowości Żelewo, gmina Stare Czarnowo, powiat gryfiński. Na terenie gminy, obręby Stary Przylep, Cieszysław, Zaborsko, Wierzbno, Grędziec znajdują się w zasięgu terenów ochrony pośredniej.

Główne zagrożenie dla jakości wód powierzchniowych na obszarze gminy stanowią ścieki rolnicze i bytowe. Spośród wymienionych obrębów jedynie miejscowość Grędziec, położona bezpośrednio nad jeziorem Miedwie, nie jest podłączona do zbiorczej kanalizacji. Ścieki są tam gromadzone w indywidualnych zbiornikach bezodpływowych (szambach). W przeszłości odnotowano przypadki nielegalnego zrzucania ścieków do rowów przydrożnych, melioracyjnych, dzikich wyrobisk poeksploatacyjnych, lub bezpośrednio do cieków, jezior, jak i do gruntu.

Do głównych zanieczyszczeń pochodzących z rolnictwa należy zaliczyć przede wszystkim substancje biogenne, czyli związki azotu i fosforu, a w mniejszym stopniu pestycydy stosowane w ochronie upraw. W dużej mierze o poziomie zanieczyszczeń decyduje rodzaj i intensywność produkcji rolnej, w tym ilość stosowanych nawozów sztucznych i naturalnych, sposób użytkowania gruntów, intensyfikacja produkcji zwierzęcej oraz rodzaj prowadzonej hodowli. Do czynników pośrednio wpływających na intensywność przedostawania się wspomnianych zanieczyszczeń do wód należy zaliczyć warunki pogodowe i szerzej klimat (głównie częstotliwość i intensywność opadów), a także rodzaj gleb, który decyduje o wypłukiwaniu substancji biogenych powierzchni oraz o przenikaniu zanieczyszczeń do wód podziemnych. Nadmiar substancji biogenych w zbiornikach

wodnych i rowach może prowadzić do szybkiego zarastania (eutrofizacji), a w konsekwencji – do ich zaniku.

Zagrożenie dla środowiska związane z produkcją zwierzęcą wynika ze sposobu prowadzenia hodowli i jej intensywności. Od wielkości i rodzaju pogłównia zwierząt zależy ilość ładunku azotu i fosforu wprowadzanego do środowiska wodnego. Przechowywanie obornika bezpośrednio na gruncie powoduje zanieczyszczanie wód podziemnych a w efekcie - również studni przydomowych.

Raz na cztery lata Departament Monitoringu Środowiska w Głównym Inspektoracie Ochrony Środowiska ocenia stopień eutrofizacji wód. Eutrofizacja to proces wzbogacania wody w związki biogenne, skutkujący wzrostem trofii, czyli żyzności wód. Ocena eutrofizacji wód umożliwia analizę wpływu antropopresji na stan ekosystemów wodnych. Spośród czterech jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) obejmujących gminę Warnice, połowa jest zeutrofizowana. Warto podkreślić, że wody w rzece Płoni i jeziora Miedwie, na których znajdują się obszary Natura 2000, nie są uznawane za wody zeutrofizowane zgodnie z przyjętą metodyką. Oznacza to, że nie występuje tam zasilanie JCWP związkami azotu w stopniu przyczyniającym się do zwiększenia żyzności zbiorników i cieków wodnych. Tym samym nie pogarszają warunków życia organizmów wodnych ani siedlisk roślinności wodnej, które stanowią przedmiot ochrony.

Wody podziemne

Zgodnie z rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie z dnia 1 lutego 2017 r. w sprawie określenia wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszaru szczególnie narażonego, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć (Dz.Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2017 r., poz. 608), cała gmina znajduje się w granicach obrębów ewidencyjnych, na których zlokalizowane są tereny z wodami podziemnymi wrażliwymi na zanieczyszczenie związkami azotu pochodzenia rolniczego.

Na terenie gminy Warnice eksploatowane są cztery ujęcia wody pitnej – w miejscowościach Warnice, Cieszystaw, Wójcin i Wierzbno – oraz jedno zakładowe ujęcie wody pitnej w Reńsku, stanowiące własność Spółdzielczej Agrofirmy Witkowo, zaopatrujące od stycznia 2023 r. w wodę wyłącznie Zakład Rolny Reńsko. Wszystkie wodociągi przeznaczone do zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia czerpią wodę z ujęć podziemnych pokładów wodonośnych dobrze izolowanych. Zgodnie z obowiązującymi wymogami, wokół ujęć ustanowiono strefy ochronne, a w ich pobliżu nie występują istotne źródła zanieczyszczeń.

Gmina Warnice znajduje się wg nomenklatury w granicach jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) o numerze 24. W ramach realizacji Państwowego Monitoringu Środowiska, prowadzonego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska na terenie województwa, w tej JCWP prowadzono monitoring regionalny w zakresie elementów fizykochemicznych. Jednym z czterech punktów pomiarowych był piezometr PL23 (najczęściej rura w ziemi z luźnym zwierciadłem wody podziemnej), zlokalizowany na polach w rejonie Renic. Drugi punkt znajdował się nieopodal miejscowości Dębica (już w gminie Stargard), a pozostałe dwa położone były po drugiej stronie jeziora Miedwie. Jak wynika z przeprowadzonych pomiarów, jakość wód mieści się w przedziale od klasy I do III i odpowiada dobremu stanowi chemicznemu.

Pomimo braku przekroczenia wartości progowej dobrego stanu chemicznego wód, w punkcie PL23 zaobserwowano, podobnie jak w latach poprzednich, podwyższone wartości stężenia azotanów w okresie wiosennym. W dniu 26.04.2023 r. w punkcie PL23 odnotowano wartość stężenia azotanów równą 98,67 mg NO₃/l. Niska wartość stężenia azotanów, równa 0,58 mg NO₃/l, uzyskana w tym samym punkcie w dniu 30.10.2023 r. sprawiła, że wartość średnioroczna, obliczona z wyników badań prowadzonych dwukrotnie w ciągu roku w punkcie PL23, nie przekroczyła wartości granicznej, odpowiadającej wodom zadowolającej jakości (klasa III) oraz wartości progowej dobrego stanu chemicznego wód. Istotny wpływ na obserwowaną w okresie wiosennym wysoką wartość stężenia

azotanów w punkcie pomiarowym, może mieć zlokalizowane w pobliżu pole uprawne, co świadczyłoby o znaczącym wpływie działalności rolniczej na lokalne zasoby wód podziemnych²⁰.

Negatywnym zjawiskiem w gminie jest brak racjonalnej gospodarki rolnej prowadzonej przez spółki prywatne na obszarach byłych PGR (Barnim, Wójcin), polegającej na rezygnacji z produkcji zwierzęcej oraz wydzierżawianiu ziemi osobom prywatnym. Sytuacja ta na obszarze, gdzie obowiązuje zakaz stosowania środków ochrony roślin i preferowane jest nawożenie pól obornikiem lub nawozami zielonymi, może spowodować degradację struktury gleb²¹.

4. Analiza i ocena ustaleń projektu planu ogólnego

4.1. Realizacja zapisów planu a obszary chronione na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Obszar planu ogólnego obejmuje prawne formy ochrony przyrody, o których mowa w art. 6.1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz.U. z 2024 r., poz. 1478 z późn. zm.). Należą do nich:

- rezerваты przyrody:
 - „Stary Przylep”,
 - „Brodogóry”,
- obszary Natura 2000:
 - obszar specjalnej ochrony ptaków „Jezioro Miedwie i okolice” (PLB320005),
 - specjalny obszar ochrony siedlisk „Dolina Płoni i Jezioro Miedwie” (PLH320006),
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Rezerваты przyrody

Rezerваты „Stary Przylep” i „Brodogóry” zostały utworzone w celu ochrony muraw kserotermicznych występujących na nasłonecznionych stokach doliny Płoni. Największym zagrożeniem dla trwałości roślin do ochrony, dla których powołano oba rezerваты, jest sukcesja naturalna, polegająca na zarastaniu stanowisk przez niepożądane gatunki roślin.

Zgodnie z zapisami planu ogólnego, oba rezerваты znajdują się w strefie otwartej – SO, obejmującej zgodnie z rozporządzeniem: teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej. Dodatkowo, w obszarze rezerwatów projekt planu ustala udział powierzchni biologicznie czynnej na poziomie 100% oraz udział powierzchni zabudowy na poziomie 0%. Tym samym należy uznać, że te ustalenia planu nie wywierają negatywnego wpływu na przedmioty ochrony w rezerwatach.

²⁰ Ocena jakości wód podziemnych na podstawie regionalnego monitoringu wód podziemnych uzyskanych w roku 2023 z terenu województwa zachodniopomorskiego, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Szczecinie, Szczecin 2024

²¹ Studium uwarunkowania i kierunków zagospodarowania przestrzennego Warnice przyjęte uchwałą NR XXVII/157/2021 Rady Gminy Warnice z dnia 25 czerwca 2021 roku w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Warnice

Obszary Natura 2000

Obszar planu ogólnego znajduje się częściowo w granicach obszaru Natura 2000 – specjalnego obszaru ochrony siedlisk „Dolina Płoni i Jezioro Miedwie” (PLH320006). Obszar ten został wyznaczony rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 1 grudnia 2022 r., dla którego ustanowiono plan zadań ochrony przyjęty zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 4 kwietnia 2014 r., zmieniony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 4 sierpnia 2017 r.

Przedmiotem ochrony są siedliska przyrodnicze oraz występujące na nich gatunki roślin. Na terenie gminy Warnice wskazano następujące siedliska:

1. 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic
2. 6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe
3. 6210 Murawy kserotermiczne
4. 6210-2 Murawy kserotermiczne
5. 6210-3 Murawy kserotermiczne
6. 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe
7. 6430 Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne
8. 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie
9. 7210 Torfowiska nakredowe
10. 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe

Projekt planu uwzględnia rozmieszczenie siedlisk przyrodniczych, dla których – w celu ich ochrony - wyznaczono strefy otwarte (SO), obejmujące: teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.

Obszar planu ogólnego znajduje się częściowo w granicach obszaru Natura 2000 – obszaru ochrony specjalnej ptaków „Jezioro Miedwie i okolice” (PLB320005) o powierzchni 16 511 ha. Obszar ten został wyznaczony rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. Nr 229, poz. 2313), ostatecznie zmienionego rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. (Dz.U. Nr 25, poz. 133). Plan zadań ochrony dla tego obszaru został ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 30 kwietnia 2014 r.

Przedmiotem ochrony w obszarze są gatunki, o których mowa jest w rozdziale 2.8. Ich stanowiska występowania i żerowania są ściśle związane ze środowiskiem wodnym oraz pasem trzcinowisk porastających dolinę Płoni i brzegi jeziora Miedwie. Projekt planu uwzględnia lokalizację tych siedlisk. W celu ochrony siedlisk przyrodniczych, będących przedmiotem ochrony, wyznaczono strefy otwarte (SO), obejmujące: teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.

Jak wynika z opracowań przytoczonych w rozdziale 2.5., na terenie gminy występują także stanowiska gatunków ptaków wskazanych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej, położone poza granicami obszaru Natura 2000. Są to: gąsiorek (*Lanius collurio*), lerka (*Lullula arborea*), błotniak stawowy (*Circus aeruginosus*).

Siedlisko lerki zlokalizowane jest nieopodal Lipiej Góry (na wschód od Wójcina). Obszar ten została objęty strefą (SO) o przeznaczeniu: teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren

zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej o profilu dodatkowym teren zieleni urządzonej. Tym samym nie przewiduje się pogorszenia warunków siedliskowych, ani wystąpienia negatywnego oddziaływania na ten gatunek.

Natomiast na stanowiskach gąsiorka i błotniaka stawowego, znajdujących się w trójce miejscowości Obryta, Nowy Przylep i Stary Przylep, projekt planu wyznacza strefę SO, obejmującą: teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej o dodatkowym profilu - teren elektrowni wiatrowej. Jak wskazują autorzy przytoczonego opracowania zarówno gąsiorek jak i lerca należą do gatunków spotykanych na terenie Polski powszechnie, stwierdzanych na większości badanych lokalizacji wiatrowych. Wyniki badań nie wskazują, aby rozpatrywany obszar był istotnym żerowiskiem dla kluczowych gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, zwłaszcza podlegających ochronie w granicach pobliskiego obszaru Natura 2000 „Jezioro Miedwie i okolice”, takich jak orlik krzykliwy, bielik, kania ruda.

Natomiast błotniaki stawowe żerują najchętniej na rozległych terenach łąkowych oraz penetrują uprawy rolne (zboża i okopowe). Występowaniu tego gatunku sprzyja mozaikowość siedlisk w zróżnicowanym krajobrazie otwartym (Buczek 2007)²². Terytoria łąkowe jedynie w niewielkim stopniu pokrywają się z żerowiskami. Błotniaki stawowe żerują nawet w odległości 15 km, najczęściej jednak w promieniu 4-5 km od gniazda.²³

W planie ogólnym zaimplementowano obszary wskazane do rozwoju OZE zgodnie z Uchwałą Nr VII/37/2015 Rady Gminy Warnice z dnia 31 marca 2015 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Warnice w zakresie lokalizacji zespołu elektrowni wiatrowych, przy czym granica posadowienia została nieznacznie powiększona z uwagi na fakt, że część z tych terenów uzyskała już zgodę na wyłączenie z produkcji rolnej, a poszerzenie umożliwi nieznaczne korekty oraz ewentualną lokalizację np. magazynów energii.

Projekt plany wprowadza nowe obszary lokalizacji elektrowni wiatrowych oraz częściowo pokrywają się z w/w planem miejscowym. W celu zbadania zasadności ich lokalizacji i wpływu na środowisko zwłaszcza na awiofaunę przeprowadzono monitoring. Badania wykonane zostały w okresie od marca 2024 r. do kwietnia 2025 r. Przedmiotem badań terenowych były siedliska i zbiorowiska roślinne, rośliny i grzyby, bezkręgowce, płazy, gady, ssaki i ptaki. Ze względu na znaczące narażenie na oddziaływanie farm wiatrowych szczególną uwagę poświęcono ptakom i nietoperzom²⁴. Badania ptaków prowadzono w bezpośrednim otoczeniu terenu przeznaczanego pod posadowienie elektrowni (moduły T, P i M) oraz w buforze o szerokości 2 kilometrów (moduły C i K) od nich. Badania nietoperzy prowadzono w bezpośrednim otoczeniu terenu przeznaczanego pod posadowienie elektrowni (moduły N i B) oraz w buforach o szerokości 1 kilometra (moduł R) i 3 kilometrów (moduł Z) od nich.”... Podczas rocznych badań stwierdzono łącznie 106 gatunków ptaków. Spośród nich 92 objęte są ochroną ścisłą, 6 ochroną częściową i 7 gatunków łownych.

Zagęszczenia i indeksy liczebności ptaków, obserwowane podczas badań w modułach T i P w prawie wszystkich okresach fenologicznych były niskie lub przeciętne w porównaniu z ogólnopolską bazą danych. Jedynie w okresie migracji jesiennej i zimowania osiągały wartości wysokie, za co odpowiadały obserwacje przelotów szpaków (migracja jesienna, wartość z punktów, zawyżyło

²² Materiały do wyznaczania i określania stanu zachowania siedlisk ptasich w obszarach specjalnej ochrony ptaków Natura 2000, Zawadzka D., Ciach M., Figarski T., Kajtoch Ł., Rejt Ł. GDOŚ. Warszawa, 2013

²³ <https://natura2000.gdos.gov.pl/tom-7>

²⁴ *Farma wiatrowa Dolice. Raport z przedrealizacyjnych badań przyrodniczych Marzec 2024 r. – kwiecień 2025 r.* Ambiens Sp. Z o.o., Aleksandra Mikołajczyk, Monika Gąsior

pojedyncze stado liczące 10000 os., przelatujące nad terenem wsi Obryta) oraz przeloty stad gęsi (zimowanie), czyli ptaków o niskim stopniu narażenia na kolizje z turbinami wiatrowymi.

Koncentracje ptaków na badanym terenie obserwowano głównie w okresie migracji jesiennej (wrzesień – początek grudnia). Były to mieszane stada mew różnych gatunków (do 1400 os.), gęsi (do 1000 os.), czajek (do 400 os.), oraz siewek złotych (do 320 os.). Ich obecność związana była głównie z pracami rolnymi, ułatwiającymi tym gatunkom żerowanie na polach.²⁵

Czajka i siewka złota, chociaż są gatunkami wymienionymi w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej, nie należą do gatunków o wysokiej kolizyjności z turbinami wiatrowymi (Chylarecki i in. 2011). Negatywne oddziaływanie na te gatunki może polegać na płoszeniu, jednakże obserwowane jest stopniowe zmniejszanie dystansu stad tych ptaków od istniejących elektrowni, spowodowane przyzwyczajaniem się do ich obecności (Länderarbeitsgemeinschaft der Vogelschutzwarten 2014, dane własne). Obserwacji dokonywano zarówno na polach, które przeznaczone są pod planowaną lokalizację elektrowni, jak i w odległości powyżej 500 metrów od nich (Załącznik 8), czyli powyżej dystansu, w którym zagęszczenia ptaków obserwowane Ilustracja 6.25 Stado mew w pobliżu transektu T5 Ilustracja 6.26 Żerowisko gęsi w pobliżu transektu T4 Numer AM/518/MP/R/24 97/165 były znacząco rzadziej (50-85% zagęszczeń stwierdzanych w dalszej odległości od farmy według Chylareckiego i in. 2011 za Hötker i in..2004, Hötker 2006, Kruckenberg i Jaene 1999).²⁶

W przypadku mew, które według Chylareckiego i in. (2011) cechują się podwyższoną kolizyjnością, negatywne oddziaływanie farm wiatrowych może występować w przypadku lokalizacji farmy w pobliżu kolonii rozrodczych, na trasie regularnych przelotów pomiędzy żerowiskiem a kolonią (Länderarbeitsgemeinschaft der Vogelschutzwarten 2014) lub w przypadku intensywnej migracji nad teren farmy wiatrowej, co nie ma miejsca w omawianym przypadku.²⁷

Gęsi obserwowano czterokrotnie, w różnych miesiącach badań. Każdorazowo wykorzystywały inny fragment badanego terenu (Załącznik 8), nie wykryto stałych żerowisk ani noclegowisk.

Dwukrotne obserwacje dużych stad szpaków miały charakter losowy.

Ze względu na duże rozproszenie stad należy uznać, że na badanym terenie nie występują lokalizacje szczególnie istotne dla tej grupy ptaków. W przypadku realizacji projektu efekt płoszenia oraz utraty żerowisk nie będzie miał znaczącego negatywnego wpływu na gęsi, czajki siewki złote, ponieważ w jego okolicy pozostaną dostępne duże powierzchnie o podobnym charakterze do zajętych fragmentów pól uprawnych, które będą mogły zostać wykorzystane w celach żerowiskowych. Nie należą one też do gatunków kolizyjnych. W przypadku mew negatywne oddziaływanie farm wiatrowych może występować w momencie, w którym farma zlokalizowana jest w pobliżu kolonii rozrodczych, na trasie regularnych przelotów pomiędzy żerowiskiem a kolonią lub intensywnej migracji nad teren farmy wiatrowej, co nie ma miejsca w omawianym przypadku.

Pozostałe gatunki kluczowe obserwowane były w większości nielicznie i sporadycznie. Gatunkami obserwowanymi częściej lub/i w większych ilościach były czajki i siewki złote, żurawie, mewy, gęsi, grzywacze, kruki, szpaki, skowronki, potrzaszce i trznadłe. Większość z nich cechuje się niskim stopniem ryzyka kolizji oraz unikania farm wiatrowych oraz utrzymuje liczne i stabilne populacje na terenie kraju. Biorąc pod uwagę powyższe, ogólna atrakcyjność badanego terenu dla ptaków była przeciętna.²⁸

²⁵ Tamże s. 143

²⁶ Tamże s. 96

²⁷ Tamże s. 97

²⁸ Tamże s. 144

Rys.11. Farma wiatrowa Dolice Raport z przedrealizacyjnych badań przyrodniczych Marzec 2024 r. – kwiecień 2025 r.

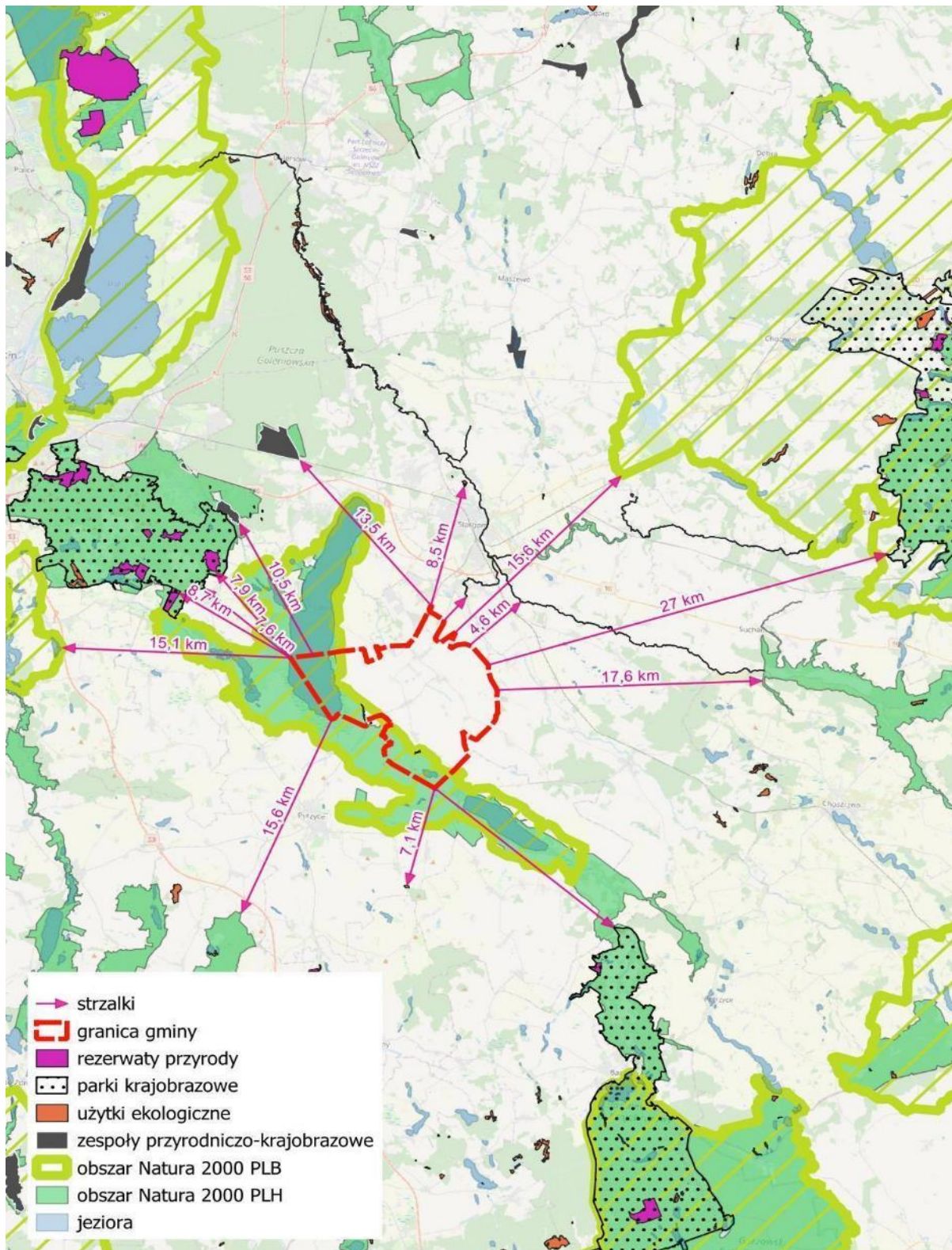
Źródło: Farma wiatrowa Dolice. Raport z przedrealizacyjnych badań przyrodniczych Marzec 2024 r. – kwiecień 2025 r. Amhians Sp. Z o.o., Aleksandra Mikołajczyk, Monika Gąsior

Biorąc powyższe pod uwagę, nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na wymienione gatunki ptaków

Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Zgodnie z *Waloryzacją przyrodniczą województwa zachodniopomorskiego*, na obszarze objętym opracowaniem, stwierdzono stanowiska chronionych gatunków zwierząt i roślin. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. z 2014 r., poz. 1409) jak również rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z 2022 r., poz. 2380) oraz rozporządzeniem Ministra Środowiska z 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. z 2014 r., poz. 1408) występujące na terenie objętym projektem planu ogólnego gatunki roślin i zwierząt, powinny się chronić na zasadach określonych w ustawie o ochronie przyrody.

Rys. 12. Lokalizacja obszaru opracowania w stosunku do form ochrony przyrody

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Proponowane użytki ekologiczne związane są ze środowiskiem wodnym i stanowią cenne enklawy bioróżnorodności, zwłaszcza płazów, w monotonnym, rolniczym krajobrazie gminy. Zapisy planu ogólnego nie zmieniają sposobu użytkowania terenu, w którym znajdują się rzeczony proponowane użytki. Wyznacza się strefy otwarte (SO): teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej z funkcją dodatkową - teren zieleni urządzonej. Śródpolne oczka wodne koło Wójcina, Barnima oraz na zachód od Reńska poddane zostały szczególnej ochronie. Obowiązuje tam całkowity zakaz zabudowy a udział powierzchni biologicznie czynnej określony został na 100%.

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy

„Lipia Góra” to dobrze wykształcony wał ozowy o długości ponad 2000 m i szerokości 100–300 m, w kształcie odwróconej litery Y, o falistym przebiegu. Celem jest zachowanie walorów krajobrazowych i przyrodniczych ciekawego obiektu geomorfologicznego – jego wysokość wynosi 42 m n.p.m., deniwelacja względem otoczenia 7 m. Wzgórze porasta drzewostan sosny, z domieszką świerka, brzozy i dębu. W zboczach występują liczne odkrywki. Obszar pełni funkcję siedliska lęgowego lerka (*Lullula arborea*). Pomimo braku specjalnych wartości przyrodniczych (poza wyżej wymienionymi) jest proponowany do ochrony ze względu na bardzo niską lesistość gminy. Zapisy projektu planu ogólnego nie zmieniają sposobu użytkowania terenu. Wyznacza się strefy otwarte SO, obejmujące: teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej z funkcją dodatkową - teren zieleni urządzonej.

Aleje pomnikowe

Proponowane do ochrony aleje pomnikowe:

- aleja lipy drobnolistnej na drodze Wierzbnno – Obryta Stacja,
- aleja dębu szypułkowego na drodze Warnice – Dębice,
- aleja dębu szypułkowego na drodze Wójcin – Kłęby,
- aleja klonu jawor na drodze Wójcin – Barnim.

Wskazane aleje znajdują się w wyznaczonej strefie SK – strefa komunikacyjna, a projekt planu nie przewiduje objęcia ich odrębnymi formami ochrony (nie ma takiej możliwości wobec metodyki opracowania planu ogólnego i wyznaczania stref planistycznych). Wszelkie prace związane z utrzymaniem zieleni i zadrzewień, tworzących aleje przydrożne, prowadzone są zgodnie z przepisami odrębnymi, w szczególności ustawą o ochronie przyrody oraz ustawą o drogach publicznych.

4.3. Realizacja zapisów planu a cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

Ustalenia dokumentów planistycznych, sporządzanych na szczeblu gminnym, w tym planów ogólnych, wymagają uwzględnienia celów i kierunków ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym i regionalnym. Cele te znajdują swoje odzwierciedlenie w prawie krajowym i dokumentach powstałych na jego podstawie, takich jak: Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, Polityka ekologiczna państwa 2030. Zapisy tych dokumentów są wiążące dla odpowiednich dokumentów szczebla niższego tj.: Planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego (z 2020 r.) oraz Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2023-2028.

Do najważniejszych aktów prawnych na szczeblu krajowym, uwzględnionych w projekcie planu, zawierających cele ochrony środowiska należą:

- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r., poz. 1478 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r., poz. 54 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2023 poz. 1112 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. — Prawo wodne (Dz.U. z 2024 r., poz. 1087 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 09 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2024 r., poz. 1290).

W granicach gminy znajdują się obszary w sieci Natura 2000, których podstawą wyznaczenia są przepisy prawa wspólnotowego:

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dyrektywa Ptasia PLB - Obszary specjalnej ochrony ptaków OSO) (Dz.U. UE L 2010.20.7). Celem tej dyrektywy jest ochrona ptaków uznanych w skali kontynentu za zagrożone i potrzebujące ochrony.
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. o ochronie siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dyrektywa Siedliskowa - Obszary mające znaczenie dla Wspólnoty/specjalne obszary ochrony siedlisk SOO - obszary siedliskowe PLH) (Dz.U. UE L 1992.20.6).

Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, co do zasady zabrania się podejmowania działań, które mogą, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności: pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 lub pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Aktami prawnymi międzynarodowymi, określającym niektóre z celów ochrony środowiska, uwzględnionymi przy sporządzaniu projektu planu ogólnego, są:

- Konwencja Berneńska o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk, podpisana w Bernie dnia 19 września 1979 r.;
- Konwencja Bońska o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt, sporządzona w Bonn dnia 23 czerwca 1979 r.;
- Konwencja o różnorodności biologicznej, podpisana w Rio de Janeiro w 1992 roku, zobowiązująca ona do ochrony różnorodności biologicznej na trzech poziomach organizacji: gatunku, biocenozy i krajobrazu.

4.4. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko.

Potencjalne oddziaływania ustaleń planu ogólnego na środowisko są zróżnicowane i zależne od lokalnych uwarunkowań, takich jak: typ krajobrazu, budowa geologiczna, ukształtowanie terenu, stosunki wodne, walory przyrodnicze, stan czystości powietrza oraz zainwestowanie terenu.

Oddziaływanie – ze względu na jego charakter – może być pozytywne, negatywne lub neutralne. Pod względem rodzaju oddziaływania może wystąpić oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie lub wtórne. Natomiast w odniesieniu do czasu oddziaływania – może być stałe, chwilowe, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe.

Człowiek jako element składowy środowiska nieustannie je przeobraża, co jest procesem naturalnym. Każdy sposób zagospodarowania wywołuje – i będzie wywoływać – skutki w środowisku oraz krajobrazie. Analizując projektowany dokument, oceniono możliwość wystąpienia niekorzystnych oddziaływań na środowisko, m.in. z tytułu:

- wykorzystywania zasobów środowiska,
- wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza,
- emitowania hałasu.

Największe zmiany zachodzą na obszarach wcześniej niezagospodarowanych lub zagospodarowanych w sposób ekstensywny jak na przykład tereny upraw rolnych. W odróżnieniu od obszarów prawnie chronionych, w których możliwości zagospodarowania są określone w stosownych przepisach i planach, to tereny otwarte pól uprawnych z licznymi oczkami wodnymi, ciekami wodnymi i rowami, zadrzewienia śródpolne oraz aleje porastające miedze między polami – nie podlegają bezpośredniej ochronie. W warunkach gminy Warnice, gdzie poza jeziorem Miedwie oraz z uwagi na bardzo niską lesistość, wyżej wymienione komponenty środowiska stanowią istotny element krajobrazu i przyrody, na którym realizowane są bezpośrednie powiązania z otoczeniem. Pola służą głównie jako obszar przemieszczania się ssaków oraz miejsce gromadzenia i żerowania ptaków.

Nowa zabudowa na terenach wcześniej niezagospodarowanych powoduje:

- zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej, co wiąże się z tym zagrożenie obniżenia walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz naruszenia harmonii otoczenia,
- fragmentację systemów przyrodniczych i zaburzenia w funkcjonowaniu ekosystemów,
- zmiany w strukturze gatunkowej fauny i flory,
- przekształcania krajobrazu,
- degradację gleb,
- powstawanie nowych źródeł hałasu.

Oddziaływanie na bioróżnorodność, florę i faunę

W przypadku gminy Warnice główne warunki fizjograficzne determinujące bioróżnorodność to ukształtowanie terenu oraz warunki wodno-glebowe. Płaski teren, żyzne gleby, brak lasów – jako wynik powyższych uwarunkowań – predysponuje gminę do pełnienia funkcji rolniczej. Duże gospodarstwa rolne z monokulturami stanowią dość ubogie siedlisko dla organizmów żywych. Mimo to, obszar użytków rolnych odznacza się pewnym zróżnicowaniem pod względem fizjonomicznym, hydrograficznym i przyrodniczym – głównie za sprawą oczek wodnych i zadrzewień śródpolnych.

Obszar zagłębienia terenu, ze swoimi zbiorowiskami szuwarowymi, zaroślowymi oraz roślinnością synantropijną i rowem odwadniającym, stanowi bez wątpienia najcenniejszy fragment przyrodniczy. Do tej samej kategorii, ale już na większą skalę, należy zaliczyć dawny teren po kopalni ilitu w Reńsku. Sztuczny kompleks wodny powstały po zaprzestaniu wydobywania stanowi enklawę ptactwa i płazów. Zbiornik zasobny jest również w ryby.

Tereny leśne w gminie Warnice zajmują niespełna 0,8 % jej powierzchni, co czyni obszar gminy najmniej zalesioną gminą w województwie zachodniopomorskim. Dodatkowo, około 70% powierzchni leśnej stanowi własność prywatną, co również jest ewenementem w województwie. Zadrzewienia śródpolne stanowią element krajobrazu istotny dla zachowania bioróżnorodności obszarów rolnych.

Są miejscem bytowania wielu organizmów, zapewniają bazę pokarmową m.in. dla ptaków i owadów zapylających, wspomagając tym samym utrzymanie równowagi ekologicznej w systemach rolniczych.

Najcenniejsze obszary związane są ze środowiskiem wodnym rzeki Płoni oraz jezior Miedwie i Zaborsko. Tereny te znajdują się pod ochroną i obowiązują na nich szereg ograniczeń w zakresie zagospodarowania i użytkowania. Siedliska chronione, będące przedmiotem ochrony na terenie obszaru Natura 2000, zostały objęte strefą SO – teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej z funkcją dodatkową - teren zieleni urządzonej.

Dotyczy to również obszarów położonych bezpośrednio nad jeziorem Miedwie we wsi Wierzbno. Jak wcześniej wspomniano, niepokojącym zjawiskiem są samowolne akty niszczenia trzcinowisk poprzez kopanie kanałów od działek znajdujących się w pewnym oddaleniu od brzegu w stronę jeziora. Projekt planu wyznacza w tym miejscu strefę otwartą SO z zakazem zabudowy a tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej SJ zostały ograniczone do już istniejącej, co maksymalnie ograniczy możliwość lokalizacji nowej zabudowy.

Biorąc powyższe pod uwagę, nie przewiduje się pogorszenia warunków siedliskowych ani negatywnego oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z art. 13d ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wyznaczając strefy planistyczne, w pierwszej kolejności uwzględnia się obszary, dla których w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego określono przeznaczenie umożliwiające realizację funkcji mieszkaniowej oraz obszary uzupełnienia zabudowy w ramach istniejącej zabudowy. Tym samym, co do zasady, projekt planu ogólnego nie wyznacza nowych terenów zabudowy poza obrębem miejscowości, co najwyżej sankcjonuje zabudowę zagrodową już istniejącą. Jedynymi strefami, które zmierzają do zmiany dotychczasowego zagospodarowania, są to strefy zieleni i rekreacji SN – teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej z funkcją dodatkową, teren usług sportu i rekreacji, teren usług turystyki oraz teren zieleni naturalnej.

Należy zaznaczyć, co będzie szerzej omówione w podrozdziale mówiącym o oddziaływaniu na powierzchnię ziemi, że projekt planu wyznacza jeszcze, a w zasadzie dopuszcza, możliwość realizacji odnawialnych źródeł energii (OZE) na obszarach rolniczych.

Wprowadzenie nowych funkcji na terenach obecnie użytkowanych rolniczo, w zależności od stopnia intensywności zagospodarowania, spowoduje zmiany w szacie roślinnej. Przekształceniu ulegną warunki siedliskowe, co może prowadzić do eliminacji części występujących tam gatunków oraz pojawienia się nowych, lepiej przystosowanych do zmienionego środowiska.

Likwidacji ulegnie roślinność porastająca tereny dotychczas nieużytkowane, na których w wyniku sukcesji rozwijały się naturalnie, samorzutnie formacje roślinne. Zmniejszy się powierzchnia biologicznie czynna na skutek częściowego utwardzenia terenu.

Niemniej jednak wszystkie te zmiany ograniczają się do niewielkich, fragmentarycznych działek na terenie gminy. Większość terenów zakwalifikowanych do strefy SN jest już wykorzystywana zgodnie z przewidzianym w planie przeznaczeniem, a zatem ustalenia planu w dużej mierze stanowią usankcjonowanie stanu rzeczywistego. Całkowicie nowe zagospodarowanie ogranicza się do pojedynczych działek w obrębie niektórych miejscowości.

Zwierzęta bytujące na obszarach będących przedmiotem przekształcenia, na skutek zmiany warunków siedliskowych przeniosą się na sąsiednie obszary lub zaadaptują się do nowych warunków. Utracone zostaną niewielkie fragmenty bytowa jak i żerowania, głównie małych ssaków. Mogą również powstać przeszkody terenowe utrudniające przemieszczanie się zwierząt. Warunki gniazdowania okolicznych ptaków się nie zmieniają, ponieważ przekształcenia nie obejmują roślinności wysokiej (poza niewielkimi podrostami), wobec czego warunki bytowania awifauny pozostaną niepogorszone.

Podczas badań aktywności nietoperzy prowadzonych na poczet lokalizacji farm wiatrowych zarejestrowano łącznie 6035 j.a. należących do 6 oznaczonych gatunków nietoperzy oraz 3 grup o podobnych głosach echolokacyjnych – rodzaju nocek, rodzaju gacek oraz grupy Nyctaloid

W ujęciu całorocznym najniższą aktywność nietoperzy notowano na punktach i transektach położonych na otwartej przestrzeni, natomiast najwyższą w okolicy zadrzewień, szpalerów, cieków i zbiorników wodnych. Jest to zgodne z biologią większości gatunków nietoperzy, które preferują przeloty wzdłuż elementów liniowych, takich jak ciek, szpalery lub brzegi kompleksów leśnych a także wykorzystują ciek i zbiorniki jako wodopoje i miejsca żerowania, cechujące się podwyższoną aktywnością owadów i innych bezkręgowców stanowiących ich pożywienie. W związku z faktem że turbiny wiatrowe co do zasady sytuowane są na otwartych przestrzeniach nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na populacje nietoperzy.

Reasumując, w związku z małą skalą zmian przewidzianych w ustaleniach planu ogólnego, nie prognozuje się negatywnego wpływu planowanego zagospodarowania na najcenniejsze gatunki roślin i zwierząt, zwłaszcza ptaków, ani na zmniejszenie liczebności ich populacji – zarówno w granicach obszaru opracowania, jak i w jego bezpośrednim sąsiedztwie.

Oddziaływania na ludzi

Analizując wpływ projektu planu i wskazanie poszczególnych stref, należy przede wszystkim uwzględnić te działania, które obecnie na terenie gminy nie są prowadzone, nie występują lub występują na małą skalę. W środowisku wiejskim jest to najczęściej nowa zabudowa mieszkaniowa lub usługowo-przemysłowa na obszarach użytkowanych rolniczo. W przypadku gminy Warnice projekt planu nie przewiduje takich zmian – zabudowa ogranicza się do granicy wsi i jest ukierunkowana na uzupełnienie zabudowy.

Nowym rodzajem przedsięwzięć są farmy wiatrowe, wskazane w ramach stref SO. Projekt planu wyznacza w/w strefy dla miejsc wskazanych w obowiązującym planie miejscowym, przyjętym uchwałą NR VII/37/2015 Rady Gminy Warnice z dnia 31 marca 2015 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Warnice w zakresie lokalizacji zespołu elektrowni wiatrowych, jak i również nowe obszary zlokalizowane między miejscowościami Stary Przylep a Nowy Przylep. Strefy te zostały wyznaczone zgodnie z ustawą z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, która określa odległość od budynku mieszkalnego lub budynku o funkcji mieszanej – nie mniejszą niż 700 m. Należy zaznaczyć, że lokalizacja elektrowni wiatrowej może nastąpić wyłącznie na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W obszarze objętym planem oraz w najbliższym sąsiedztwie nie ma źródeł promieniowania elektromagnetycznego wymagających szczególnych ograniczeń. Również zapisy planu nie wprowadzają emiterów promieniowania elektromagnetycznego, które przekraczałyby dopuszczalne poziomy określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2019 poz. 2448 z późn. zm).

Zasadnicze negatywne oddziaływanie na ludzi wystąpi jedynie na etapie wznoszenia poszczególnych obiektów budowlanych i będzie się wiązało ze standardową ekspozycją na hałas i zapylenie, zwłaszcza przy robotach ziemnych. Są to jednak tymczasowe, ograniczone w czasie uciążliwości, typowe dla każdego procesu budowlanego.

W związku z powyższym nie prognozuje się negatywnego oddziaływania zapisów projektu planu na ludzi i ich środowisko.

Oddziaływania na wody

Wpływ ustaleń projektu planu na wody powierzchniowe i podziemne wynika zarówno z uwarunkowań fizjograficznych, jak i z regulacji prawnych będących następstwem tych pierwszych.

Należy zaznaczyć, że:

1. Cały obszar gminy²⁹, znajduje się w zasięgu wód powierzchniowych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych.
2. Obrębby Stary Przylep, Cieszysław, Zaborsko, Wierzбно, Grzędziec wchodzą w zasięg terenów ochrony pośredniej ujęcia wody powierzchniowej „Miedwie” z jeziora Miedwie w miejscowości Żelewo.
3. Na terenie gminy Warnice eksploatowane są cztery ujęcia wody pitnej (w miejscowościach: Warnice, Cieszysław, Wójcin i Wierzбно) oraz jedno zakładowe ujęcie wody pitnej w Reńsku.
4. Część gminy znajduje się w zasięgu obszaru szczególnego zagrożenia powodzią. Obszar obejmuje mokradła przy ujściu Płoni do jeziora Miedwie, przedpole Wierzbna oraz teren wokół jeziora Zaborsko.
5. Północna część gminy Warnice, w niewielkim fragmencie, znajduje się w granicy Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP 123 – zbiornik międzymorenowy Stargard – Goleniów³⁰. Zgodnie z treścią projektu planu w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych wyznaczono strefę SO – teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej, teren zieleni urządzonej. Ponadto obowiązują ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych, w szczególności zakaz realizacji inwestycji mogących spowodować zanieczyszczenie wód podziemnych.
6. Sieć hydrograficzną tworzą odcinki rzek Płoni (kanał Płoński) i Gowienica Miedwiańska oraz sieć rowów melioracyjnych. Główne zbiorniki wodne to jeziora Miedwie i Zaborsko, uzupełnione przez śródpolne oczka wodne (często epizodyczne) oraz pokopalniane stawy w rejonie Reńska.

Jak zostało przytoczone w rozdziale 3.1, główne zagrożenie dla wód powierzchniowych w gminie Warnice stanowią ścieki rolnicze i bytowe. Z uwagi na niewielką podaż pogłównia zwierząt hodowanych w gminie, nadmiar związków azotu i fosforu pochodzi głównie z obszarów upraw rolnych, a gmina Warnice, co należy podkreślić jest gminą wybitnie rolniczą, o bardzo dobrych kompleksach glebowych. Drugim źródłem zanieczyszczenia biogenami, czyli związkami azotu, są ścieki bytowe. Z miejscowości Warnice, Barnim, Wójcin, Obryta, Reńsko, Dębica, Wierzбно odprowadzenie ścieków odbywa się poprzez istniejącą gminną sieć kanalizacyjną do oczyszczalni ścieków zlokalizowanych w miejscowościach Barnim, Reńsko, Wójcin³¹. Na pozostałym terenie, czyli w miejscowościach Cieszysław, Grzędziec, Kłęby, Nowy Przylep, Stary Przylep, Zaborsko oraz jednej osady bez statusu sołectwa (Janowo) ścieki są odprowadzane do indywidualnych zbiorników bezodpływowych. W

²⁹ Rozporządzenia Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie z dnia 1 lutego 2017 r. w sprawie określenia wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu, ze źródeł rolniczych oraz obszaru szczególnie narażonego, z którego wynika, że odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć

³⁰ Dla wymienionego zbiornika została opracowana w 2004 r. przez Przedsiębiorstwo Geologiczne „PROXIMA” S.A. we Wrocławiu „Dokumentacja hydrogeologiczna dla ustalenia obszarów ochronnych GZWP nr 123 – zbiornik międzymorenowy Stargard – Goleniów” przyjęta przez Ministra Środowiska, zawiadomieniem z dnia 28.06.2005r., znak DG/kdh/ED/489-6516a/2005. Następnie w 2011r. sporządzony został „Dodatek do dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 123 Zbiornik międzymorenowy Stargard - Goleniów” przyjęty zawiadomieniem Ministra Środowiska z dnia 15.12.2011r. znak: DGiKGhg4731- 40/6898/55527/11/MJ. W 2015r. na zlecenie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie. Została sporządzona praca „Oszacowanie kosztów ustanowienia obszaru ochronnego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 123 – Zbiornik międzymorenowy Stargard - Goleniów”, w której zweryfikowano granice projektowanego obszaru ochronnego.

³¹ Uchwała NR XXII/115/2020 Rady Gminy z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Warnice

przeszłości występowały przypadki zrzucania ścieków do rowów przydrożnych, melioracyjnych, dzikich wyrobisk poeksploatacyjnych lub bezpośrednio do cieków, jezior, jak i do gruntu. Brak systemów odprowadzania ścieków komunalnych prowadzi w szczególności do eutrofizacji cieków powierzchniowych oraz śródpolnych oczek wodnych, a także do pogorszenia jakości wód podziemnych w postaci podwyższenia się wskaźników azotu azotanowego. Jest to tym większe zagrożenie, że wszystkie miejscowości znajdują się w zlewni jeziora Miedwie, w którym znajduje się ujęcie wody m.in. dla Szczecina. Należy dążyć do uporządkowania gospodarki ściekowej i podłączenia istniejącej i planowanej zabudowy do systemu kanalizacji zbiorczej.

Na przeważającym obszarze projekt planu wyznacza strefę SO – teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej, co utrzyma status quo tego obszaru, a tym samym nie nastąpi negatywne oddziaływanie na środowisko wodne.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią (OSZP) swym zbiegiem obejmują części miejscowości Wierzbno. Wyznaczona została tam strefa SO – teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na OSZP został ograniczony do już istniejącej zabudowy. Dodatkowo wyznaczono „bufor” między OSZP, a strefami zabudowy pod postacią strefy SN (strefa zieleni i rekreacji). Dotyczy to również plaży i mola w miejscowości Wierzbno, gdzie strefa SN została ograniczona do istniejącej i projektowanej zabudowy rekreacyjnej co ma chronić teren zalewowy przed nadmiernym zainwestowaniem.

Wszystkie przedsięwzięcia w obszarze terenów ochrony pośredniej ujęcia wody powierzchniowej „Miedwie”, w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w obszarze głównego zbiornika wód podziemnych GZWP 123 – zbiornik międzymorenowy Stargard – Goleniów, obarczone są różnego rodzaju ograniczeń, zakazów i nakazów uregulowanych w przepisach odrębnych.

W związku z powyższym nie prognozuje się negatywnego oddziaływania zapisów projektu planu na środowisko wodne.

Oddziaływania na powietrze i klimat oraz klimat akustyczny

Zapisy projektu planu ogólnego zasadniczo nie zmieniają sposobu użytkowania terenu gminy Warnice. Nie wprowadzają nowych funkcji uciążliwych dla środowiska, w tym dla jakości powietrza. Nowa zabudowa powstanie w granicach już istniejących struktur gospodarstw, tym samym powstaną pojedyncze, punktowe źródła emisji zanieczyszczeń. Projekt nie wyznacza nowych miejsc lokalizacji zakładów przemysłowych poza tymi, które już istnieją w obrębie miejscowości Warnice. W związku z tym, ewentualne nowe źródła zanieczyszczeń powstaną na ograniczonym obszarze, a ich wpływ na jakość powietrza będzie niewielki.

Zanieczyszczenia komunikacyjne w postaci pyłów powstają głównie na skutek ścierania się hamulców, opon i nawierzchni dróg oraz zanieczyszczeń zalegających na powierzchni dróg (czyli emisja wtórna). Projekt planu nie wprowadza nowych przebiegów dróg, wobec czego nie przyczyni się w tym kontekście do wzrostu emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych.

Główne źródła hałasu na terenie gminy związane są z transportem oraz pracą maszyn rolniczych. Hałas ten występuje praktycznie wyłącznie w porze dziennej i dlatego nie jest traktowany przez mieszkańców jako duża uciążliwość.

Klimat akustyczny

Potencjalnym, nowym źródłem hałasu będą farmy wiatrowe. Turbiny wiatrowe emitują infradźwięki, hałas oraz tworzą efekt migotania (tzw. cień obracających się łopat wiatraka). Wszystkie wyżej wymienione czynniki są tym bardziej uciążliwe, im bliżej znajdują się siedzib ludzkich. Sposób

umiejscowienia farm wiatrowych regulowany jest ustawą z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, która określa minimalną odległość od elektrowni wiatrowej od budynku mieszkalnego na co najmniej 700 m. Projekt planu uwzględnia tę odległość. Ponadto lokalizacja farm wiatrowych odbywa się wyłącznie na podstawie planu miejscowego, do którego obligatoryjnie przeprowadza się strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko (SOOŚ). Tym samym prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona w ramach procedury SOOŚ dla planu miejscowego będzie uszczegółowiła warunki oraz oceniała wpływ elektrowni wiatrowej na środowisko.

W związku z powyższym nie przewiduje się znaczącego wystąpienia negatywnych skutków realizacji ustaleń projektu planu w stanu klimatu i powietrza.

Oddziaływania na powierzchnię ziemi

Gleby o najwyższej przydatności rolniczej (klasy bonitacyjnej I-III) znajdują się pod ochroną³². Rzeczona ochrona polega na tym, że przeznaczenie gruntów rolnych na cele nierolnicze np. pod zabudowę, możliwe jest wyłącznie poprzez uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Dodatkowo, aby wyłączyć z użytkowania rolniczego gleby o najwyższych klasach tj. I-III, konieczne jest uzyskanie zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi. W przypadku gleb pochodzenia organicznego np. torfy, zgoda ta wymagana jest bez względu na klasę bonitacyjną.

Projekt planu dopuszcza realizację odnawialnych źródeł energii (OZE) pod postacią turbin wiatrowych na terenach użytkowanych rolniczo. Obszar wprowadzający farmy wiatrowe na wschodzie gminy jest jedynie uwzględnieniem obowiązującego planu miejscowego przyjętego uchwałą NR VII/37/2015 Rady Gminy Warnice z dnia 31 marca 2015 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Warnice w zakresie lokalizacji zespołu elektrowni wiatrowych. Na wymienionych obszarach plan ogólny ustanawia strefę SO – teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej i jako funkcja dodatkowa teren elektrowni wiatrowej. Z uwagi na urodzajność gleb w gminie Warnice (I-III klasa bonitacyjna), zmiana ich przeznaczenia na cele nierolnicze wymagała uzyskania stosownej zgody, co władze gminy uczyniły. W wyniku przyjęcia planu miejscowego przeznaczono na cele nierolnicze około 7,69 ha gruntów ornych, z czego:

- 3,5572 ha gruntów ornych klasy II – za zgodą Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi – decyzja znak GZ.tr.057-602-746/14 z dnia 28 listopada 2014 r.,
- 3,3123 ha gruntów ornych klasy IIIa – jw.,
- 0,8176 ha gruntów ornych klasy IIIb – jw..

³² Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. 2024 poz. 82)

Rys. 14. Lokalizacja OZE na tle klas glebowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.geoportal.gov.pl/pl/usluga/uslugi-przekladania-wms-i-wmts/>

Projekt planu dopuszcza nowe obszary pod OZE, z czego:

- ok. 38,8 ha na glebach klasy II,
- ok. 30,6 ha na glebach klasy III (a i b),

- ok. 7 ha na glebach klasy IV (a i b).

Projekt planu zagęszcza zabudowę w granicach miejscowości, nie wyznaczając nowych terenów siedliskowych poza już istniejącymi. Niemniej jednak, w tych niewielkich obszarach uzupełnienia zabudowy należy się spodziewać znaczącego oddziaływania na powierzchnię ziemi, o charakterze stałym i długoterminowym. Nowa zabudowa, wraz z towarzyszącymi elementami zagospodarowania terenu, spowoduje uszczelnienie fragmentów powierzchni biologicznie czynnej, usunięcie roślinności oraz wierzchniej warstwy gleby. Zmiany w ukształtowaniu terenu oraz strukturze gruntu wystąpią także w przypadku realizacji robót budowlanych w zakresie sieci i urządzeń infrastruktury technicznej niezbędnej do realizacji budynków mieszkalnych. Wzrost zagęszczenia zabudowy (choć niewielki) wiąże się z powstaniem dodatkowych odpadów stałych, co może zwiększyć prawdopodobieństwo dalszej kumulacji odpadów na wskazanych wcześniej nielegalnych składowiskach.

W związku z powyższym, należy wskazać, że oddziaływanie na powierzchnię ziemi będzie trwałe i długoterminowe, ale w związku z małą skalą obszaru zmiany zagospodarowania nie będzie stanowiło negatywnego oddziaływania na środowisko.

Oddziaływania na krajobraz i zabytki

Na obszarze gminy znajdują się obiekty i obszary wpisane do rejestru zabytków, obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków oraz stanowiska archeologiczne. Ich ochrona została uwzględniona w projekcie planu, poprzez wyznaczenie stref planistycznych z uwzględnieniem istniejącego zagospodarowania oraz gabarytów zlokalizowanych obiektów zabytkowych. Dla terenów cmentarzy wyznaczono strefy cmentarzy (SC), a dla terenów parków wyznaczono głównie strefy zieleni i rekreacji (SN).

W związku z powyższym można przyjąć, że realizacja zapisów planu nie wpłynie negatywnie na stan krajobrazu kulturowego czy obiekty zabytkowe objęte ochroną.

Oddziaływania na zasoby naturalne

Na obszarze opracowania występują złoża

- złoża surowców ilastych do produkcji ceramiki budowlanej „Kluczewo – blok 2”, położone pomiędzy Reńskiem i Warnicami,
- złoża kredy jeziornej „Wierzbno”, położone na tarasie jeziornym Miedwia pomiędzy Wierzbnem-Grędźcem,
- złoża piasku i żwiru „Strzyżno, nr 12213, położone na styku gminy Warnice i gminy Stargard.

Zgodnie z art. 125 ustawy Prawo ochrony środowiska, złoża kopalin podlegają ochronie polegającej na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz kompleksowym wykorzystaniu kopalin, w tym kopalin towarzyszących. W art. 71 ust. 1 czytamy, że zasady zrównoważonego rozwoju, a także ochrony środowiska, w tym złóż kopalin, stanowią podstawę do sporządzania m.in. planów ogólnych gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Art. 71 ust. 2 mówi, że w koncepcji, strategiach i planach, o których mowa w ust. 1, w szczególności określa się rozwiązania niezbędne do zapobiegania powstawaniu zanieczyszczeń, zapewnienia ochrony przed powstającymi zanieczyszczeniami, przywracania środowiska do właściwego stanu oraz zachowania dostępności do złóż kopalin. Art. 72 ustawy stwierdza, że określając ustalenia planu ogólnego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zapewnia się warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska, w szczególności przez: uwzględnianie obszarów występowania złóż kopalin oraz obecnych i przyszłych potrzeb eksploatacji tych złóż.

Obowiązek ochrony złóż został wskazany jednoznacznie w art. 95 ustawy Prawo geologiczne i górnicze, który mówi że udokumentowane: złoża kopalin(...) podlegają ochronie w procesie planowania i zagospodarowania przestrzennego, na zasadach określonych w ustawie i w przepisach ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2024 r., poz. 1130 z późn. zm), w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania. Art. 95 ust. 2 mówi natomiast, że określając ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów ogólnych gmin oraz planów zagospodarowania przestrzennego województw, uwzględnia się występowanie złóż oraz struktur, o których mowa w ust. 1, oraz potrzebę zapewnienia możliwości ich wydobywania lub wykorzystania

Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w art. 1 ust. 2 pkt. 3 stwierdza wprost, że: w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym uwzględnia się zwłaszcza wymagania ochrony środowiska, w tym gospodarowania wodami, ochrony gruntów rolnych i leśnych oraz ochrony złóż kopalin.

W tym kontekście należy zaznaczyć, że złoża kredy jeziornej „Wierzbno” znajduje się w granicach terenu ochrony pośredniej ujęcia wody powierzchniowej „Miedwie”, na którym obowiązuje szereg obostrzeń w zakresie użytkowania terenu. Dodatkowo w *Waloryzacji* obszar złoża wskazany został jako teren do objęcia rezerwatową ochroną przyrody „Miedwiański Brzeg”.

W świetle powyższych regulacji, z których wynika, że złoża kopalin podlegają ochronie w sposób umożliwiający wydobywanie należy rozważyć czy ustanowienie proponowanego przez *Waloryzację* rezerwatu w miejscu występowania udokumentowanych złóż skutecznie uniemożliwi jego eksploatację?

Projekt planu wyznacza na wymienionych obszarach strefę SO – teren rolnictwa z zakazem zabudowy, tym samym zabezpiecza i chroni obszar występowania złóż od trwałej zabudowy, spełniając ustawowy obowiązek ochrony złoża, jednocześnie uwzględniając szereg komplikacji wynikający z przepisów odrębnych, które wiązałyby się z eksploatacją, nie wskazując obszaru jako strefę górniczą.

Oddziaływania na dobra materialne

W związku z realizacją ustaleń planu nie wystąpią negatywne oddziaływania na dobra materialne ludności.

Oddziaływanie skumulowane

Efekt skumulowany polega na sumowaniu się oddziaływań na ptaki, farm wiatrowych (jak również innych inwestycji) zlokalizowanych w niedalekiej odległości (Masden i in. 2009). Potencjalne oddziaływania skumulowane mogą dotyczyć efektu bariery, fragmentacji i utraty siedlisk oraz śmiertelności ptaków i nietoperzy w wyniku kolizji.

Efekt bariery polega na ingerencji w lokalne lub dalekodystansowe przemieszczenia ptaków. W przypadku przemieszczeń lokalnych największa ingerencja ma miejsce wówczas, gdy farma dzieli obszar gniazdowania od żerowiska. Dla ptaków będących w trakcie migracji efekt bariery i kumulacja kosztów mogą wystąpić wówczas, gdy farma wiatrowa będzie zlokalizowana na trasie regularnych przelotów pomiędzy noclegowiskiem a żerowiskiem. Koszty jednostkowe wynikające z wydłużenia trasy o kilka kilometrów są w bilansie energetycznym ptaka niezauważalne i można je porównać do

lotu podczas gorszych warunków pogodowych, np. z bocznym wiatrem. Znacząca może być jednak kumulacja wydatków energetycznych, która ma miejsce w trzech różnych sytuacjach.³³

W przypadku planowanej inwestycji ze względu na duże oddalenie (powyżej 7 km w od najbliższej istniejącej farmy, powyżej 9 km od pozostałych) istniejących inwestycji wiatrowych oraz ich położenie (nie są ułożone liniowo w poprzek głównego obserwowanego kierunku migracji ptaków, co mogłoby skutkować znaczną zmianą jej trasy) nie przewiduje się występowania skumulowanego efektu bariery na trasie migracji ptaków. Nie obserwowano także regularnych przelotów ptaków drapieżnych ani bociana czarnego nad terenem farmy wiatrowej w kierunku potencjalnych miejsc gniazdowania zlokalizowanych w większej odległości. Ptaki drapieżne, w tym orliki krzykliwe wykorzystujące głównie południową część terenu badań, najprawdopodobniej prowadziły lęgi w bezpośredniej bliskości tej części planowanego terenu inwestycji. Według danych literaturowych najczęściej wykorzystywane żerowiska znajdują się na rozległych polach bezpośrednio wokół jeziora Miedwie w jego zachodniej i wschodniej części, w okolicach miejscowości Koszewo, Komarówka i Wierzбно, w okolicy jeziora Płoń oraz przy niedoborze pokarmu w gminie Gryfino, położonej na zachód od jeziora Miedwie (Ławicki i in. 2010). Ze względu na lokalizację i trasę najliczniejszych przelotów gęsi oraz ułożenie planowanej farmy wiatrowej względem kierunku ich przelotów (oś wschód – zachód), przewiduje się, że realizacja projektu nie wpłynie znacząco na konieczność nakładania drogi przez omawianą grupę ptaków.

U nietoperzy występowanie efektu bariery jest słabo poznane, istniejące prace naukowe nie potwierdziły jego występowania (Bach i Rahmel 2004 za Bach 2002, Kepel 2013).

Fizyczna utrata siedlisk oznacza zmiany w obrębie farmy spowodowane powstaniem nowej infrastruktury i zmianami w sposobie wykorzystania gruntów (np. zmiany rodzaju upraw, usunięcie zakrzaczeń) ograniczające ptakom przestrzeń życiową lub uniemożliwiające dalsze ich zasiedlenie (Langston i Pullan 2003, Madders i Whitfield 2006). Ograniczenie przestrzeni następuje w wyniku budowy dróg dojazdowych i placów manewrowych oraz postawienia samych elektrowni wiatrowych.

Utrata siedlisk w wyniku lokalizacji nowej farmy wiatrowej jest uznawana za jeden z mniej znaczących sposobów ich negatywnego oddziaływania na lokalne populacje ptaków (Drewitt i Langston 2006, Wuczyński 2009, Chylarecki i in. 2011), pod warunkiem, że lokalizacja turbin znajduje się poza obszarami cennymi dla ptaków, które skupiałyby gatunki rzadsze w skali kraju lub regionu.

Zmiana sposobu użytkowania gruntu z gruntów rolnych na place manewrowe i drogi techniczne dotyczy zwykle relatywnie niewielkiej powierzchni, którą szacuje się na 5-10 % (Arnett i in. 2007, Larsen i Madsen 2010) i nie wpływa na liczebność i zagęszczenia pospolitych gatunków. Zubożenie siedlisk w wyniku zamiany gruntów rolnych na drogi techniczne i place manewrowe nie będzie wykraczało poza 5-10 % ich powierzchni. W przypadku otwartych siedlisk w typowym krajobrazie rolnym fragmentacja siedlisk nie będzie miała istotnego znaczenia³⁴.

W przytaczanym monitoringu (Raport z przed realizacyjnych badań przyrodniczych Marzec 2024 r. – kwiecień 2025 r.) autorzy stwierdzili, że istnieje wysokie prawdopodobieństwo generowania śmiertelności ptaków (śmiertelność ptaków oszacowano dwiema metodami, zalecanymi przez Chylareckiego i in. (2011). przez planowaną farmę wiatrową, przy czym według wyliczeń śmiertelność ta powinna utrzymywać się na przeciętnym w skali Europy poziomie. W powiązaniu z istniejącymi farmami wiatrowymi w regionie oraz liniami wysokiego napięcia (w tym linią przebiegającą pomiędzy planowanymi turbinami wiatrowymi, która może generować kolizyjność ptaków o dużych rozmiarach ciała, tj. drapieżnych, łabędzi i bocianów) realizacja inwestycji może generować efekt skumulowany, przy czym ze względu na obserwację niskiej lub umiarkowanej aktywności szczególnie narażonych grup, nie przewiduje się wystąpienia znacząco negatywnego oddziaływania związanego z kolizyjnością na te gatunki.

³³ Prognoza oddziaływania na środowisko na potrzeby miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obrębów: Brzesko, Krzemlin, Letnin, Mielęcín, Nowielin, Obromino, Pstrowice w gminie Pyrzyce, Opracował zespół pod kierunkiem: mgr Jan Biernacki, AKWADRAT Sp. z o.o., Gorzów Wlkp., 2024

³⁴ Tamże s. 114

W przypadku nietoperzy nie jest stwierdzana kolizyjność związana z liniami wysokich napięć. W przypadku zastosowaniu działań zapobiegawczych (Rozdział 10) śmiertelność tej grupy zwierząt, związana ze skumulowanym oddziaływaniem istniejących farm oraz planowanej inwestycji, powinna być minimalna, nieznacząca dla lokalnej populacji.

5. Rozwiązania planistyczne mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji zapisów planu

Projekt planu ogólnego wyznacza strefy planistyczne oraz przypisane im gminne standardy urbanistyczne. Określają one wartości maksymalne nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalne wysokości zabudowy oraz maksymalny udział powierzchni zabudowy oraz wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej. To wszystko wyznacza się w oparciu o warunki fizjograficzne oraz pełnione funkcje przyrodnicze poszczególnych obszarów. Przykładowo strefy oznaczone jako SN - teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej nie mogą mieć wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej mniejszego niż 50%. Dodatkowo terenu SN (16SN i 63SN - wzdłuż drogi z Wierzbna do Grędźca) wyznaczono jako bufor, oddzielający i zabezpieczający, najcenniejsze obszary przed presją inwestycyjną. Dla zminimalizowania ewentualnej skali przekształceń dla stref 16SN, 63SN oraz 64SN ustalono wskaźniki maksymalnej powierzchni zabudowy - 10%, minimalnej powierzchni biologicznie czynnej - 70%, wysokości zabudowy - do 5 m i intensywności zabudowy - 0,1.

Pozostałe strefy planistyczne (za wyjątkiem SI - teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, która ma nie mniej niż 20%) nie mogą mieć powierzchni biologicznie czynnej mniejszej niż 30 %. Dzięki wyżej wymienionym ustaleniom projektu planu, część powierzchni terenów przeznaczonych pod zabudowę pozostanie czynna przyrodniczo, gdyż będzie stanowiła tereny nieutwardzone i zagospodarowane zielenią. Szczegółowe ustalenia w zakresie rozwiązań planistycznych mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą powinny zostać zapisane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

6. Rozwiązania alternatywne

Projekt planu ogólnego nie wprowadza funkcji, które mogłyby wpłynąć na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000. W związku z tym nie jest konieczne opracowanie rozwiązania alternatywnego do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie i przyjęto ustalenia zawarte w projekcie planu ogólnego.

7. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko odnosi się do procedury uchwalenia planu ogólnego gminy Warnice. Akt woli sporządzenia planu wyrażony został uchwałą Nr L/278/2023 Rady Gminy Warnice z dnia 29 grudnia 2023 r.

Zgodnie ze zmianami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, począwszy od 1 lipca 2026 r. tracą moc dotychczasowe studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin. W miejsce studium ustawa wprowadza nowy dokument planistyczny szczebla gminnego jakim jest plan ogólny gminy, który podobnie jak plan miejscowy będzie aktem prawa miejscowego. Plan ten będzie stanowił podstawę do sporządzania planów miejscowych oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Głównym założeniem planu ogólnego jest określenie na terytorium całej gminy stref planistycznych oraz wprowadzenie gminnych standardów urbanistycznych. Ustawa ściśle wskazuje katalog stref planistycznych. Są to:

1. strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną;
2. strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną;
3. strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową;
4. strefa usługowa;
5. strefa handlu wielkopowierzchniowego;
6. strefa gospodarcza;
7. strefa produkcji rolniczej;
8. strefa infrastrukturalna;
9. strefa zieleni i rekreacji;
10. strefa cmentarzy;
11. strefa górnictwa;
12. strefa otwarta;
13. strefa komunikacyjna.

W wyżej wymienionych strefach określa się profil funkcjonalny danej strefy, wartości maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy oraz wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej.

Szczegółowy sposób zagospodarowania terenu gminy określa się przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w którym to uwzględnia się zapisy planu ogólnego. Natomiast na obszarach nie objętych planami miejscowymi, zasady zagospodarowania określa się w drodze decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, dla której ustalenia i zapisy planu ogólnego stanowią podstawę prawną.

Rozdział pierwszy niniejszej prognozy obejmuje pięć podrozdziałów. Przedstawiono w nim akty prawne, na podstawie których sporządza się prognozę oddziaływania na środowisko, opisano metodykę wykonywania prognozy, jak również wskazano zasób wykorzystanych materiałów i dokumentów, w tym środowiskowych i planistycznych oraz dokonano kwerendy dostępnych archiwalnych opracowań, głównie map hydrogeologicznych. Obowiązek opracowania prognozy wynika bezpośrednio z zapisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko oraz ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Ustawa o udostępnianiu informacji określa zakres rzeczowy oraz wskazuje organy, z którymi należy uzgodnić stopień szczegółowości prognozy. W niniejszym rozdziale opisuje się cele projektowanego planu ogólnego. W w/w rozdziale wykazano również brak transgranicznego oddziaływania ustaleń realizacji projektu planu na środowisko. Dla części gminy obowiązują plany:

1. Uchwała Nr X/48/99 Rady Gminy Warnice z dnia 29 września 1999 roku sprawie zmian w planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Warnice – obejmujące tereny zabudowy mieszkaniowej zagrodowej.
2. Uchwała Nr XX/124/2000 Rady Gminy w Warnicach z dnia 29 grudnia 2000 r. w sprawie zmiany w planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Warnice – dotyczącej wyznaczenia

terenów zaplecza komunikacyjnego, na obszarze położonym w obrębie geodezyjnym Wierzbno – część działki nr 501/4.

3. Uchwała Nr XX/125/2000 Rady Gminy w Warnicach z dnia 29 grudnia 2000 r w sprawie zmiany w planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Warnice – dotyczącej wyznaczenia terenów rekreacyjno-turystycznych z usługami towarzyszącymi, na obszarze położonym w obrębie geodezyjnym Wierzbno – działki nr 489.
4. Uchwała Nr VII/46/2003 Rady Gminy w Warnicach z dnia 27 czerwca 2003 w sprawie zmiany w planie ogólnym zagospodarowanie przestrzennego gminy Warnice – obejmującej teren pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną – działka nr 282/6, obręb geodezyjny Warnice.
5. Uchwała Nr VII/47/2003 Rady Gminy w Warnicach z dnia 27 czerwca 2003 w sprawie zmiany w planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Warnice – obejmującej teren pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną na działkach nr 193/9 i cz. 193/22 obrębu geodezyjnego Warnice.
6. Uchwała Nr XVII/80/04 Rady Gminy w Warnicach z dnia 30 czerwca 2004 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – obejmującego teren pod cmentarz wraz z obsługą komunikacyjną na działce nr 172 obrębu geodezyjnego Wierzbno, gmina Warnice
7. Uchwała Nr VII/37/2015 Rady Gminy Warnice z dnia 31 marca 2015 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Warnice w zakresie lokalizacji zespołu elektrowni wiatrowych.

Rozdział drugi stanowi charakterystykę stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego obszaru objętego projektem planu oraz jego potencjalne zmiany w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.

Gmina Warnice, z uwagi na bardzo urodzajne gleby, jest gminą wybitnie rolniczą, gdzie użytki rolne zajmują znakomitą część powierzchni. Przekłada się to na znikomy odsetek lasów, który zajmuje jedynie 0,77% w ogólnej powierzchni gminy. Wśród gruntów ornych udział gleb bardzo dobrych i dobrych stanowi 95 % powierzchni, w tym 53 % zajmują gleby II klasy bonitacyjnej. Jest to największa powierzchnia gleb tej klasy wśród gmin całego województwa. Wśród użytków zielonych największy udział stanowią użytki średnie – 76 % powierzchni użytków zielonych. Brak na terenie gminy dużych zakładów przemysłowych oraz usługowych. Najbliżej znajdują się zakłady cukrownicze w Kluczewie oraz liczne przedsiębiorstwa znajdujące się w Parku Przemysłowym Nowoczesnych Technologii w Stargardzie.

Krajobraz gminy jest płaski, a na tle równinnego krajobrazu na obszarze całej gminy wznoszą się niewielkie pagórki kemowe i pojedyncze wały ozów. Pod względem geomorfologicznym gminę Warnice można podzielić na dwie główne jednostki tj. równinę zastoiskową (zastoisko pyrzyckie, równina osadów zastoiskowych) i równinę pyrzycką (równina akumulacji jeziornej). Granice między nimi stanowi krawędź o stromych opadających stokach w kierunku doliny Płoni.

Sieć hydrologiczna gminy jest zróżnicowana. Naturalne i sztuczne zbiorniki zajmują około 11 % powierzchni gminy. Wody powierzchniowe w gminie Warnice obejmują:

- jezioro Miedwie (wschodni brzeg jeziora),
- jezioro Zaborsko Płońskie,
- odcinki rzek Płoni (kanał Płoński) i Gowienicy Miedwiańskiej,
- rowy melioracyjne w dolinie Płoni, nad jeziorem Miedwie oraz w centralnej części gminy w rejonie Zaborsko – Nowy Przylep oraz Reńsko,
- wyrobiska poeksploatacyjne kruszyw naturalnych wypełnione wodą, głównie Warnice B oraz w Reńsku,

- stawy wiejskie (Obryta, Kłęby, Wierzbno) i parkowe (Barnim),
- śródpolne oczka wodne i okresowe zbiorniki bezodpływowe.

Miejscowości położone w dolinie Płoni, czyli Wierzbno oraz Grędziec, znajdują się w zasięgu obszarów szczególnego zagrożenia powodzią. Część obszaru gminny znajduje się w zasięgu strefy ochronnej ujęcia wody powierzchniowej „Miedwie”. Północna część gminy Warnice, w niewielkim fragmencie znajduje się w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP 123 – zbiornik międzymorenowy Stargard – Goleniów.

Na terenie gminy znajdują się udokumentowane złoża kopalin. Są to złoża piasku i żwiru „Strzyżno”, nr 12213, położone na styku gminy Warnice i gminy Stargard, z przeważającą częścią i prowadzonym wydobywaniem na terenie gminy Stargard. Złoże surowców ilastych do produkcji ceramiki budowlanej „Kluczewo – blok 2”, położone pomiędzy Reńskiem i Warnicami. Złoże było eksploatowane, obecnie nie jest użytkowane. Pozostałością dawnej kopalni są zbiorniki wodne z liczną roślinnością. Złoże kredy jeziornej „Wierzbno”, położone na tarasie jeziornym Miedwia pomiędzy Wierzbnem – Grędzcem a Ryszewem, ze względu na położenie, ochronę zasobów wodnych jeziora Miedwie i projektowane obszary chronione nie przewiduje się eksploatacji złoża. Ponadto na całym obszarze gminy znajdują się dawne wyrobiska piasku, które obecnie stanowią niekiedy dzikie wysypiska. Największe znajduje się na wschodniej granicy gminy między Kłębami a Zaborskiem.

Większość obszaru gminy Warnice, z uwagi na duży odsetek pól uprawnych, odznacza się dość ubogą bioróżnorodnością. Dużo bardziej urozmaicona jest flora i fauna terenów wodnych i podmokłych. Oprócz oczek śródpolnych, zadrzewień alejowych oraz zbiorników poeksploatacyjnych, które stanowią enklawy zwierząt tym cenniejsze im bardziej monotony krajobraz, największe bogactwo życia znajduje się w dolinie Płoni, w którym zlokalizowane jest jezioro Miedwie oraz jezioro Zaborsko. Teren doliny Płoni znajduje się w zasięgu Obszarów Natura 2000:

- obszar specjalnej ochrony ptaków „Jezioro Miedwie i okolice” (PLB320005)
- specjalny obszar ochrony siedlisk „Dolina Płoni i Jezioro Miedwie” (PLH320006)

Na terenie gminy Warnice zlokalizowano co najmniej trzy stanowiska lęgowe z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej: gąsior (*Lanius collurio*), lerka (*Lullula arborea*), błotniak stawowy (*Circus aeruginosus*).

Strome, wyeksponowane na słońce skarpy doliny Płoni porośnięte są rzadkimi murawami kserotermicznymi (ciepłolubnymi). W celu ochrony tych rzadkich formacji roślinnych utworzono na ich obszarze dwa rezerваты: „Stary Przylep” oraz „Brodogóry”.

Krajobraz kulturowy gminy tworzą głównie pojedyncze obiekty. Najcenniejsze zostały wpisane do rejestru zabytków. Są to kościoły, często o średniowiecznym rodowodzie. Folwarki oraz pałace, tak liczne na pomorzu zachodnim, zostały mocno przebudowane i zatraciły swój pierwotny kształt. Najbliższy pierwowzorowi zachował się dwór w Cieszysławie.

Rozdział trzeci opisuje stan i jakość stanu środowiska oraz określa jego główne zagrożenia.

Gmina Warnice jest słabo skanalizowana. Tylko z miejscowości Warnice, Barnim, Wójcin, Obryta, Reńsko, Dębica i Wierzbno odprowadzenie ścieków odbywa się poprzez istniejącą gminną sieć kanalizacyjną do trzech oczyszczalni ścieków. Na pozostałym terenie ścieki są odprowadzane do indywidualnych zbiorników bezodpływowych. W przeszłości występowały przypadki zrzucania ścieków do rowów przydrożnych, melioracyjnych, dzikich wyrobisk poeksploatacyjnych lub bezpośrednio do cieków, jezior, jak i do gruntu.

Rozdział czwarty zawiera analizę i ocenę oddziaływania realizacji zapisów planu na obszary chronione, na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w tym na obszary Natura 2000, oraz na cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym,

wspólnotowym i krajowym. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko.

Potencjalne skutki i oddziaływanie ustaleń projektu planu na poszczególne komponenty środowiska zależne będą od lokalnych uwarunkowań, takich jak: typ krajobrazu, budowa geologiczna, ukształtowanie terenu, stosunki wodne, walory przyrodnicze, stan czystości powietrza oraz zainwestowanie terenu. Nie stwierdzono istotnych oddziaływań ustaleń projektu planu ogólnego gminy Warnice.

W rozdziale piątym przedstawiono rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko. Zapisy te są dostosowane do niewielkiej skali zmian oraz długotrwałości oddziaływania poszczególnych treści planu.

W rozdziale szóstym przedstawiono wyjaśnienie braku rozwiązania alternatywnego do rozwiązań zawartych w projekcie planu ogólnego.

Rozdział siódmy zawiera niniejsze streszczenie w języku niespecjalistycznym.

W rozdziale ósmym zawarte zostały mapy do Prognozy oddziaływania na środowisko projektu planu ogólnego gminy Warnice.

8. Załączniki:

- Część graficzna prognozy oddziaływania na środowisko w skali 1:10 000,
- Oświadczenie autora prognozy.